

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Diplomová práce

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra pomocných věd historických a archivnictví

Sfragistika pánů z Boskovic v kontextu jejich diplomatického materiálu

Diplomová práce

Autor: Lenka Tichá
Studijní program: B 7105 Historické vědy Mgr.
Studijní obor: Archivnictví – modul Archivnictví a pomocné vědy historické
Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Martina Bolom-Kotari, Ph.D

Hradec Králové, 2020

Zadání diplomové práce

Autor:	Lenka Tichá
Studium:	F18NP0030
Studijní program:	N7105 Historické vědy
Studijní obor:	Archivnictví
Název diplomové práce:	Sfragistika pánů z Boskovic v kontextu jejich diplomatického materiálu
Název diplomové práce AJ:	Sphragistics of the Lords of Boskovice in the context of their diplomatic material

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce má za úkol rozšířit bakalářskou práci "Pečeti pánů z Boskovic od 13. do 16. století" o další sfragistický materiál. Pozornost však bude více zaměřena na diplomatický materiál, především na typ písemností, okolnosti jejich vzniku, osoby, které se podílely na jejich vydání, koroborace a související informace. Cílem práce bude postihnout co možná největší množství boskovické diplomatické materie, provést analýzu a následně výzkum věnovaný diplomatické činnosti významného moravského rodu ucelit.

Karel MARÁZ, Pečeť na Moravě na konci středověku a počátku novověku (Příspěvek k poznání pečeti olomouckých biskupů a moravské šlechty v období 1471-1526), Brno 2001. Tomáš KREJČÍK, Pečeť v kultuře středověku, Ostrava 1998. Jindra PAVELKOVÁ, Pečeti pánů z Kunštátu, Brno 2009.

Garantující pracoviště:	Katedra pomocných věd historických a archivnictví, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Martina Bolom Kotari, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Irena Sklenská
Datum zadání závěrečné práce:	28.2.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především vedoucí mé diplomové práce Mgr. et Bc. Martině Bolom-Kotari, Ph.D. za velikou ochotu, odborné vedení a poskytnutí cenných rad. Mé díky patří Mgr. Pavlu Fricovi z MZA v Brně, PhDr. Janu Štěpánovi, Ph.D a Martině Kučerkové z olomoucké pobočky ZA v Opavě. Děkuji také své rodině a svému příteli za jejich trpělivost, podporu a za poskytnutí vhodných podmínek, díky nimž jsem mohla diplomovou práci dokončit. Velký dík patří rovněž mým spolužákům, kteří mi ochotně pomáhali v případě nouze.

Anotace

TICHÁ, Lenka, *Sfragistika pánů z Boskovic v kontextu jejich diplomatického materiálu*, diplomová práce na Katedře pomocných věd historických a archivnictví FF UHK, Hradec Králové 2020.

Předkládaná diplomová práce navazuje na bakalářskou práci autorky. Práce se zabývá sfragistikou a diplomatickým materiálem pánů z Boskovic, významného moravského rodu, a to od konce 13. století do konce 16. století. Po nástinu stručné historie šlechtického rodu následuje popis pečetních typů již známých pečetitelů či nově objevených pečetitelů. Jádro práce představuje detailní tabulkový rozbor všech zkoumaných zpečetěných písemností. Pozornost je věnována především koroboracím a svědkům, kteří pečtili písemnosti společně s pány z Boskovic. Pečetní praxe je následně srovnána s teoretickými ustanoveními v Tovačovské knize a ve Vladislavském zřízení zemském. Práci doplňuje diplomatický a sfragistický rozbor. Výsledky práce jsou srovnávány s pracemi Karla Maráze a Martiny Bolom-Kotari, které rovněž řeší sfragistickou problematiku. Práce čerpá hlavně z pramenů uložených v moravských archivech, konkrétně z Moravského zemského archivu v Brně, z Archivu města Brna, ze SOkA v Olomouci a ze SOkA v Blansku.

Klíčová slova

páni z Boskovic, pečeť, sfragistika, diplomatický materiál, písemnost

Annotation

TICHÁ, Lenka, *Sphragistics of the Lords of Boskovice in the context of their diplomatic material*, Diploma Thesis, Department of Auxiliary Historical Sciences and Archival Studies, Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2020.

The diploma thesis follows up on the bachelor thesis of the author. The thesis deals with sigillographic and diplomatic materials of the Lords of Boskovice, from the end of the 13th century to the end of the 16th century. The first part contains brief history of the significant Moravian noble family and it summarizes descriptions of sealing types of already known sealers or newly discovered sealers. The core of the work is a detailed tabular analysis of all examined sealed documents. The thesis focuses mainly to testimonium clauses and witnesses who countersealed the documents with the Lords of Boskovice. The sealing practice is then compared with the theoretical provisions in the Tovačov Book and in the Land Constitution of Vladislaus II. (Vladislavské zřízení zemské). The thesis is supplemented by a diplomatic and sigillographic analysis. The results of the thesis are compared with the theses of Karel Maráz and Martina Bolom-Kotari, also dealing with sigillographic issues. The primary sources for the diploma thesis were gain in four Moravian archives, namely the Moravian Provincial Archives in Brno, the Brno City Archives, State District Archives Olomouc and State District Archives Blansko.

Key words

Lords of Boskovice, seal, sigillography, diplomatic material, document

Obsah

Seznam zkratek.....	8
Úvod.....	9
Rozbor pramenů a literatury.....	12
1. Stručné dějiny rodu pánů z Boskovic.....	16
2. Pečetí pánů z Boskovic.....	19
2.1 Hlavní boskovická linie.....	19
2.2 Černoorská linie.....	41
2.3 Svojanovská linie.....	53
2.4 Trnavsko-bučovická linie.....	55
2.5 Paní z Boskovic.....	62
3. Sfragistický rozbor.....	69
4. Zpečetěné písemnosti.....	75
4.1 Koroborace.....	131
4.2 Sociální síť pánů z Boskovic z diplomatického hlediska.....	135
5. Diplomatický rozbor.....	153
6. Srovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními Tovačovské knihy.....	156
7. Srovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními Vladislavského zřízení zemského.....	167
Závěr.....	171
Seznam pramenů a edic.....	173
Seznam literatury.....	201
Elektronické zdroje.....	204
Seznam příloh.....	I
Přílohy.....	II

Seznam zkratek

A1	Stavovské listiny 1212–1847
A7	Příznávací berní listy
ACK	Archiv České koruny (1158–1935)
AMB	Archiv města Brna
AMO	Archiv města Olomouce
AML	Archiv města Litovel
AO	Arcibiskupství Olomouc
čl.	článek
E3	Augustiniáni Olomouc (1332-1781)
E5	Augustiniáni Šternberk (1296-1780)
E6	Benediktini Rajhrad (1045-1908)
E8	Cisterciáci Žďár (1222-1771)
E9	Cisterciačky v Brně (1225-1748)
E10	Cisterciačky Předklášteří u Tišnova (1234-1766)
E40	Kartuziáni Olomouc (1281-1781)
E55	Premonstráti Klášterní Hradisko (1200–1782)
ed.	editor
edd.	editoři
inv. č.	inventární číslo
kap.	kapitola
kart.	karton
MCO	Metropolitní kapitula Olomouc
MZA	Moravský zemský archiv
NA	Národní archiv
poř. č.	pořadové číslo
reed.	reedice
sign.	signatura
SLML	Sbírka listin, mandátů a listů
SOA	Státní oblastní archiv
SOkA	Státní okresní archiv
tab.	tabule
ZA	Zemský archiv

Úvod

Tato diplomová práce navazuje na práci bakalářskou, v níž bylo zanalyzováno a k jednotlivým majitelům přiřčeno více jak 105 pečetí. Diplomová práce si dává za cíl jednak obohatit předešlou práci o další sfragistický materiál, jednak probádat diplomatický materiál, k němuž byly pečeti připojeny. Ze sfragistického hlediska nám půjde především o postihnutí co možná největšího množství pečetních typů a druhů, neboť postihnout všechny pečetní exempláře bohužel není ve fyzických silách jedince. Páni z Boskovic patřili k mocnému jádru moravské šlechty, a tedy bude zajímavé zjistit, jak jejich diplomatická a sfragistická činnost ovlivňovala dobové dění.

Ke vzniku práce nás vedl především zájem o sfragistickou problematiku šlechticů, dále také skutečnost, že se pečetěmi a diplomatickou produkcí tak významného rodu dosud nikdo soustavněji nezabýval.¹

Boskovicové byli moravským šlechtickým rodem, a proto jsme vycházeli z pramenů uložených v moravských institucích. Výzkum se opírá o diplomatický materiál získaný z Moravského zemského archivu, ze Zemského archivu v Opavě, pobočka v Olomouci, z Archivu města Brna, ze Státního okresního archivu v Blansku a z programu *Monasterium*.² Ačkoli je jedním z našich cílů zmapovat sfragistickou materii, jsme si vědomi faktu, že další nasbírané pečeti nejsou jedinými a že v archivech po celé republice i v zahraničí se nachází další exempláře a snad i nové pečetní druhy a typy významného moravského rodu.

Text je členěn do sedmi kapitol, přičemž druhá a čtvrtá kapitola se dále dělí na podkapitoly.

První kapitola nám umožňuje stručně nahlédnout do dějin moravského rodu, přiblížit okolnosti doby, představit význačné zástupce rodu a uvést čtenáře do kontextu.

Důležitá část práce tkví v kapitole druhé, která nabízí analýzu vyzískaných pečetí. Kapitulu dělíme na další podkapitoly podle jednotlivých rodových linií. Do této části jsme zařadili i sfragistický materiál postihnutý v bakalářské práci autorky, neboť usilujeme o komplexnost. Práce jako celek má za cíl přinést hodnotné závěry, a tedy je žádoucí zmínit

¹ Boskovicke pečeti sice částečně zmapoval Miroslav Mílec v *Rodových pečetích II*, avšak mnohé nepřesné informace svědčí spíše o autorově zálibě ve shromažďování pečetních exemplářů, než o snaze vydat vědeckou práci podloženou reálnými prameny, která by měla pro badatele platnější závěry.

² www.monasterium.net

již prokázané. Z dřívějšíka známé pečeti důsledně barevně odlišujeme a odkazujeme přitom i na stránky bakalářské práce, kde je zmiňujeme. Ve druhé kapitole vždy uvádíme jméno pečetitele, popřípadě jeho rodinnou vazbu k nejbližším členům rodu³, informace o pečetních typech a druzích, jež vlastnil a údaje o držení významného úřadu, pakliže tomu tak bylo. U každého typu/druhu uvádíme časové rozmezí, v němž byla ona pečeť prokazatelně užitá, dále tvar pečeti, její rozměr, popis pečetního obrazu a legendy a na závěr vždy zmiňujeme další exempláře společně s informací o barvě pečetního vosku.

Třetí kapitola rozebírá pečeti pánů z Boskovic – v naprosté většině se jedná o pečeti znakové (erbovní). Pontifikální typ obrazu se pak objevuje u církevních osob – u abatyšů (u biskupa Tasa se naopak s pontifikálním typem pečeti nesetkáváme). V jednotlivých odstavcích se zaměřuje na použitou pečetní látku, na velikost pečeti, jejich tvar, způsob připevnění, ochranné prostředky, popis pečetního obrazu, na znění, písmo a jazyk opisů pečeti; na konci kapitoly je, poněkud nestandardně, představeno, s jakými pečetními druhy jsme se v práci setkali a na základě jakého klíče pečeti rozlišujeme. Odlišení jednotlivých typů je často problematické, a tedy je záhodno uvést, jakými aspekty jsme se při odlišování řídili. Výsledná data srovnáváme s výsledky práce Karla Maráze.⁴

Čtvrtá kapitola je kapitolou nejdůležitější, neboť z ní následující části práce přímo čerpají. Kapitola mapuje diplomatickou materii napříč celým sledovaným obdobím.⁵ V tabulce jsou zahrnuta následující data: rok vydání listiny, jméno majitele pečeti, informace o písemnosti, regest, funkce pána/paní z Boskovic (vydavatel/spoluvydavatel/svědék/rukojmí), pořadí pečeti, typ pečeti a způsob připevnění pečeti k písemnosti. Do výzkumu jsou zařazeny pouze pány z Boskovic zpečetěné písemnosti. Analyzujeme i ty dokumenty, u nichž se pečeť do dnešních dnů nedochovala. Registry písemností jsme, pakliže byly uvedeny, čerpaly z následujících digitálních databází: Monasterium,⁶ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě⁷ a program

³ Rodinnou vazbu uvádíme pro lepší představivost čtenáře, který se tak může přesvědčit například o dědičnosti typáře. Všichni pečetitelé, se kterými jsme se setkali, jsou navíc zmiňováni v rozrodech, které připojujeme v přílohách na konci práce.

⁴ Karel MARÁZ, *Pečeť na Moravě ke konci středověku a počátku novověku*, Brno 2001, disertační práce.

⁵ První stopy po pečetní činnosti pánů z Boskovic sahají do přelomu 13. a 14. století a rod zaniká smrtí posledního představitele rodu, Jana Šembery Černoohorského z Boskovic (1597). Práce tedy mapuje období pečetní činnosti od 13. do 16. století.

⁶ www.monasterium.net

⁷ <http://digi.archives.cz/da/>

Silverlight, který zpřístupňuje digitalizované listiny archivního fondu *A1 Stavovské listiny*.⁸

Část *Zpečetěné písemnosti* dělíme dále na dvě podkapitoly, které s písemnostmi úzce souvisí. Nejprve podrobně rozebíráme koroboraci, přičemž si všímáme změn, pakliže k nim v průběhu staletí docházelo. Sledujeme a rozebíráme jednotlivé formulace obsažené v koroboraci. Pro nastínění formulí jsme zvolili metodu transkripce, přičemž respektujeme tehdejší stav a specifika hláskových jevů. Druhá podkapitola se zaměřuje na sociální síť pánů z Boskovic. Naším cílem je zmapovat vazby s dalšími šlechtickými rody a zhodnotit, dle jakého klíče byli šlechtici k zlistinění přizváváni – sňatková politika, sousedé na usedlostech či držitelé zemských úřadů (mocné autority). Ve čtyřech tabulkách podrobně uvádíme, kdo písemnosti vydával a kdo vystupoval v pozici svědka/rukojmího. Za každou tabulkou následuje shrnutí výsledků, které z tabulky vyplývají. Rovněž se snažíme zdokumentovat vztahy Boskoviců mezi sebou. Dále nás zajímá, zda držení úřadu ovlivňovalo pečetní zvyklosti.

V páté kapitole hodnotíme diplomatický materiál⁹ – rozebíráme funkci Boskoviců jako pečetitelů, komentujeme výskyt karentní a autentické pečeti, dále dědičnost typářů, vnější znaky písemností – psací látku a písmo a vnitřní znaky písemností – jazyk a formulace.

Poslední dvě kapitoly se věnují porovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními v Tovačovské knize a ve Vladislavském zřízení zemském. Tento náš záměr bohužel stěžuje fakt, že informace o pečetích nejsou ani v jednom z editovaných pramenů dostatečné a mnohé právní počiny neupravují vůbec.

Práci uzavírají přílohy, v nichž zobrazujeme rozrody prokázaných boskovických pečetitelů podle jednotlivých rodových linií. Příloha je zařazena především kvůli snazšímu orientování se ve druhé kapitole práce, kde jsou analyzovány pečetní typy a druhy pečetících pánů a paní z Boskovic. Navíc jsme kvůli přiblížení pečetní problematiky k této části připojili několik kvalitních pečetních exemplářů, z nichž je patrná postupná proměna a vývoj boskovických typářů.

⁸<http://www.mza.cz/a8web/A8Apps1All/ARCViewer/ARCViewer.htm?fkod=A1&inv=43&dd=1&ddin=1&ddpn=1>

⁹ Nejvíce nás zajímá ta část listiny, která přináší informace o připojených pečetích, tedy koroborace. Koroboraci jsme podrobně analyzovali v kapitole 3.1. Důkladný rozbor jednotlivých písemností není předmětem práce, a tedy mu nevěnujeme příliš mnoho prostoru.

Rozbor pramenů a literatury

Objektem výzkumného zájmu je diplomatický materiál, na němž Boskovičtí zanechali stopu v podobě pečeti. Co se týče pramenů užitých pro práci, jsou jimi v první řadě samozřejmě vlastní pečeti, ve druhé pak písemnosti, k nimž jsou pečeti připojeny. Z diplomatického materiálu převládají listiny na pergamentu. Písemnosti jsou pro badatele cenným zdrojem škály informací a v případě ztráty pečeti o absentovaném otisku mnohé napoví. V práci jsme se často přesvědčili, že diplomatika se sfragistikou úzce souvisí, přičemž nám diplomatika často pomohla rozklíčovat sporné případy týkající se určení majitele pečeti.

Páni z Boskovic byli významným moravským rodem, jehož pečetní aktivita spadá do období 13. až 16. století. Vzhledem k teritoriálnímu působení pánů z Boskovic jsme svoji badatelskou pozornost zaměřili především na moravské archivy. Největší množství pečetního materiálu bylo vytěženo ze Zemského archivu v Opavě (z olomoucké pobočky), konkrétně z fondu *Archiv města Olomouc*. Ještě významnější pečetní materiál nabídl fond *Arcibiskupství Olomouc*, jehož prozkoumání je pro studium dějin Moravy nezbytné. V tomto ohledu sonda nabídla především velké množství otisků olomouckého biskupa Tasa z Boskovic. Stěžejní pramennou základnou je rovněž fond *A1/1 – Sbirka listin, mandátů a listů* uložený v Archivu města Brna. Naše badatelské kroky směřovaly i do „domovského“ archivu pánů z Boskovic, do Státního okresního archivu v Blansku, kde byl mimo jiné prozkoumán fond *Archiv města Boskovic*. Z Moravského zemského archivu byl vytěžen materiál z fondu *A 7 Přiznávací berní listy*, jenž obsahuje spisový materiál pánů z Boskovic.

Pro komplexní zpracování diplomatické a s tím související sfragistické problematiky byly využity digitální databáze Monasterium¹⁰ a program Silverlight,¹¹ který badatelům prostředkuje digitalizované listiny archivního fondu *A 1 Stavovské listiny*. Zmíněné databáze zpřístupňují především hůře dostupné nejstarší zpečetěné písemnosti. Práce se středověkým materiálem má svá úskalí, neboť kvůli stáří pečeti není badateli mnohdy umožněno pracovat s originálem a musí si vystačit s digitální fotografií. Rozbor fotografie má své limity, a ačkoliv jsou digitální programy dnešních dní kvalitní, přímý kontakt s originálem jen těžko nahradí. Fotografie nedosahuje

¹⁰ www.monasterium.net

¹¹ <http://www.mza.cz/a8web/A8Apps1All/ARCViewer/ARCViewer.htm?fkod=A1&invc=43&dd=1&ddin=1&ddpn=1>

takových kvalit, abychom mohli bezpečně rozklíčovat legendu a detaily pečetního obrazu. Velikost pak nelze určit vůbec. Absence všech zmíněných aspektů výzkum znehodnocuje a mnohdy jeho závěry činí do určité míry neplatným. S daným problémem se v práci potýkáme na vlastní kůži, neboť nejstarší otisky analyzujeme právě na základě Monasteria a literatury. Nejstarší exemplář, který jsme měli fyzicky v rukou, pochází z roku 1410.

Nejintenzivněji se boskovickými pečetěmi zabývali Miroslav Milec a Helena Sedláčková ve své monografii *Rodové pečetě II*,¹² kde vykreslují několik pečetních typů pánů z Boskovic. O nedostacích publikace jsme se přesvědčili již v minulosti, ale v případě neidentifikovatelných legend jsme z ní čerpali, abychom měli alespoň nějaký opěrný bod. Největším problémem je nesprávné přiřazování pečetních typů k jejich majitelům, což působilo velice zmatečně. O existenci některých vykreslených pečetí lze rovněž polemizovat. Uložení otisků totiž často neodpovídá skutečnosti. K podobným účelům byla využita monografie od Augusta Sedláčka *Atlasy erbů a pečetí české a moravské středověké šlechty*.¹³

Co se sfragistiky týče, tematicky obdobné zaměření mají práce evidující sfragistickou produkci jiných šlechtických rodů. Například bakalářská diplomová práce Terezy Dleskové *Sfragistika majitelů hradu Helfštejna do roku 1620*¹⁴ obsahuje mimo jiné i souborný katalog pečetí. Nápomocným vodítkem pro naši práci byla i publikace Jindry Pavelkové¹⁵, v níž autorka důsledně popisuje pečetí pánů z Kunštátu a navíc se dotýká vývoje šlechtických pečetí na Moravě. Sfragistika pánů z Boskovic byla předmětem zájmu autorky této práce již v minulosti, a proto na dřívější (bakalářskou) práci¹⁶ často odkazuje, především při popisu jednotlivých pečetních druhů a typů.

O historii boskovického rodu nejvíce vypovídá dílo Aloise Vojtěcha Šembery *Páni z Boskovic a potomní držitelé hradu boskovického na Moravě: Přidáno popsání hradu, města a okresu boskovického z roku 1870*.¹⁷ Práce pochází z 19. století a do

¹² Miroslav MILEC – Helena SEDLÁČKOVÁ, *Rodové pečetě II*, Brno 2014.

¹³ August SEDLÁČEK, *Atlasy erbů a pečetí české a moravské středověké šlechty*, sv. 5, Praha 2003.

¹⁴ Tereza DLESKOVÁ, *Sfragistika majitelů hradu Helfštejna do roku 1620*, Brno 2014, bakalářská diplomová práce.

¹⁵ Jindra PAVELKOVÁ, *Pečetí pánů z Kunštátu, exkurz do sfragistické problematiky významného moravského rodu*, Brno 2009.

¹⁶ Lenka TICHÁ, *Pečetí pánů z Boskovic od 13. do 16. století*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2018, bakalářská práce.

¹⁷ Alois Vojtěch ŠEMBERA, *Páni z Boskovic a potomní držitelé hradu boskovického na Moravě: Přidáno popsání hradu, města a okresu boskovického*, Vídeň 1870.

dnešních dní se jedná o nejdetailnější monografii popisující dějiny boskovického rodu. Kvalitu zpracování přičítáme autorovu zaujetí, neboť jej k bádání přivedla shodnost jeho jména s posledním představitelem rodu.¹⁸ Vůbec první informace o pánech z Boskovic přináší genealog druhé poloviny 16. století, Bartoloměj Paprocký z Hlohol a Paprocké vůle.¹⁹ Nejen pány z Boskovic, ale i další moravské rody reflektuje ve svém monumentálním díle *Staromoravští rodové*²⁰ význačný historik, genealog a heraldik, Josef Pilnáček. Součástí knihy je i rodokmen pánů z Boskovic, který nám byl často nápomocen při rozklíčování rodinných vazeb či držení usedlostí. Stručné informace o boskovickém rodu poskytuje také Jan Halada ve svém *Lexikonu české šlechty*.²¹

Abychom potvrdili, či vyvrátili vliv držení zemského úřadu na velikost a barvu pečeti, zařadili jsme do práce také monografii *Přehled Knížat a Markrabat i jiných nejvyšších důstojníků zemských v markrabství moravském* od Antonína Bočka.²² Opět se jedná o dílo z 19. století, ale na kvalitě mu to nijak neubírá. Konkrétně moravskými hejtmany a dobou jejich působení v úřadu se zabíral Jiří Louda v knize *Moravští zemští hejtmani*.²³

Pro zmapování sociálních vazeb pánů z Boskovic posloužily publikace *Páni z Kunštátu: rod erbu vrchních pruhů na cestě k trůnu*²⁴ od Miroslava Plačka a Petera Futáka, *Páni z Pernštejna: (českomoravský rod v zrcadle staletí)*²⁵ od Petra Vorla a *Šlechta v proměnách věků* od Jana Dvořáka a Tomáše Knoze.²⁶ Všechny zmíněné knihy potvrdily informace vyplývající z tabulek sociálních vztahů a pomohly nám tak výsledky ověřit.

Z hlediska terminologického práce využívá příručku *Úvod do české sfragistiky*²⁷ a *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky* od Jarmily Krejčíkové a Tomáše Krejčíka.²⁸

¹⁸ TÝŽ, *Páni z Boskovic*, s. 5.

¹⁹ Bartoloměj PAPROCKÝ z Hlohol a Paprocké vůle, *Zrcadlo slavného Markrabství Moravského v kterémž jeden každý stav, dávnost, vzácnost i povinnost svau uhléda, krátce sebrané a vydané roku 1593 skrze Bartoloměje Paprockého z Hlohol a Paprocké vůle*, (reed. 1. vydání 1593), Ostrava 1993.

²⁰ J. PILNÁČEK, *Staromoravští rodové*, Vídeň 1930, později vyšlo v reedici v Brně roce 2011 (5. vydání).

²¹ Jan HALADA, *Lexikon české šlechty*, Praha 1999.

²² Antonín BOČEK, *Přehled Knížat a Markrabat i jiných nejvyšších důstojníků zemských v markrabství moravském*, Brno 1850.

²³ Jiří LOUDA, *Moravští zemští hejtmani*, Praha 1996.

²⁴ Miroslav LAČEK – Peter FUTÁK, *Páni z Kunštátu: rod erbu vrchních pruhů na cestě k trůnu*, Praha 2006.

²⁵ Peter VOREL, *Páni z Pernštejna: (českomoravský rod v zrcadle staletí)*, Pardubice 1993.

²⁶ Tomáš KNOZ – Jan DVOŘÁK, *Šlechta v proměnách věků*, Matice moravská pro Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura, Brno 2011.

²⁷ Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Úvod do české sfragistiky*, Ostrava 1989.

²⁸ J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987.

Práce jsou skutečně základním kamenem, bez kterého nemůže žádná sfragistická práce vzniknout. Sfragistické pojmy práce vysvětluje díky pomůcce *Sfragistika, studijní texty pro posluchače pomocných věd historických a archivnictví* od Karla Maráze.²⁹ Ze zahraničních zdrojů nám byla nápomocna práce *Siegelkunde*³⁰ od Wilhelma Ewalda, která se doplňovala s *Úvodem do české sfragistiky*. Zmíněnou publikaci jsme využili především k popisu pečetního obrazu. Ještě detailnější vhled do sfragistické problematiky umožňuje kniha *Pečeť v kultuře středověku*³¹ od Tomáše Krejčíka. Autor v ní popisuje život pečeti od samotného vzniku až po zánik typáře. Datační formule často reflektovala jiné datum, než se pro vydání listiny běžně uvádí, a tak bylo pro datační správnost využíváno dílo *Historická chronologie* od Marie Bláhové.³²

Velkým inspiračním zdrojem pro vznik předkládané práce byly práce Martiny Bolom-Kotari³³ a Karla Maráze³⁴. Prve zmiňovaná autorka velmi kvalitně zpracovává problematiku pečeti moravských premonstrátů v období let 1436–1784, přičemž popisuje vývoj pečeti představených a konventů, analyzuje vnější i vnitřní znaky pečeti a v neposlední řadě se zabývá vztahem pečeti a písemnosti. Především kapitola *Pečeť a písemnost* a její podkapitoly – *Tabulkový rozbor písemností* a *Koroborace* posloužily jako vzor. Část předkládané práce mapující koroborace písemností navíc své závěry srovnává se závěry vyplývajícími z diplomatické produkce moravských premonstrátů. Stanoviska, k nimž ve své práci *Pečeť na Moravě ke konci středověku a počátku novověku* dospěl Karel Maráz, byly také použity pro srovnání výsledků, především výsledků pramenících z kapitoly *Sfragistický rozbor* a *Srovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními Tovačovské knihy*.

²⁹ Karel MARÁZ, *Sfragistika, studijní texty pro posluchače pomocných věd historických a archivnictví*, Brno 2014.

³⁰ Wilhelm EWALD, *Siegelkunde*, München 1972.

³¹ Tomáš KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, Ostrava 1998.

³² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.

³³ Martina BOLOM-KOTARI, *Pečeť moravských premonstrátů v letech 1436–1784*, Brno 2013, disertační práce.

³⁴ K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě ke konci středověku a počátku novověku*, Brno 2001, disertační práce.

1. Stručné dějiny rodu pánů z Boskovic

Poprvé zaznamenal pověst o rodu pánů z Boskovic Bartoloměj Paprocký z Hlohól ve svém *Zrcadle Markrabství Moravského*.³⁵ Prostý ptáčník Velen je zde označován jako prapředek rodu, jenž se ujal pána ztraceného na lovu. Velen pozval pána do svého domu, kde ho pohostil, a jelikož si všiml, že má pán „velké vlasy“ a nemá u sebe hřeben, daroval mu svůj. Pána ohromila Velenova štědrost a pozval jej na hrad Špilberk. Až po svém příjezdu Velen zjistil, že hostil krále. Na otázku, co by si ptáčník za své služby přál, Velen odpověděl, že žádá o osvobození hory, na které měl číhadlo, aby mu nikdo nepřekážel v živnosti. Král mu vyhověl a navíc mu daroval i celý kraj kolem vsi, kde Velen přebýval, a přijal jej do předního stavu. Navíc pak dal hřeben, který dostal k rozčesání vlasů, Velenovi do erbu a věníky, které králi posloužily v lázni, a polštář, na nějž mu Velen poručil usednout, mu vložil nad helm.³⁶

Vznik hradu v Boskovicích je spojen právě s tímto starobylým rodem a datuje se k roku 1312.³⁷ Páni z Boskovic drželi panství Boskovice spolu s hradem až do válek mezi markrabaty Joštem a Prokopem, za nichž byl hrad pobořen a panství Boskovicům odňato kvůli podpoře poraženého Prokopa. Jošt poté propůjčil boskovické panství Heraltovi z Kunštátu, který hrad Boskovice znovu vystavěl. V roce 1437 získal hrad i panství Boskovice Jiřík z Poděbrad a Kunštátu, který je listinou z 20. listopadu 1458 postoupil Vaňkovi Černohorskému z Boskovic jako náhradu za dluhy, které Vaňkovi způsobila správa Špilberku. Poté drželi Boskovicové svůj „rodinný“ hrad a panství až do roku 1547, kdy je Kryštof z Boskovic prodal Šimonu Ederovi ze Štiavnice.³⁸

Prvním historicky doloženým předkem pánů z Boskovic je Jimram z Boskovic. Své předky však výrazně převyšoval až Oldřich z Boskovic, jenž byl roku 1304 jmenován králem Václavem II. hejtmanem v Polsku, což dokazuje nejen pevné postavení boskovického rodu mezi moravskou a českou šlechtou, ale i vzrůstající hmotné zázemí. Další generace své postavení dále posilovaly a upevňovaly, ať už rozšiřováním majetku, účastí na politice země nebo promyšlenou sňatkovou politikou, která je provázala s

³⁵ B. PAPROCKÝ z Hlohól a Paprocké vůle, *Zrcadlo slavného Markrabství*, s. LXXXXVII. Přepis textu s komentářem viz Jan SKUTIL, *Bartoloměj Paprocký z Hlohól o pánech z Boskovic*, in: Ladislav Hosák – Eduard Petrů – Jan Skutil (edd.), *Boskovice v dějinách*. Sborník příspěvků k historii města a okolí, Boskovice 1969, s. 23.

³⁶ Irena HRABĚTOVÁ, *Erbovní pověsti v českých spisech Bartoloměje Paprockého z Hlohól*, Brno 1992.

³⁷ Miloš STEHLÍK, *Státní hrad a zámek v Boskovicích*, Brno 1970.

³⁸ Jaroslav BRÁNSKÝ, *Čtyři z Boskovic*, Boskovice 2008.

předními rody Moravského markrabství i Království českého. Koncem 14. století se hlavní boskovická linie rozdvojila a vznikla tak vedlejší linie černoorská, jejímž zakladatelem byl Vaněk Černoorský z Boskovic. Štěpení pokračovalo i v průběhu 15. století, kdy se oddělily ještě linie svojanovská, počínající Oldřichem Svojanovským z Boskovic, a trnavsko-bučovická od Oldřicha Trnavského z Boskovic.³⁹

Významnou politickou funkci zastával i Vaněk, zemský hejtman a jeho syn Václav, v roce 1477 zvolený nejvyšší komorník olomouckého práva, který se postaral o to, aby byly vklady do zemských desk zapisovány česky.⁴⁰

Nejvýrazněji se do historie moravského rodu zapsal Tas z Boskovic. Jako olomoucký biskup se pohyboval v politických kruzích, ale ovlivňoval též sféru diplomacie. Významný je Tasův vztah k humanismu, ke kterémuž přilnul již na svých zahraničních studiích ve Vídni, v Pavii a ve Ferrare.⁴¹ Dalším představitelem humanismu a zároveň výjimečnou postavou byl Ladislav z Boskovic a na Třebové, považovaný za jednoho z nejvzdělanějších Boskoviců vůbec. Ladislav nechal postavit dnešní zámek v Moravské Třebové s rozsáhlou knihovnou a uměleckou sbírkou.⁴²

Na druhou stranu tu figurovali i význační vojevůdci a válečníci – již výše řečený hejtman Oldřich z Boskovic, Jan Brandýský z Boskovic, jenž se vyznamenal v období husitských válek, či Artléb a Kryštof z Boskovic, účastníci válek proti Turkům.⁴³

Mezi nejdůležitější sídla boskovického rodu patřil vedle Boskovic především hrad, dnes zámek, Černá Hora, který roku 1333 získal Ješek z Boskovic a který byl v rukou Boskoviců až do roku 1597, kdy zemřel poslední člen rodu Jan Šembera po meči.⁴⁴ Dále je nutno zmínit zámek v Moravské Třebové, který do svého držení získal v roce 1486 Ladislav z Boskovic, toho času nejbohatší šlechtic na Moravě. V roce 1490 zahájil přestavbu starého a nevyhovujícího hradu v renesanční zámek a v renesančních úpravách pokračovali i poslední majitelé z této linie, bratři Václav a Jan z Boskovic.⁴⁵

³⁹ Kateřina DUFKOVÁ, *Jan Šembera Černoorský z Boskovic. Moravský Petr Vok*, Praha 2014.

⁴⁰ J. BRÁNSKÝ, *Boskovice v proměnách času*, Boskovice 1990, s. 20.

⁴¹ Miloš KOUŘIL, *Diplomat a humanista Tas Černoorský z Boskovic*, in: Libor Jan – Zdeněk Drahoš (edd.), *Osobnosti moravských dějin*, Brno 2006, s. 155–162.

⁴² Ivo HLOBIL – Eduard PETRÚ, *Humanismus a raná renesance na Moravě*, Praha 1992, s. 115–120.

⁴³ K. DUFKOVÁ, *Jan Šembera*, s. 26.

⁴⁴ Miroslav MILEC – Helena SEDLÁČKOVÁ, *Rodové pečetě II*, Brno 2014.

⁴⁵ Jana MARTÍNKOVÁ, *Moravská Třebová za pánů z Boskovic (1486–1589)*, in: Moravskotřebovské noviny, 1997, č. 5.

Smrtí Jana Šembery z Boskovic v roce 1597 vymřel slavný a starobylý rod po meči jako čtvrtý z moravských panských rodů.⁴⁶

⁴⁶ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic a potomní držitelé hradu boskovického na Moravě: Přidáno popsání hradu, města a okresu boskovického*, Vídeň 1870.

2. Pečeti pánů z Boskovic

Do této kapitoly jsme se rozhodli zařadit i sfragistické poznatky z bakalářské práce autorky,⁴⁷ aby byl výzkum komplexní a mohli jsme tak lépe vyčíst kým závěry.

Pro lepší přehlednost jsme pečeti zmiňované již v bakalářské práci označili zeleně (zeleně jsou označeny i v závěrečném seznamu pramenů). Pakliže je pečeť známa již z minulého výzkumu, uvádíme za místem jejího uložení i patřičné číslo stránky bakalářské práce.

Časová rozmezí uváděná u jednotlivých typářů reflektují námi zaznamenaný první a poslední výskyt otisku na písemnosti, nikoliv datum vzniku a zániku daného pečetidla.

2.1 Hlavní boskovická linie

Oldřich (I.) z Boskovic

Oldřich (I.) z Boskovic je nejstarším známým pečetitelem rodu. U tohoto pečetitele je znám pouze jeden typ osobní hlavní pečeti.

Osobní hlavní pečeť

1297–1312

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli je gotický štít, avšak figuru a další atributy úplného erbu nelze určit. To samé bohužel platí o legendě. Na základě literatury zní opis následovně: VLRICII • De • BOZOWI[CIZ].⁴⁸ Jedná se tedy o latinský jazyk a o smíšenou majusku.

Známy jsou dva exempláře daného pečetního typu – ze dne 30. září 1297⁴⁹ (přírodní barva vosku) a ze dne 20. července 1312⁵⁰ (přírodní barva vosku).

Artléb z Boskovic

⁴⁷ Viz L. TICHÁ, *Pečeti pánů z Boskovic od 13. do 16. století*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2018, bakalářská práce.

⁴⁸ A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů*, s. 210, tab. 84, pečeť č. 1.

⁴⁹ Národní archiv (dále jen NA), *Maltézští rytíři - české velkopřevorství (1085-1875) (dále jen MR)*, inv. č. 2693, listina ze dne 30. září 1297, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RM/NA_RM_12970930_2693_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. Tichá, *Pečeti*, s. 18.

⁵⁰ NA, *Archiv České koruny (1158–1935) (dále jen ACK)*, inv. č. 68, listina ze dne 20. července 1312, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_13120720_00068_r.jpg [30. 7. 2020].

Jedná se o bratra Oldřicha (I.) z Boskovic. Za svůj život užíval prokazatelně dva pečetní typáře, přičemž se domníváme, že vznik druhého typáře souvisí se ziskem funkce nejvyššího komorníka brněnského soudu v roce 1329.⁵¹

1. typ osobní hlavní pečeti

1323?–1330

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

Pečetní pole obsahuje soudečkový štít s figurou krokve o sedmi hrotech. Nad štítem je umístěn kbelíkový helm a na něm jsou vodorovně posazeny výrazné věníky (připomínající koule). Pole je od legendy odděleno perlovcem a latinská legenda zní: +S(IGILLUM) [ART]LeBI DE BOZKOVICZ. Písmem je smíšená majuskula.

Pečeti zmíněného typu jsme našli na listinách ze dne 12. února 1326⁵² (přírodní barva vosku), 1. března 1327⁵³ (přírodní barva vosku), 13. srpna 1327⁵⁴ (přírodní barva vosku), 10. srpna 1329⁵⁵ (přírodní barva vosku), 3. září 1329⁵⁶ (přírodní barva vosku) a ze dne 27. ledna 1330⁵⁷ (přírodní barva vosku). Pečeť ze dne 8. června 1323⁵⁸ se na listině nedochovala.

2. typ osobní hlavní pečeti

⁵¹ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou 3. Autor v díle používá naprosto nestandardní rámec pro číslování, proto čtenáře odkazujeme na stránky tímto způsobem.

⁵² Moravský zemský archiv v Brně, *Cisterciacki Brno (1225–1748) (dále jen E 9)*, sign. 1326 II 12, listina ze dne 12. února 1326, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13260212_J3-r.jpg [30. 7. 2020].

⁵³ MZA Brno, *E 9*, sign. 1327 III 01, listina ze dne 1. března 1327, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13270301_L1-r.jpg [30. 7. 2020].

⁵⁴ MZA Brno, *E 9*, sign. 1327 VIII 13, listina ze dne 13. srpna 1327, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13270813_M24-r.jpg [30. 7. 2020].

⁵⁵ MZA Brno, *E 9*, sign. 1329 VIII 10, listina ze dne 10. srpna 1329, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13290810_M22-r.jpg [30. 7. 2020].

⁵⁶ MZA Brno, *E 9*, sign. 1329 IX 03, listina ze dne 3. září 1329, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_13290903_E9-L6_r.jpg [30. 7. 2020].

⁵⁷ MZA Brno, *E 8*, sign. 1330 I 27, listina ze dne 27. ledna 1330, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_13300127_E8-A200-215-r.jpg [30. 7. 2020].

⁵⁸ MZA Brno, *E 9*, sign. 1323 VI 08, listina ze dne 8. června 1323, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13230608_Q8-r.jpg [30. 7. 2020].

14. října 1334 – 24. prosince 1334

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

Pečetní obraz je téměř totožný jako u předchozího pečetního typu, avšak věníky nejsou natolik zvýrazněny a figura krokve o sedmi hrotech v soudečkovém štítu má paprskovité vyobrazení a špičky hrotů sahají až k hraně štítu. Legenda je sevřena mezi dvěma perlovci a zní: S(IGILLUM) ARTLLeI De B[OZK]OVIC *.⁵⁹ Latinský opis rytec vyryl smíšenou majuskulou.

K dispozici máme tři otisky druhého typu osobní hlavní pečeti, a to ze dne 14. října 1334⁶⁰ (přírodní barva vosku), opět ze stejného dne⁶¹ (přírodní barva vosku) a ze dne 24. prosince 1334⁶² (přírodní barva vosku).

Ješek z Boskovic a Lažan

Ješek z Boskovic a Lažan, syn Artléba z Boskovic, pečetil minimálně čtyřikrát, a to jedním typářem. V roce 1353 s stal nejvyšším brněnským komorníkem a úřad spravoval příštích sedm let.⁶³

Osobní hlavní pečeť

1334–1348?

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm⁶⁴

Úplný erb vyobrazený na pečetidle se nachází v poli a je od legendy oddělen perlovcem. Na levém rohu soudečkového štítu sedí kbelíkový helm s vodorovně položenými příkrývadly. Poprvé také sledujeme náznaky příkrývadla v podobě hadrů. Opis se vine v latině, ve smíšené majuskule a ve znění: []S(IGILLUM) Ie[] DE BOZKOWICZ.

⁵⁹ M. MILEC – H. SEDLÁČKOVÁ, *Rodové pečeti*, s. 88.

⁶⁰ MZA Brno, E 9, sign. 1334 X 14, listina ze dne 14. října 1334, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M5-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶¹ MZA Brno, E 9, sign. 1334 X 14, listina ze dne 14. října 1334, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M4-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶² MZA Brno, E 9, sign. 1334 XII 24, listina ze dne 24. prosince 1334, dostupné z: [http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Ciste\(rciacky-Stare-Brno/MAZB_13541224_A22-r.jpg](http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Ciste(rciacky-Stare-Brno/MAZB_13541224_A22-r.jpg) [30. 7. 2020].

⁶³ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic*, s. 10–11.

⁶⁴ A. SEDLÁČEK, *Atlasy erbů*, s. 324, tab. 198, pečeť č. 7.

K dispozici máme čtyři exempláře, přičemž jeden z nich se nedochoval: 14. října 1334⁶⁵ (přírodní barva vosku), 18. června 1339⁶⁶ (přírodní barva vosku), 12. března 1347⁶⁷ (přírodní barva vosku) a ztracená pečeť z roku 1348.⁶⁸

Oldřich (II.) z Boskovic

Osobní hlavní pečeť

1370–1385

okrouhlá pečeť

rozměr: 26 mm

V pečetním obrazu lze vidět heraldicky vpravo natočený gotický štít s figurou krokve o sedmi hrotech zasahující do prostoru legendy. Na něm je položená rovněž heraldicky vpravo orientovaná kbelíková přilba s vlevo poletujícími příkrývadly a s klenotem dvou zkřížených věníků. Legenda je sevřena mezi dvěma perlovci a zní: +S(IGILLUM) VLRICI DE BOSKOWICZ. Opis je psán smíšenou majuskulou a jazyk je latinský.

Sonda vydala šest pečetí: 28. října 1370⁶⁹ (přírodní barva vosku), 8. května 1379⁷⁰ (přírodní barva vosku), 8. května 1379⁷¹ (přírodní barva vosku), 15. července 1379⁷²

⁶⁵ MZA Brno, E 9, sign. 1334 X 14, listina ze dne 14. října 1334, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M5-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶⁶ MZA Brno, E 9, sign. 1339 VI 18, listina ze dne 18. června 1339, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13390618_A25-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶⁷ MZA Brno, E 9, sign. 1347 III 12, listina ze dne 12. března 1347, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13470312_A56-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶⁸ MZA Brno, E 18 – *Dominikánky Olomouc*, sign. 1348, listina z roku 1348, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E18-Dominikani-Olomouc/MAZB_1348xxxx~13489999_E18-B2-r.jpg [30. 7. 2020].

⁶⁹ MZA Brno, A 1 *Stavovské listiny 1212–1847 (dále jen A 1)*, inv. č. 69, ev. j. č. 4, listina ze dne 28. října 1370, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-69.htm> [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečetě*, s. 20.

⁷⁰ MZA Brno, E 40 – *Kartuziáni Olomouc*, sign. 1379 V 08, listina ze dne 8. května 1379, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-Kartuziani-Olomouc/MAZB_13790508_E40-E4-r.jpg [30. 7. 2020].

⁷¹ MZA Brno, E 40 – *Kartuziáni Olomouc*, sign. 1379 V 08, listina ze dne 8. května 1379, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-Kartuziani-Olomouc/MAZB_13790508_E40-E4a-r.jpg [30. 7. 2020].

⁷² MZA Brno, A 1, inv. č. 143, listina ze dne 15. července 1379, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-143.htm> [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečetě*, s. 20.

(přírodní barva vosku), 15. listopadu 1382⁷³ (přírodní barva vosku), 11. října 1383⁷⁴ (přírodní barva vosku) a 20. ledna 1385⁷⁵ (přírodní barva vosku).

Jan (Ozor) z Boskovic

Jan Ozor, syn Oldřicha (II.) z Boskovic, otiskl svůj typář prokazatelně pouze jednou, a to společně se svým otcem a bratrem na již zmíněnou listinu ze dne 15. července 1379 (přírodní barva vosku).

Osobní hlavní pečeť

1379

okrouhlá pečeť

rozměr: 23 mm

Ve středu pečetního pole je soudečkový štít s šestihrotou (z důvodu malé velikosti štítu) krovkvi, kbelíkovou přílbou a klenotem v podobě dvou zkřížených věníků orientován heraldicky doleva, přičemž příkrývadla splývají v pravé části pole. Štít zasahuje do samotného opisu. Opis zní: + S(IGILLUM) : IOhIS / D(e) BOZCOVI[CIZ] a je vyveden latinsky a smíšenou majuskulou.

Jan z Boskovic a z Loučky

Syn Jana Ozora pečetil prokazatelně dvakrát, a to jedním typem osobní hlavní pečeti. V bakalářské práci jsme otisk z roku 1446 mylně přisuzovali Janovi st. Boskovcovi z Brandýsa.

Osobní hlavní pečeť

1446–1449

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

⁷³MZA Brno, A 1, inv. č. 158, listina ze dne 15. listopadu 1382, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0> [30. 7. 2020].

⁷⁴ MZA Brno, E 3 – Augustiniáni Olomouc, sign. 104, listina ze dne 11. října 1383, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E3-Augustiniani-Olomouc/MAZB_13831011_E3-G13-104-r.jpg [30. 7. 2020].

⁷⁵ Státní oblastní archiv v Třeboni (dále jen SOA Třeboň), *Cizí statky*, inv. č. 363, listina ze dne 20. ledna 1385, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CiziStatkyTrebony_13850120_0363_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 20.

Pečetním obrazem je úplný vpravo orientovaný erb. Soudečkový štít s figurou krokve o sedmi hrotech, s kbelíkovou přilbou, příkrývadly v podobě hadru a vodorovně ležícími věníky zasahuje ve spodní části do opisu pečeti. Pečetní pole je od legendy odděleno perlovcem. Legenda je vyvedena pravděpodobně ještě smíšenou majuskulou: S(IGILLUM) + IO[/////] [De] BOSCOWICZ.

Dva exempláře jsme našli na listinách ze dne 11. července 1446⁷⁶ (černá barva vosku) a ze dne 15. června 1449⁷⁷ (černá barva vosku).

Vaněk z Boskovic

Vaněk z Boskovic pečetil prokazatelně třemi pečetními typy. Od roku 1426 zastával úřad nejvyššího sudího olomouckého soudu.⁷⁸

1. typ osobní hlavní pečeti

1379

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli vidíme soudečkový štít s figurou sedmihroté krokve. Legenda je psána smíšenou majuskulou a samozřejmě latinsky. Zní následovně: + S(IGILLUM): VAnCOOnIS: D: BOSCOVIC[Z]. Opis je sevřen z obou stran linkou.

Jediný otisk typáře se nachází na již zmíněné listině ze dne 15. července 1379⁷⁹ (přírodní barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1390

okrouhlá pečeť

⁷⁶ MZA Brno, *Premonstráti Klášterní Hradisko (1200–1782) (dále jen E 55)*, sign. J 18, inv. č. 83, listina ze dne 11. července 1446, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni-Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 20.

⁷⁷ SOA Třeboň, *Historica Třeboň*, sign. 1526, listina ze dne 15. června 1449, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Historica/SOAT-HistoricaTrebou_14490615_1142_r.jpg [30. 7. 2020].

⁷⁸ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 3*. Autor v díle používá naprosto nestandardní rámec pro číslování, proto čtenáře odkazujeme na stránky tímto způsobem.

⁷⁹ MZA Brno, *A I*, inv. č. 143, listina ze dne 15. července 1379, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-143.htm> [30. 7. 2020]. Prohlédnout se dá za použití programu Silverlight. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 21.

rozměr: 25 mm

V pečetním obrazu je úplný erb – doprava nakloněný gotický štít s figurou krokve o sedmi hrotech. Na levém rohu štítu spočívá doprava nakloněný kbelíkový helm s klenotem v podobě dvou zkřížených věníků. Příkrývadla se nachází v levé polovině obrazu. Opis je latinský, psán smíšenou gotickou majuskulou a zní: +S(IGILLUM): WAn[c]onis: De: BOS[C]OWI[CZ].

Jediný prokázaný otisk je na listině ze dne 21. července 1390⁸⁰ (přírodní barva vosku).

3. typ osobní hlavní pečeti

1391–1428

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli je úplný erb obsahující heraldicky vpravo nakloněný soudečkový štít s figurou sedmihroté krokve, jenž ve spodní části zasahuje do samotné legendy. Nad štítem je umístěna kbelíková přilba se dvěma zkříženými věníky a příkrývadly. Oblast mezi věníky a příkrývadly je damaskována hvězdičkovým motivem. Latinský opis, zhotovený smíšeným majuskulním písmem, je od obrazu oddělen perlovcem a zní: + S(IGILLUM): WAnKOnIS: D: BOZCOWICIZ.

Známy jsou tři otisky Vaňkova třetího typáře: ze dne 7. května 1391⁸¹ (přírodní barva vosku), ze dne 13. prosince 1410⁸² (přírodní barva vosku) a ze dne 28. ledna 1428⁸³ (černá barva vosku).

Vaněk z Boskovic a na Letovicích

⁸⁰ MZA Brno, A 1, inv. č. 217, listina ze dne 21. července 1390, dostupné na webu MZA: <http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-217.htm> [30. 7. 2020]. Prohlédnout se dá za použití programu Silverlight. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 22.

⁸¹ SOA Třeboň, *Cizí statky*, inv. č. 225, listina ze dne 7. května 1391, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CiziStatkyTrebon_13910507_0225_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 22.

⁸² Archiv města Brna (dále jen AMB), *Sbírka listin, mandátů a listů (dále jen SLML)*, inv. č. 192. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 22.

⁸³ AMB, *SLML*, inv. č. 258. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 22.

Vaněk užíval jeden typář. V roce 1436 se stal moravským zemským hejtmanem, ale úřadoval jen v jediném roce.⁸⁴ Mimo to spravoval od roku 1455 úřad nejvyššího zemského komorníka práva brněnského, ve kterém setrval až do své smrti v roce 1466.⁸⁵

Osobní hlavní pečeť

1432–1461

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

Pečetní obraz představuje úplný erb – vpravo orientovaný soudečkový štít s obvyklou figurou, na jehož levém rohu sedí rovněž vpravo natočená kbelíková přilba se splývajícími příkrývadly nesoucí dva zkrížené věnky. Obraz je lemován perlovcem, který spolu se silnou okrajovou linkou tvoří prostor pro opis. Typář je totožný s typářem jeho otce.

Vaněk pečetil minimálně osmkrát, a to listinu ze dne 30. dubna 1432⁸⁶ (černá barva vosku prosvítá pod papírovým krytem), 7. května 1443⁸⁷ (černá barva vosku), 11. července 1446⁸⁸ (černá barva vosku), 17. února 1447⁸⁹ (černá barva vosku), 12. února 1457⁹⁰ (černá barva vosku), z roku 1459⁹¹ (červená barva vosku), ze dne 20. ledna 1461⁹² (červená barva vosku) a ze dne 10. listopadu 1461⁹³ (červená barva vosku). Červenou barvu pečetního vosku skutečně užíval až po zisku vysoké funkce, a tedy se lze domnívat, že měla barva vosku na držení úřadu vliv.

⁸⁴ J. LOUDA, *Moravští zemští hejtmani*, s. 16.

⁸⁵ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 3*.

⁸⁶ AMB, *SLML*, inv. č. 267. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 36.

⁸⁷ AMB, *SLML*, inv. č. 314. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 85.

⁸⁸ MZA Brno, *E 55 – Premonstráti Klášterní Hradisko*, inv. č. 83, sign. J 18, listina ze dne 11. července 1446, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni-Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 85.

⁸⁹ Vyšší Brod, OCist, *Urkunden (1173–1846)*, sign. 1447 II 17, listina ze dne 17. února 1447, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/871/VYBRO_14470214nach~14470214_72%2CIV_r.jpg [30. 7. 2020].

⁹⁰ MZA Brno, *E 9*, sign. 1457 II 12, listina ze dne 12. 2. 1457, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14570212_S16-r.jpg [30. 7. 2020].

⁹¹ AMB, *SLML*, inv. č. 412. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 86.

⁹² SOA Třeboň, *Cizí rody*, sign. z Rožmberka 4/11, inv. č. 200, listina ze dne 20. ledna 1461, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebony_14610120_0200_Rozmberka04-11_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 86.

⁹³ MZA Brno, *Augustiniáni Šternberk (1296–1780)*, sign. 54, listina ze dne 10. listopadu 1461, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E5-Augustiniani-Sternberk/MAZB_14611110_E5-J11-642-r.jpg [30. 7. 2020].

Václav z Boskovic

Václav z Boskovic, syn Vaňka z Boskovic a na Letovicích, užíval dvě pečetidla – se štítem a boskovickou figurou v poli a druhé s úplným erbem v pečetním poli. Roku 1477 získal úřad nejvyššího zemského komorníka v Olomouci a setrval zde až do své smrti v roce 1482.⁹⁴

1. typ osobní hlavní pečeti

1466–1477

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli je španělský štít s obvyklou figurou. Legenda je zvenku vymezena silnou linkou a zevnitř perlovcem. Zbytek pečetního pole je k perlovcí vyplněn šrafováním. Text opisu se vine po obvodu pečeti v gotické minuskule a rytec jej vyvedl v českém a latinském jazyce. Legenda zní: s(igillum)*waczlaw* [bozko]wicz *****.

Otisky pečeti jsou na listinách ze dne 25. dubna 1466⁹⁵ (černá barva vosku) a 21. října 1477⁹⁶ (červená barva vosku). Červená barva vosku se objevuje až po zisku vysoké funkce.

2. typ osobní hlavní pečeti

1481–1482?

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

Pečetním obrazem je úplný boskovický erb, narušující legendu v horní i dolní části. Španělský štít, nositel známé figury, doplňuje kolčí přilbice s příkrývadly. Klenot je položen na polštáři a představují ho dva bohaté věníky. Kroucená příkrývadla zaplňují zbytek pečetního prostoru. Legenda se vine po obvodu pečeti na stuze: • waczlaw : z/ bozkowicz :. Písmem je gotická minuskula a jazykem čeština.

⁹⁴ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 3*. Zde je uvedeno jméno Vaněk z Boskovic, což je jiná forma jména Václav.

⁹⁵ AMB, *SLML*, inv. č. 498. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 49.

⁹⁶ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovic*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 36.

Otisk druhého typáře je na listině ze dne 24. ledna 1481⁹⁷ (červená barva vosku), otázkou zůstává druhý otisk ze dne 28. září 1482⁹⁸, který se do dnešních dní nedochoval. Předpokládáme však užití druhého typu osobní hlavní pečeti.

Jaroslav z Boskovic

Jaroslav z Boskovic, nejstarší syn Václava z Boskovic, disponoval dvěma druhy pečeti. V letech 1483–1484 vedl komornictví olomouckého soudu.⁹⁹ Již jako velmi mladý vešel do služby k Matyáši Korvínovi a působil jako jeho důvěrník a diplomat.¹⁰⁰

Osobní hlavní pečeť

1466–1482?

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

Úplný erb je vyobrazen přes celou pečeť. Vespod je španělský štít s boskovickou figurou, nad ním spočívá kolčí přilba se sametovým polštářem, jenž slouží jako podklad pro zkřížené dubové haluze. Příkrývadla odlétávající od přilby působí velice zdobeně, přičemž připomínají rostlinné stonky. Latinský opis je umístěn na stuze a zní: s(igillum) . iaroslai . / d(e) . boskowicz /. Opis byl vyryt gotickou minuskulou.

Otisky typáře jsou na listinách ze dne 25. dubna 1466¹⁰¹ (černá barva vosku), 21. října 1477¹⁰² (černá barva vosku) a pravděpodobně na listině ze dne 28. září 1482¹⁰³ (pečeť se nedochovala). Poměrně velký rozměr pečeti může mít souvislost s jeho výše uvedeným postavením.

Sekret

⁹⁷ Zemský archiv v Opavě (dále jen ZA Opava), pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 301, poř. č. 366. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 37.

⁹⁸ MZA Brno, *Cisterciáci Žďár (1222–1771) (dále jen E 8)*, sign. 1482 IX 28, listina ze dne 28. září 1482, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14820928_E8-A212-227-r.jpg [30. 7. 2020].

⁹⁹ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 3*.

¹⁰⁰ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic*, s. 36.

¹⁰¹ AMB, *SLML*, inv. č. 498. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 48.

¹⁰² MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovic*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 48.

¹⁰³ MZA Brno, *E 8*, sign. 1482 IX 28, listina ze dne 28. září 1482, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14820928_E8-A212-227-r.jpg [30. 7. 2020].

1484

okrouhlá pečeť

rozměr: 18 mm

Sekret je nečitelný, takže můžeme určit pouze červenou barvu pečetního vosku a přitíštění pod papírovým krytem. Vzhledem k špatnému dochování otisku nevylučujeme možnost, že se jedná o signet, neboť obraz by za normálních podmínek mnohé prozrazoval.

Jediný otisk je ze dne 20. ledna 1484.¹⁰⁴

Albrecht z Boskovic

Jaroslavův bratr Albrecht užíval tři pečetní typy. V bakalářské práci uvádíme, že disponoval čtyřmi typy osobní hlavní pečeti, ale vzhledem k špatnému dochování exemplářů druhého a třetího typu osobní hlavní pečeti jsme nevylučovali možnost, že se ve skutečnosti jedná o typář totožný.

1. typ osobní hlavní pečeti

1466–1477

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli spočívá španělský štít s figurou krokve o sedmi hrotech. Opis obíhá po obvodu kulaté pečeti v pásce. Legenda se nese v latinském a v českém jazyce, v gotické minuskule a zní: s(igillum) : albrecht :. z :. bozkowicz. V opisové části před písmenem „s“ stojí rostlinná rozvilina a tečky umístěné za jednotlivými slovy legendy nahrazují hvězdičky.

Pečeti tohoto typáře jsme zaznamenali na listinách ze dne 25. dubna 1466¹⁰⁵ (černá barva vosku) a ze dne 25. července 1477¹⁰⁶ (černá barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1477–1488

okrouhlá pečeť

¹⁰⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *Metropolitní kapitula Olomouc (dále jen MCO)*, sign. AIVc27, inv. č. 534.

¹⁰⁵ AMB, *SLML*, inv. č. 498. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 46.

¹⁰⁶ Tamtéž, inv. č. 612. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 46.

rozměr: 27 mm

V pečetním poli je kolčí štít a vpravo orientovaná kolčí helma, která nese snad polštář a na něm dva věníky. Patrná jsou rovněž rozevlátá příkrývadla. Legenda zní: s(igillum) albrech[] z* bozkowicz. Jako písmo zvolil rytec gotickou minuskulu a opis provedl v latinském a v českém jazyce.

Exempláře druhého typu osobní hlavní pečeti jsou na listinách ze dne 21. září 1477¹⁰⁷ (černá barva vosku), 21. října 1477¹⁰⁸ (černá barva vosku) a ze dne 23. dubna 1488¹⁰⁹ (červená barva vosku). Nejasný je otisk ze dne 6. března 1488¹¹⁰, neboť se na listině nedochoval (předpokládáme však, že nesl červenou barvu a že patřil ke druhému typu osobní hlavní pečeti).

3. typ osobní hlavní pečeti

1490–1499

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

Uvnitř pečetního pole se nachází obvyklý motiv – úplný erb. Vpravo natočená kolčí kompozice zabírá převážnou část obrazu. Příkrývadla jsou bohatá a mají podobu listoví. Věníky stojí na polštáři v překřížené poloze. Zbytek pole vyplňuje netradičně rozmístěná stuha, umístěná v horní části pečeti. Latinský opis zní: S(igillum)/Alberthus/de/boskowic a je vyryt gotickou minuskulou.

Známých je sedm otisků: ze dne 7. června 1490¹¹¹ (červená barva vosku), 17. října 1491¹¹² (červená barva vosku), 11. prosince 1491¹¹³ (červená barva vosku), 29. června 1495¹¹⁴ (červená barva vosku), 17. září 1495¹¹⁵ (červená barva vosku), 29. června 1496¹¹⁶

¹⁰⁷ Tamtéž, inv. č. 613. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 46.

¹⁰⁸ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovice*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 47.

¹⁰⁹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AO, inv. č. 38, sign. AIa20a.

¹¹⁰ Tamtéž, inv. č. 958, sign. EIa23.

¹¹¹ Tamtéž, *Arcibiskupství Olomouc (dále jen AO)*, sign. Ala20b, inv. č. 40.

¹¹² Tamtéž, *Velkostatek Tovačov*, inv. č. 358.

¹¹³ MZA Brno, E9, sign. D 5, listina ze dne 11. prosince 1491, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14911211_D5-r.jpg [21. 6. 2018]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 47.

¹¹⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 356, poř. č. 421. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 47.

¹¹⁵ MZA Brno, E 8, inv. č. 133, sign. A 125, listina ze dne 17. září 1495, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14950917_E8-A125-133-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 47.

¹¹⁶ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 363, poř. č. 429. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 47.

(červená barva vosku) a 1. března 1499¹¹⁷ (červená barva vosku). Otázkou zůstává otisk z roku 1490¹¹⁸, který se na listině nedochoval.

Ladislav z Boskovic

Ladislav z Boskovic užíval osm typářů, což je největší množství pečetidel připadajících na jednoho pečetitele. Vedle menší pečeti a signetu vlastnil ještě šest typářů osobních hlavních pečetí. V roce 1496 se stal nejvyšším komorníkem a ve funkci setrval do roku 1506. Znovu do úřadu nastoupil v roce 1516 a zůstal tu až do své smrti v roce 1520.¹¹⁹

Menší pečeť

1477

okrouhlá pečeť

rozměr: 20 mm

V pečetním poli je španělský štít s tradiční figurou. Nad štítem je umístěna rostlinná rozvilina. Obraz je od zbytku pečeti oddělen linkou a za ní pak vzniká prostor pro legendu. Tu rytec vyvedl v češtině a v latině – sigla „s“ od latinského slova sigillum a gotickou minuskulou. Motiv rozviliny se objevuje i v opise, kde je vykreslen za každým slovem: s(igillum) ꝛ laczlaw ꝛ z bozkowycz ꝛ. Zvláštní je použití litery „y“ v posledním slově legendy.

Zmíněný otisk jsme našli pouze na listině ze dne 21. října 1477¹²⁰ (černá barva vosku).

Signet

1494

okrouhlá pečeť

rozměr: 18 mm

¹¹⁷ NA, *Benediktini-klášter Břevnov, Praha Benediktinské arcidiocesi sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově*, sign. 248, listina ze dne 1. března 1499, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg [30. 7. 2020].

¹¹⁸ MZA, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Letovice*, inv. č. 1, e. č. 1

¹¹⁹ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 4.

¹²⁰ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovic*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 38.

Pečetním obrazem je španělský štít s figurou krokve se sedmi hroty (patrných je vzhledem k poškození pouze šest). Nad štítem jsou zřejmá písmena L Z B.

K dispozici máme jediný otisk ze dne 6. října 1494.¹²¹

1. typ osobní hlavní pečeti

1488–1495

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

V pečetním poli je úplný znak. Dole do opisové části zasahuje kolčí štít se znamením. Na něm prodlívá kolčí vpravo hledící helm s do obou stran odletujícími příkrývadly. Helma tvoří podstavec pro pomocný klenot, polštář, jež je nositelem klenotu v podobě dvou spojených věníků narušujících opis v horní části. Tento typ se od ostatních Ladislavových typů liší nejen postavením věníků (spojené nikoliv zkřížené), ale i použitím neobvyklých liter v legendě. Hovoříme o písmenu „A“, které má podobu Λ. Zmíněný znak naznačuje, že je legenda vyhotovena na stuze v raně novověké kapitále. Opis zní: LADISLAVS/D(E) BOZKOWIC. Jazykem textu je latina.

Tento typ jsme objevili ve třech exemplářích – na listině ze dne 23. dubna 1488¹²² (červená barva vosku), 14. dubna 1490¹²³ (červená barva vosku) a 18. prosince 1491¹²⁴ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1490

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Viditelná je pouze část legendy, která je vedená v gotické minuskule, a výrazné věníky dosahující okraje pečeti. Opis zachycuje následující litery: []slau [] wicz ♣. Jedná se o

¹²¹ ZA Opava, pracoviště Státní okresní archiv Šumperk, *Archiv města Šumperk*, sign. 40, inv. č. 9, listina ze dne 6. října 1494, dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=D2619D1AD9334713BA31F60FDDC21DCB> [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 39.

¹²² MZA Brno, E 8, sign. 1488 IV 23, listina ze dne 23. dubna 1488, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg [30. 7. 2020].

¹²³ MZA Brno, pracoviště SOkA Blansko, *Archiv města Letovice*, inv. č. 1, e. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 38.

¹²⁴ Tamtéž, *Archiv města Boskovice*, inv. č. 3, e. č. 3. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 38.

gotickou minuskulu a pravděpodobně latinský jazyk (porušenost otisku nevylučuje přítomnost českého jazyka v opisu).

Pečeť se nachází na listině ze dne 7. června 1490¹²⁵ (červená barva vosku).

3. typ osobní hlavní pečeti

1494

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

V pečetním poli spočívá boskovický znak – k pozorovateli nasměrovaný kolčí štít uvnitř s kroví o sedmi hrotech, vpravo hledící přilba s úzkými, ale zdobenými splývajícími příkrývadly a nakonec na polštáři umístěné překřížené dubové haluze. Pečeť je okrouhlá, ale obvod neudává směr legendy. Opis je veden nepravidelně na dvou stuhách. Stojí zde: S(igillum)/LAdislau / z / boskobicz • – dochází tu k záměně hlásky „w“ za hlásku „b“ a zvláštností je použití velkých liter „L“ a „A“. Velká sigla „S“ je pozůstatkem dobové zvyklosti. Text je z větší části veden gotickou minuskulou. Opis je český a latinský.

Jediný exemplář se dochoval na listině ze dne 2. února 1494¹²⁶ (červená barva vosku).

4. typ osobní hlavní pečeti

1495–1498

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

Obsahem pečetního pole je úplný erb. Vpravo orientovaná kolčí kompozice dole zasahuje do česky a latinsky psané legendy. Příkrývadla vlají do obou stran. Klenot tvoří zkřížené věnky umístěné na obvyklém pomocném klenotu. Pečetní pole je tradičně odděleno od opisu linkou. Text, vyhotovený v gotické minuskule, se vine po obvodu pečeti a zní: s(igillum).ladislaw*z*bozkowi[cz].

¹²⁵ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b.

¹²⁶ Tamtéž, AMO, inv. č. 351, poř. č. 416. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 39.

Existují tři otisky, a to ze dne 29. června 1495¹²⁷ (červená barva vosku), 17. září 1495¹²⁸ (červená barva vosku) a 6. února 1498¹²⁹ (červená barva vosku).

5. typ osobní hlavní pečeti

1496–1499

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

Pečetním obrazem je opět úplný erb. Kolčí štít zasahuje do spodní části legendy a věníky do horní části legendy. Nad štítem je umístěna vpravo natočená kolčí přilba s odlétávajícími příkrývadly. Klenot tvoří dvě překřížené dubové haluze položené na polštáři. Rytec vyryl na pásce po obvodu typáře slova: S(IGILLUM) / LADISLAI • DE • / BOZKOWICZ. Jazyk opisu je latinský a typem písma je raně novověká kapitála.

Máme k dispozici tři otisky ze dne: 23. dubna 1496¹³⁰ (červená barva vosku), 29. června 1496¹³¹ (červená barva vosku) a 6. února 1499¹³² (červená barva vosku).

6. typ osobní hlavní pečeti

1503–1516

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli je úplný erb – kolčí štít s obvyklou figurou dole zasahuje do legendy, na něm je usazena vpravo orientovaná kolčí helma s příkrývadly rozevřátými do obou stran a nechybí ani dvě zkřížené dubové haluze položené na polštáři. Nad klenotem je patrný letopočet 1499. Opis je vyveden na stuze, a to v latinském jazyce a raně novověkým kapitálním písmem. Legenda zní: S(IGILLUM) LADISLAI / DE. BOZKOBI/. Po obvodu pečeti se vine perlovec.

¹²⁷ Tamtéž, AMO, inv. č. 356, poř. č. 421. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

¹²⁸ MZA Brno, E 8, inv. č. 133, sign. A 125, listina ze dne 17. září 1495, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14950917_E8-A125-133-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 87.

¹²⁹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, inv. č. 368, poř. č. 434. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

¹³⁰ Tamtéž, inv. č. 361, poř. č. 427. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

¹³¹ Tamtéž, inv. č. 363, poř. č. 429. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

¹³² AMB, SLML, inv. č. 880. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

Sonda vydala pět otisků šestého typu osobní hlavní pečeti, a to ze dne 26. června 1503¹³³ (červená barva vosku), 16. listopadu 1504¹³⁴ (červená barva vosku), 25. června 1505¹³⁵ (červená barva vosku), 8. listopadu 1509¹³⁶ (červená barva vosku) a 11. ledna 1516¹³⁷ (červená barva vosku).

Nezařazeny zůstávají pečeti ze dne 17. října 1491¹³⁸ a 1. března 1499¹³⁹, které se nedochovaly.

Kryštof z Boskovic

Kryštof z Boskovic, syn Ladislava z Boskovic, užíval dva typáře. Od roku 1530 do roku 1535 stál v čele nejvyššího komornictví¹⁴⁰ a roku 1540 byl ustanoven moravským zemským hejtmanem, ale setrval zde pouze rok.¹⁴¹

1. typ osobní hlavní pečeti

1522–1547

okrouhlá pečeť

rozměr: 26 mm

Obraz pečeti opět představuje úplný erb. Kolčí štít s typickou figurou přerušuje legendu a stojí k pozorovateli čelem, nad ním je vpravo natočená turněřská helma, od níž odletují bohatě řasená příkrývadla, a klenotem jsou dvě podlouhlé překřížené dubové haluze, jež nese sametový polštář. Nositelem legendy jsou dvě vlnící se stuhy. Rytec pro zhotovení popisu použil humanistickou majusku a latinským písmem pak vyryl: S(IGILLUM)/CRISTOFFOR / DE BOZKOWICZ/.

¹³³ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 403, poř. č. 469. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 40.

¹³⁴ MZA Brno, E 8, sign. 1504 XI 16, listina ze dne 16. listopadu 1504, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_15041116_E8-A138-147-r.jpg [30. 7. 2020].

¹³⁵ MZA Brno, E 40 – *Kartuziáni Olomouc*, sign. 1505 VI 25, listina ze dne 25. června 1505, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-Kartuziani-Olomouc/MZAB_15050625_E40-G16_r.jpg [30. 7. 2020].

¹³⁶ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AO, inv. č. 54, sign. Ala32.

¹³⁷ Tamtéž, inv. č. 963, sign. Elb2.

¹³⁸ Tamtéž, *Velkostatek Tovačov*, inv. č. 358

¹³⁹ NA, *Benediktini-klášter Břevnov, Praha Benediktinské arcidiecéze sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově*, sign. 248, listina ze dne 1. března 1499, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁴⁰ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 4.

¹⁴¹ J. LOUDA, *Moravští zemští hejtmani*, s. 20.

Zaznamenali jsme osm otisků: ze dne 5. července 1522¹⁴² (červená barva vosku), 26. června 1526¹⁴³ (červená barva vosku), 27. března 1534¹⁴⁴ (červená barva vosku), 29. dubna 1537¹⁴⁵ (červená barva vosku), 8. listopadu 1543¹⁴⁶ (červená barva vosku), 17. července 1546¹⁴⁷ (červená barva vosku), 28. září 1547¹⁴⁸ (červená barva vosku) a 28. září 1547¹⁴⁹ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1545

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Pečetním obrazem je úplný erb, který směřuje k pozorovateli. Renesanční štít s klasickou boskovickou figurou nese turnajovou přílbu, která tvoří podstavec pro pomocný klenot – polštář. Na něm jsou umístěné dva překřížené věnky, jež jsou zajímavé svým vyobrazením – shluk „kuliček“. Dubové listy jsou součástí přílby a představují příkrývadla, která se však nenacházejí na helmě, ale vystupují zpoza helmy. Opis v tomto případě nenese stuha, ale páska a rytec ho vyryl humanistickou majuskulou, česky po obvodu pečeti. Zní následovně: : CRISTOF: / • Z• BOZKOWIC.

Jediný otisk se nachází na listině ze dne 27. dubna 1545¹⁵⁰ (červená barva vosku).

Ladislav Velen z Boskovic

Kryštofův syn Ladislav Velen pečetil prokazatelně jednou.

Osobní hlavní pečeť

1544

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

¹⁴² ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 530, poř. č. 601. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴³ MZA Brno, *Archiv České koruny*, sign. 1961, listina ze dne 26. června 1526, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15260626_01961_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁴⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 597, poř. č. 670. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴⁵ Tamtéž, *AML*, inv. č. 76, sign. A-I-34. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴⁶ AMB, *SLML*, inv. č. 1358. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴⁷ Tamtéž, inv. č. 1387. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 698, poř. č. 772. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 88.

¹⁴⁹ Tamtéž, inv. č. 699, poř. č. 773. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 41.

¹⁵⁰ Tamtéž, *AML*, inv. č. 79, sign. A-I-35. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 42.

V pečetním poli je úplný erb – renesanční štít s krokví o sedmi hrotech, kolčí přilba, od níž odlétají bohatá příkrývadla, a detailně provedené zkřížené věnky položené na polštáři. Česká legenda zní: LADISLAW o W/[////////].

Podařilo se nám objevit jediný otisk ze dne 4. srpna 1544¹⁵¹ (červená barva vosku).

Václav z Boskovic a na Třebové

Václav za svůj život použil tři pečetní typáře – dva typy osobní hlavní pečeti a signet.

1. typ osobní hlavní pečeti

1525–1565

okrouhlá pečeť

rozměr: 29 mm

V pečetním poli se nachází renesanční štít s obvyklou boskovickou figurou, turnéřskou přilbou s příkrývadly a polštářem, nositelem dvou zkřížených věníků. Opis nesou dvě krátké stuhy po obou stranách pečeti. V první stuze lze vidět slovo WACZLAW, druhá je bohužel nečitelná. Jazykem textu je čeština a písmem humanistická majuskula.

Do dnešních dní se dochovaly tři exempláře: ze dne 23. května 1525¹⁵² (červená barva vosku), 7. července 1563¹⁵³ (červená barva vosku) a 17. července 1565¹⁵⁴ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1558

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Pečetní obraz vyplňuje úplný erb tvořený renesančním štítem, vpravo nakloněnou turnajovou přilbou, polštářem a překříženými věnky. Příkrývadla simulují rostlinné

¹⁵¹ NA, *Archiv České koruny (dále jen ACK)*, sign. 2079, listina ze dne 4. srpna 1544, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁵² MZA Brno, E9, sign. K 19, listina ze dne 23. května 1525, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15250523_K19-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 44.

¹⁵³ NA, ACK, sign. 2185, listina ze dne 7. července 1563, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15630707_02185_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁵⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 906, poř. č. 982. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 44.

motivy. Pečetní pole dělí od legendy linka. Do prostoru nad linkou je vsazena česky psaná legenda. Ta uvedená v humanistické majuskule zní: WACZLAW Z BO/ ZKO A NA TREB/ O/.

Jediný otisk se nachází na listině ze dne 1. září 1558¹⁵⁵ (červená barva vosku).

Signet

1565

osmihranná pečeť

rozměr: 14:11 mm

Obrazem pečeti je úplný erb s iniciály majitele v horní části. Čelem k nám hledí renesanční štít s figurou krokve o sedmi hrotech, na něm sedí přilba, kterou nelze kvůli malé velikosti přesněji identifikovat, a nechybí ani dva odkloněné věníky stojící na polštáři. V horní části znaku dlí tři písmena – iniciály majitele W Z B. Písmem je humanistická majuskula a jazykem je čeština.

K dispozici máme otisk ze dne 14. července 1565¹⁵⁶ (určit barvu znemožňuje papírový kryt).

Jan z Boskovic a na Třebové

Tento muž užíval dva typy osobní hlavní pečeti a tři typy signetu. V letech 1580 až 1590 spravoval úřad nejvyššího sudího.¹⁵⁷

1. typ osobní hlavní pečeti

1547–1565

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

Úplný erb je umístěn přes celou pečeť, což znamená, že do opisu zasahuje jak v horní, tak i v dolní části. Renesanční štít s boskovickou figurou je k pozorovateli namířen čelem. Na štítu sedí rovněž vpřed orientovaná turnajová přilba, z níž vyrůstají honosná příkrývadla. Podoba pozdějších příkrývadel boskovických pečeti spíše připomíná rostlinné motivy, úzké a hojně rozvité. Přilba nese sametový polštář, jenž zastává funkci

¹⁵⁵ Tamtéž, inv. č. 830, poř. č. 906. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 43.

¹⁵⁶ Tamtéž, inv. č. 905, poř. č. 981. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 43.

¹⁵⁷ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na straně 4.

pomocného klenotu a na němž stojí dvě zkrřížené dubové haluze. Opisový text je vsazen do pásky. Legenda je vedena humanistickou majuskulou a zní: + IAN + HER VO/ N/ BOSKOWIC +. Jazykem textu je čeština a němčina.

Otisky jsou na písennostech ze dne: 6. března 1547¹⁵⁸ (červená barva vosku), 7. července 1563¹⁵⁹ (červená barva vosku) a 30. listopadu 1565¹⁶⁰ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1575–1581

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

Rodová figura se nachází v kartuši. Turněská přilba s bohatě rozvitými a celý zbytek pole zaplňujícími příkrývadly směřuje čelem vpřed. Helma je nositelem polštárku, který drží dva překřížené věníky. Hrana stuhy určuje přechod mezi pečetním textem a samotným obrazem. Po obvodu otisku, ve stuze, se vine majuskulní text v českém jazyce a zní: JAN Z BOZKOWIC/ Z / A NA TRZEBOWIE.

Známy jsou otisky ze dne 9. února 1575¹⁶¹ (červená barva vosku) a 15. prosince 1581¹⁶² (červená barva vosku).

Neurčitý je otisk ze dne 24. srpna 1585¹⁶³, neboť se nedochoval, a tedy nemůžeme určit, o jaký typ osobní hlavní pečeti se jedná.

1. typ signetu

1579–1585

oválná pečeť

rozměr: 14:12 mm

Uvnitř pečetního obrazu se vyskytuje úplný erb (v podstatě zmenšenina prvního typu osobní hlavní pečeti) směřující vpřed – renesanční štít s figurou krokve o sedmi hrotech, turnajová přilba s příkrývadly a polštář s dvěma zkrříženými věníky. Nad erbem se

¹⁵⁸ AMB, *SLML*, inv. č. 1391. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 44.

¹⁵⁹ NA, *ACK*, sign. 2185, listina ze dne 7. července 1563, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15630707_02185_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁶⁰ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv obce Vážany*, inv. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 89.

¹⁶¹ NA, *ACK*, sign. 2201, listina ze dne 9. února 1575, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15750209_02201_r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁶² ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AML*, inv. č. 85, sign. A-I-40. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 45.

¹⁶³ Tamtéž, *Rodinný archiv Žerotínů–Bludov*, inv. č. 12, sign. VI/5.

nacházejí iniciály majitele, písmena IZ/B. Jazykem iniciál je čeština a písmem je humanistická majuskula.

Daný signet byl otištěn na následující písemnosti: 20. září 1579¹⁶⁴ (červená barva vosku pod papírovým krytem), 2. září 1583¹⁶⁵ (pečeť pod papírovým krytem), 5. září 1583¹⁶⁶ (pečeť pod papírovým krytem) a 26. srpna 1585¹⁶⁷ (pečeť pod papírovým krytem).

2. typ signetu

26. srpna 1585 – 6. prosince 1585

osmihranná pečeť

rozměr: 17:13 mm

Pečeť obsahuje úplný renesanční štít s nahoře umístěnými iniciály IZ B.

Signety jsou na následujících příznávacích listech: 26. srpna 1585¹⁶⁸ (pečeť pod papírovým krytem) a tři otisky ze dne 6. prosince 1585¹⁶⁹ (pečetí pod papírovým krytem).

3. typ signetu

1587

kosočtvercová pečeť

rozměr: 17:15 mm

Ve středu signetu je vyobrazen úplný renesanční erb. Nahoře jsou, podobně jako u druhého typu signetu, iniciály IZ B.

Jediný doklad tohoto signetu je na příznávacím listu ze dne 26. srpna 1587¹⁷⁰ (pečeť pod papírovým krytem).

¹⁶⁴ Tamtéž, AMO, inv. č. 1015, poř. č. 1093. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 45.

¹⁶⁵ MZA Brno, A 7 – *Berní příznávací listy, sv. Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných, páni*, č. 4, kart. 1.

¹⁶⁶ Tamtéž, č. 12, kart. 1

¹⁶⁷ Tamtéž, sv. *Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (dobytky, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů), páni*, č. 6, kart. 4

¹⁶⁸ Tamtéž, z *poddaných (židů, svobodných dvorů, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni*, č. 6, kart. 5

¹⁶⁹ Tamtéž, sv. *Mikuláš 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvorů, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni*, č. 7, kart. 5; Tamtéž, č. 6, kart. 5; Tamtéž, č. 5, kart. 5.

¹⁷⁰ Tamtéž, sv. *Bartoloměj 1587, Olomouc, z poddaných, z prodaného dobytka, z obilí, páni*, kart. 8, č. 4.

2.2 Černoohorská linie

Beneš Černoohorský z Boskovic

Beneš používal čtyři typy osobních hlavních pečetí a jeden sekret. V letech 1441–1456 zastával úřad podkomořího Markrabství moravského.¹⁷¹

1. typ osobní hlavní pečeti

1423

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním poli je boskovický znak – španělský štít, na němž je krokev se sedmi hroty. Legenda i obraz jsou setřeny.

Jediný exemplář se nachází na listině ze dne 14. ledna 1423¹⁷² (černá barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1432

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

Pečeť chrání papírový kryt, který zabraňuje identifikaci barvy pečetního vosku, písma a jazyka opisu. To samé bohužel platí i pro většinu pečetního pole, z něhož je patrný pouze heraldicky vlevo nakloněný soudečkový štít. Natočení štítu doleva značí i natočení celého erbu na tutéž stranu, což je pro boskovické pečeti neobvyklé. Celý erb je vsazen do kružby.

Pečeť je přitiskána na listině ze dne 30. dubna 1432¹⁷³ (pečeť pod papírovým krytem).

3. typ osobní hlavní pečeti

1443–1450

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

¹⁷¹ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na straně 3*.

¹⁷² AMB, *SLML*, inv. č. 235. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 25.

¹⁷³ Tamtéž, inv. č. 267. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 25.

V kružbě se nachází heraldicky doprava natočený soudečkový štít s boskovickým znamením a na něm sedí doprava hledící kolčí přilba s příkrývadly. Klenot tvoří spojené věníky. Český minuskulní text zní: beness/ + z boskowicz.

Do dnešních dní se dochovalo šest otisků, a to ze dne 7. května 1443¹⁷⁴ (červená barva vosku), 21. září 1443¹⁷⁵ (červená barva vosku), 15. března 1446¹⁷⁶ (červená barva vosku), 11. července 1446¹⁷⁷ (červená barva vosku), 11. listopadu 1448¹⁷⁸ (červená barva vosku) a 13. listopadu 1450¹⁷⁹ (červená barva vosku).

4. typ osobní hlavní pečeti

1457–1466

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

V pečetním poli je španělský štít s krokví o sedmi hrotech orientovaný doprava a na něm spočívá kolčí přilba s příkrývadly vlajícími do obou stran. Klenot je umístěn na polštáři a tvoří ho dva spojené věníky. Celý úplný znak se nachází v kružbě. Česko-latinsky psaná legenda zní: s(igillum)+beness/+z+bozkowicz+/. Rytce ji zhotovil v gotické minuskule. Typář čtvrté osobní hlavní pečeti byl otisknut celkem třikrát: 12. února 1457¹⁸⁰ (červená barva vosku), 19. března 1466¹⁸¹ (černá barva vosku) a 25. dubna 1466¹⁸² (černá barva vosku). Vysoký úřad zastával do roku 1456, čemuž odpovídá použití červeného pečetního vosku pouze na listině z roku 1457. Pozdější otisky byly provedeny do vosku černého.

¹⁷⁴ Tamtéž, inv. č. 314. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 25.

¹⁷⁵ MZA Brno, *Benediktini Rajhrad (1045-1908) (dále jen E6)*, inv. č. 134, sign. A g 106, listina ze dne 21. září 1443, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14430921_E6-Ag106-134-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 26.

¹⁷⁶ Tamtéž, inv. 140, sign. A g 112, listina ze dne 15. března 1446, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14460315_E6-Ag112-140-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 26.

¹⁷⁷ Tamtéž, E55, inv. č. 83, sign. J 18, listina ze dne 11. července 1446, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni-Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 26.

¹⁷⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AO, inv. č. 1328, sign. Ola 7.

¹⁷⁹ MZA Brno, E 9, sign. O 3, listina ze dne 13. listopadu 1450, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14501113_O3-r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁸⁰ Tamtéž, sign. 1457 II 12, listina ze dne 12. února 1457, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14570212_S16-r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁸¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, MCO, inv. č. 498, sign. AIVb26.

¹⁸² AMB, *SLML*, inv. č. 498. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 26.

Neurčitá je do dnešních dní nedochovaná pečeť ze dne 3. března 1458.¹⁸³

Sekret

1444

okrouhlá pečeť

rozměr: 12 mm

Pečetní pole má tvar trojlistu uvnitř se soudečkovým štítem a klasickou boskovickou figurou.

Popisujeme sekret ze dne 3. listopadu 1444¹⁸⁴ (červená barva vosku).

Tas z Boskovic (biskup)

Tas používal dva pečetní druhy – velkou pečeť a signet. V letech 1457–1482 zastával úřad olomouckého biskupa.¹⁸⁵

Velká pečeť

1460–1482

okrouhlá pečeť

rozměr: 40 mm

V pečetním poli omezeném větším a menším kruhem se nachází španělský čtvrcený štít, jenž má v prvním a třetím poli znak olomouckého biskupství – 6 kuželů (4,2), které plasticky vystupují. Ve druhém a čtvrtém poli pak shledáváme boskovický znak – krokev se sedmi hroty, která rovněž jako kužely u znaku olomouckého biskupství plasticky vystupuje ze štítu. Nad štítem je umístěna zdobená mitra, od níž spadají dolů do poloviny štítu fimbrie. Posledním detailem pečetního obrazu je rostlinný motiv nacházející se po obou stranách štítu. Legenda je čitelně vedena po obvodu okrouhlé pečeti v latinském jazyce a gotickou minuskulou. Opis zní: ○ s(igillum) ○ prothasii ○ dei ○ gra(tia) ○ epi(scopus) ○ olomucensis ○/.

¹⁸³ MZA Brno, *E 39 – Kartuziáni Královo Pole*, sign. 1458 III 03, listina ze dne 3. března 1458, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E39-Kartuzani-Kralovo-Pole/MAZB_14580303_E39-11-r.jpg [30. 7. 2020].

¹⁸⁴ Tamtéž, *E6*, inv. č. 135, sign. Ag 107, listina ze dne 3. listopadu 1444, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14441103_E6-Ag107-135-r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 26.

¹⁸⁵ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 3*.

Pečeť se nachází na následujících listinách: 8. srpna 1460¹⁸⁶, 30. října 1461¹⁸⁷, 4. února 1463¹⁸⁸, 22. května 1464¹⁸⁹, 27. ledna 1466¹⁹⁰, 11. listopadu 1466¹⁹¹, 13. listopadu 1466¹⁹², 22. ledna 1468¹⁹³, 13. dubna 1469¹⁹⁴, 22. listopadu 1469¹⁹⁵, 23. dubna 1473¹⁹⁶, 25. července 1477¹⁹⁷, 27. července 1477¹⁹⁸, 15. ledna 1480¹⁹⁹, 15. dubna 1480²⁰⁰, 17. ledna 1482²⁰¹ a 29. dubna 1482²⁰² (všechny pečeti jsou vzhledem k úřadu majitele pečeti zhotoveny z červeného vosku).

Signet

1477–1480

okrouhlá pečeť

rozměr: 19 mm

Pečetní obraz obsahuje kružbu ve tvaru trojlistu, uvnitř se znakem boskovického štítu – španělský štít s figurou krokve o sedmi hrotech. V okolí štítu, v trojlistu, je naznačeno vodorovné šrafování jakožto výplň pečetního pole.

Dva otisky se dochovaly na písemnostech ze dne 28. října 1477²⁰³ (červená barva vosku) a 22. září 1480²⁰⁴ (červená barva vosku).

¹⁸⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, *Lenní dvůr Kroměříž*, sign. QXd3, inv. č. 112.

¹⁸⁷ Tamtéž, sign. QIb3, inv. č. 16. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 27.

¹⁸⁸ Tamtéž, *AMO*, inv. č. 238, poř. č. 299. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 81.

¹⁸⁹ Tamtéž, inv. č. 244, poř. č. 305. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 81.

¹⁹⁰ Tamtéž, inv. č. 254, poř. č. 315. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 81.

¹⁹¹ Tamtéž, *Lenní dvůr Kroměříž*, sign. QIc2, inv. č. 5.

¹⁹² Tamtéž, *AMO*, inv. č. 260, poř. č. 322. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 81.

¹⁹³ Tamtéž, *MCO*, inv. č. 505, sign. AIVb27.

¹⁹⁴ Diecézní archiv Biskupství brněnského, *Farní úřad Telč 6*, sign. 6.

¹⁹⁵ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AO*, inv. č. 1022, sign. Flb9.

¹⁹⁶ Tamtéž, *MCO*, inv. č. 514, sign. AIVc9.

¹⁹⁷ AMB, *SLML*, inv. č. 612. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 81.

¹⁹⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AO*, inv. č. 1315, sign. Nla5.

¹⁹⁹ MZA Brno, *E 9*, sign. 1480 I 15, listina ze dne 15. ledna 1480, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14800115_G4-r.jpg [30. 7. 2020].

²⁰⁰ Tamtéž, sign. 1480 IV 15, listina ze dne 15. dubna 1480, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14800415_D12-r.jpg [30. 7. 2020].

²⁰¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *MCO*, inv. č. 527, sign. AIVc22.

²⁰² MZA Brno, *E 9*, sign. A 30, listina ze dne 29. dubna 1482, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14820129_A30-r-1.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 27.

²⁰³ Tamtéž, A I, inv. č. 393, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0>.

Prohlédnou lze za použití programu Silverlight.

²⁰⁴ AMB, *SLML*, inv. č. 644. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 28.

Jindřich Jičínský z Boskovic

Osobní hlavní pečeť

1470

okrouhlá pečeť

rozměr: 25 mm

V pečetním obrazu je patrný úplný erb – španělský štít s boskovickou figurou, kolčí přilba s příkrývadly, pomocný klenot a zkřížené věníky. Věníky jsou na polštáři položené, tedy je pod věníky viditelný čtverec (postavený polštář). Nečitelná legenda, sevřená dvěma linkami, se vine po obvodu okrouhlé pečeti. Klenot i štít zasahují do prostoru legendy. Otisk se nachází na listině ze dne 6. února 1470²⁰⁵ (pečeť je pod papírovým krytem).

Dobeš z Boskovic

Benešův třetí syn, Dobeš z Boskovic, používal šest typářů. Disponoval dvěma menšími pečetěmi, sekretem, signetem a dvěma typy osobní hlavní pečeti.

1. menší pečeť

1477

okrouhlá pečeť

rozměr: 20 mm

Otisk má ve svém středu španělský štít s figurou a rostlinnou rozvilinu nacházející se nad ním. Opis je veden po obvodu okrouhlé pečeti v prostoru vymezeném dvěma linkami. Legenda se nese v gotické minuskule a provedena byla v českém a částečně v latinském jazyce. Zní následovně: s(igillum) ∞ dobesse ∞ z boskowicz ∞.

Otisk je na listině ze dne 21. října 1477²⁰⁶ (černá barva vosku).

2. menší pečeť

1483

okrouhlá pečeť

²⁰⁵ MZA Brno, A I, inv. č. 381, listina ze dne 6. února 1470, dostupné z: <http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0> [30. 7. 2020]. Prohlédnout se dá za použití programu Silverlight.

²⁰⁶ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovic*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 31.

rozměr: 23 mm

Úplný boskovický erb zasahuje do legendy v obou směrech, nahoře i dole. Celý erb se nese v kolčím duchu. Klenot má podobu dvou zkřížených věníků. Pečetní text je veden v češtině a gotickou minuskulou. Legenda je bohužel setřena, lze rozeznat následovně: [////]/ [///]owicz.

Sonda vydala pouze jediný otisk menší pečeti, a to na listině ze dne 9. června 1483²⁰⁷ (červená barva vosku).

Sekret

1472–1476

okrouhlá pečeť

rozměr: 22 mm

Obsahem pečetního obrazu je španělský štít s figurou krokve o sedmi hrotech.

K dispozici máme dva otisky: z 1. září 1472²⁰⁸ (černá barva vosku) a z 22. května 1476²⁰⁹ (pečeť pod papírovým krytem).

Signet

1477–1482

osmihranná pečeť

rozměr: 13:10 mm

Obrazem je španělský štít s figurou sedmihroté krokve. Nápis je uveden formou iniciál a je inkorporován do pečetního pole nad španělský štít. Lze vidět litery + D + Z + B +. Jazykem legendy je čeština.

Známy jsou dva signety Dobeše z Boskovic: ze dne 23. dubna 1477²¹⁰ (pečeť pod papírovým krytem) a ze dne 26. dubna 1482²¹¹ (červená barva vosku).

²⁰⁷ SOA Třeboň, *Cizí rody*, sign. z Rožmberka 4/15, inv. č. 254, listina ze dne 9. června 1483, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebou_14830609_0254_Rozmberka04-15_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 32.

²⁰⁸ MZA Brno, *E 9*, sign. 1472 IX 01, listina ze dne 1. září 1472, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14720901_L18-r.jpg [30. 7. 2020].

²⁰⁹ AMB, *SLML*, inv. č. 601. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 31.

²¹⁰ Tamtéž, inv. č. 610. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 31.

²¹¹ SOA Třeboň, *Cizí rody*, sign. z Rožmberka 4/13, inv. č. 249, listina ze dne 26. dubna 1482, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebou_14820426_0249_Rozmberka04-13_r.jpg [30. 7. 2020]. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 31.

1. typ osobní hlavní pečeti

1485

okrouhlá pečeť

rozměr: 20 mm

V pečetním poli je vyobrazen úplný znak dole s vpravo orientovaným španělským štítem, zasahujícím do opisu. Figura má podobu krokve o sedmi hrotech. Přilba s do strany odlétajícími příkrývadly je natočena rovněž doprava. Na ní je posazen polštář a z něj vyrůstají dva věníky. K pečetnímu obrazu je připojena legenda, vinoucí se po obvodu okrouhlé pečeti, její přečtení však znemožňuje papírový kryt.

Znám je jeden otisk ze dne 28. září 1485²¹² (červená barva vosku prosvítá pod krytem).

2. typ osobní hlavní pečeti

1486–1490

okrouhlá pečeť

rozměr: 26 mm

V pečetním obrazu se nachází kolčí štít nesoucí obvyklou figuru a zasahující do prostoru legendy, nad štítem je vpřed orientovaná kolčí přilba s příkrývadly, v klenotu jsou dvě odkloněné dubové haluze vyrůstající z polštáře, který plní funkci pomocného klenotu. Podobně jako štít zasahuje do opisu v dolní části, zasahuje též klenot do textového pole v horní části pečeti. Text je napsán gotickou minuskulou, česky a latinsky. Legenda zní: s(igillum) dobesch b/ oskowicz.

Dochovaly se tři pečeti druhého typu osobní hlavní pečeti: ze dne 21. října 1486²¹³ (červená barva vosku), 14. dubna 1490²¹⁴ (červená barva vosku) a 7. června 1490²¹⁵ (červená barva vosku).

Beneš mladší z Boskovic

Beneš mladší užíval otcův typář, konkrétně jeho čtvrtý typ osobní hlavní pečeti. Mimo to používal ještě druhý typ osobní hlavní pečeti.

²¹² AMB, *SLML*, inv. č. 718. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 32.

²¹³ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 314, poř. č. 379. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 32.

²¹⁴ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Letovice*, inv. č. 1, e. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 32.

²¹⁵ ZA Opava, pobočka Olomouc, *AO*, sign. A1a20b, inv. č. 40.

1. typ osobní hlavní pečeti

1477–1506

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

Na typáři je vyryt úplný vpravo orientovaný boskovický erb – španělský štít s tradiční figurou, na němž sedí kolčí helma. Nad přilbou se nachází polštář, na němž spočívají dvě dubové ratolesti dole spojené a představují tak klenot. Erb je umístěn v gotickém čtyřlístu. Legenda zní: + s(igillum) • beneshi z/ + boskowicz. Opis je vedený v gotické minuskule, v latině.

Dohromady sonda vydala 14 otisků: ze dne 21. října 1477²¹⁶ (černá barva vosku), 6. března 1488²¹⁷ (červená barva vosku), 23. dubna 1488²¹⁸ (červená barva vosku), 14. dubna 1490²¹⁹ (červená barva vosku), 7. června 1490²²⁰ (červená barva vosku), 25. července 1491²²¹ (červená barva vosku), 17. října 1491²²² (červená barva vosku), 2. února 1494²²³ (červená barva vosku), 11. dubna 1495²²⁴ (červená barva vosku), 29. června 1495²²⁵ (červená barva vosku), 23. dubna 1496²²⁶ (červená barva vosku), 1. března 1499²²⁷ (červená barva vosku), 28. června 1504²²⁸ (červená barva vosku) a 19. února 1506²²⁹ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

²¹⁶ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Boskovice*, inv. č. 2, e. č. 2. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²¹⁷ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AO*, inv. č. 38, sign. Ala20a.

²¹⁸ MZA Brno, *E 8 – Cisterciáci Žďár*, sign. 1488 IV 23, listina ze dne 23. dubna 1488, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg [30. 7. 2020].

²¹⁹ MZA Brno, pracoviště SOKA Blansko, *Archiv města Letovice*, inv. č. 1, e. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²²⁰ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AO*, inv. č. 40, sign. Ala20b.

²²¹ MZA Brno, *E 10 – Cisterciáky Předklášteří u Tišnova*, sign. 1491 VII 25, listina ze dne 25. července 1491, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MZAB_14910725_E10-H5_r.jpg [30. 7. 2020].

²²² ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *Velkostatek Tovačov*, inv. č. 358.

²²³ Tamtéž, *AMO*, inv. č. 351, poř. č. 416. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²²⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Nový Jičín, *Archiv města Příbor*, inv. č. 4. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²²⁵ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 356, poř. č. 421. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²²⁶ Tamtéž, inv. č. 361, poř. č. 427. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²²⁷ NA, *Benediktini – klášter Břevnov, Praha Benediktinské arcidiocesi sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově*, sign. 248, listina ze dne 1. března 1499, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg [30. 7. 2020].

²²⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 424, poř. č. 490. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 30.

²²⁹ AMB, *SLML*, inv. č. 944. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 30.

1484–1491

okrouhlá pečeť

rozměr: 21 mm

Obsahem pečetního pole je úplný boskovický erb zasahující do legendy jak v horní, tak v dolní části. Španělský štít je nakloněn doprava, na něm dlí vpřed hledící helma, kterou nelze blíže určit, s příkrývadly. Klenotem sedícím na polštáři jsou dva spojené věnky. Opis tvoří česky vedená legenda v gotické minuskule: • : + beness + z/bozkowicz. Opis od obrazu odděluje výrazná linka.

Do dnešních dní se dochovaly dva otisky: ze dne 27. ledna 1484²³⁰ (červená barva vosku) a ze dne 28. ledna 1491²³¹ (červená barva vosku).

Neurčena zůstává pečeť na listině ze dne 11. prosince 1491, která se nedochovala.²³²

Dobeš Černožský z Boskovic a na Rosicích

Dobeš prokazatelně používal čtyři typy osobních hlavních pečetí a jeden signet. V roce 1526 zastával úřad nejvyššího zemského sudího na Moravě.²³³

1. typ osobní hlavní pečeti

1511–1521

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Vyobrazení úplného znaku je vsazeno do gotické kružby. Uprostřed, ve spodní části, se doprava naklání španělský štít s klasickou figurou, na jeho levém rohu se nachází doprava orientovaná kolčí přilba s příkrývadly vlajícími do obou stran a na helmě je posazen polštář tvořící podklad pro klenot – dvě spojené dubové haluze. Opis je umístěn do zbylého prostoru mezi vnější okrouhlou linkou a hranu kružby. Legenda zní: + s(igillum) + [/////] / + bozkowicz +/. Písmo je minuskulní a jazyk je český a latinský (sigla pro slovo sigillum).

²³⁰ MZA Brno, *E 10 – Cisterciacky Předklášteří u Tišnova*, sign. 1484 I 27, listina ze dne 27. ledna 1484, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MZAB_14840127_E10-A8_r.jpg [30. 7. 2020].

²³¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 326, poř. č. 391. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 29.

²³² MZA Brno, *E 9*, sign. D 5, listina ze dne 11. prosince 1491, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14911211_D5-r.jpg [30. 7. 2020].

²³³ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na straně 4.

Prokazatelně jsou známy dva otisky: ze dne 13. prosince 1511²³⁴ (červená barva vosku) a ze dne 4. ledna 1521²³⁵ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1514

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

Pečetní obraz představuje úplný erb natočený celý čelem k pozorovateli. Přes celou výšku pečeti tkví kolčí štít s figurou sedmihroté krokve. Na něm spočívá přilba, která je rozmazaná, tudíž ji nemůžeme přesněji specifikovat, s rozvětvenými příkrývadly. Funkci pomocného klenotu plní polštářek, jenž je nositelem dvou zkrížených dubových ratolestí. Majuskulní text je umístěn na pásce po obvodu pečeti a zní: DOBESS •/Z • BOZKOW[ICZ]/. Legendu rytec vyryl v českém jazyce.

Jediný otisk je na listině ze dne 13. července 1514²³⁶ (červená barva vosku).

3. typ osobní hlavní pečeti

1523

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Pečetní pole představuje úplný erb, jenž je vyobrazený přes celou výšku pečeti. Renesanční štít s figurou nese turněřskou přilbu s příkrývadly. Věníky jsou překřížené a vyhotoveny jsou formou kuliček. Legenda začíná netradičně odspoda a zní: S • DOBESS Z BOZKOWIC. Jazyk je český a latinský (sigla). Písmem je humanistická majuskula. Otisk se nachází na listině ze dne 1. září 1523²³⁷ (červená barva vosku).

4. typ osobní hlavní pečeti

1532–1539

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

²³⁴ MZA Brno, pracoviště SOkA Blansko, *Archiv obce Vážany*, inv. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 33.

²³⁵ Tamtéž, *Archiv města Doubravice nad Svitavou*, inv. č. 3, e. č. 3. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 33.

²³⁶ Tamtéž, *Archiv obce Lysice*, inv. č. 1, e. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 33.

²³⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, AO, sign. GIIc1, inv. č. 1244.

V pečetním poli se přes celou výšku pečeti prostírá boskovický erb – kolčí štít s figurou sedmihroté krokve a na něm spočívá vpravo natočená turnéřská přilba s rozvětvenými příkrývadly. Funkci pomocného klenotu plní polštářek, jenž je nositelem dvou zkřížených dubových ratolestí. Majuskulní text je umístěn ve stuze, po obvodu pečeti a zní: S(IGILLUM) DOBESS/ × / × Z • BOZKOWICZ •. Rytec vyryl legendu v českém a latinském jazyce.

Otisky čtvrtého typu osobní hlavní pečeti se nacházejí na následujících listinách: 15. května 1532²³⁸, 1533²³⁹, 28. března 1536²⁴⁰, 29. června 1536²⁴¹, 12. března 1539²⁴² a 30. července 1539²⁴³ (všechny otisky byly provedeny do červeného pečetního vosku).

Signet

1531–1538

osmihranná pečeť

rozměr: 16:13 mm

V pečetním poli je úplný erb. Spatřujeme španělský štít s boskovickou figurou, dále helmou, kterou přes stav pečeti nelze blíže specifikovat, rozeznat jdou ale od přilby vlající příkrývadla. Nad helmou jsou jako klenot použity dvě překřížené dubové haluze.

Signety Dobeše jsou na písemnostech ze dne 18. ledna 1531²⁴⁴ (červená barva vosku) a 12. června 1538²⁴⁵ (červená barva vosku).

Tas Černoorský z Boskovic

Osobní hlavní pečeť

1526

okrouhlá pečeť

²³⁸ MZA Brno, E 59 – *Premonstráti Zábřdovice*, sign. 26, listina ze dne 15. května 1532, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E59-Premonstrati-Zabrdovice/MZA_E59_26_15320515_r.JPG [30. 7. 2020].

²³⁹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 582, poř. č. 654. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 34.

²⁴⁰ MZA Brno, E 44 – *Křížovníci Znojmo*, sign. 44, listina ze dne 28. března 1536, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E44-Krizovnici-Znojmo/MZA_E44_44_ID2-4_15360328_r.JPG [30. 7. 2020].

²⁴¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 606, poř. č. 679. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 34.

²⁴² AMB, *SLML*, inv. č. 1302. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 34.

²⁴³ NA, *ACK*, sign. 2029, listina ze dne 30. července 1539, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15390730_02029_r.jpg [30. 7. 2020].

²⁴⁴ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 565, poř. č. 637.

²⁴⁵ AMB, *SLML*, inv. č. 1296. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 34.

rozměr: neznámý

Pečetní obraz je slitý, ale evidentní je vyobrazení úplného boskovického erbu. Další znaky pečeti bohužel nelze identifikovat.

Jeho jediný otisk je na listině ze dne 26. 6. 1526²⁴⁶ (červená barva vosku).

Jaroslav Černohorský z Boskovic

Jaroslav vlastnil typář pro menší pečeť a pro typ osobní hlavní pečeti.

Menší pečeť

1532

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli se nachází úplný erb zasahující do opisového prostoru a směřující vpřed. Renesanční štít s figurou doplňuje turněská přilba s příkrývadly a ji pak dva překřížené věníky stojící na polštáři. Legenda zní: IAROSLAV • Z • BOZKOWICZ. Jazykem opisu je čeština písmem je humanistická majuskula.

Jediný exemplář je na listině ze dne 15. května 1532²⁴⁷ (červená barva vosku).

Osobní hlavní pečeť

1544

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli je úplný erb. Typ štítu, přilbu i polohu věníků bohužel nelze identifikovat. Patrná jsou příkrývadla v podobě listoví. Legenda se vine v pásce po obvodu pečeti. Opis zní: [] IARO[////] Z/• BOZKOW[////]. Jazykem je čeština a písmem humanistická majuskula.

Pečeť visí na listině ze dne 4. srpna 1544²⁴⁸ (červená barva vosku).

²⁴⁶ NA, ACK, sign. 1961, listina ze dne 26. června 1526, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15260626_01961_r.jpg [18. 6. 2020].

²⁴⁷ MZA Brno, Premonstrátí Zábřdovice (1209-1782), sign. 26, listina ze dne 15. května 1532, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E59-Premonstrati-Zabrdovice/MZA_E59_26_15320515_r.JPG [18. 6. 2020].

²⁴⁸ NA, ACK, sign. 2079, listina ze dne 4. srpna 1544, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg [18. 6. 2020].

Jetřich Dobeř Āernohorský z Boskovic

Osobní hlavní peĉet'

1566

okrouhlá peĉet'

rozměr: neznámý

V peĉetním poli je úplný erb – renesanĉní štít s figurou krokve o sedmi hrotech, turněřská přilba s bohatými příkrývadly a olistěné překřížené věnky. Legenda je vyvedena na stuze. Legendu nelze blíže specifikovat.

Otisk je přivěšený na listině ze dne 20. ledna 1566²⁴⁹ (ĉervená barva vosku).

2.3 Svojanovská linie

Oldřich Āernohorský z Boskovic

Osobní hlavní peĉet'

1423

okrouhlá peĉet'

rozměr: 28 mm

Obraz i opis jsou setřeny, ale přesto lze rozpoznat uprostřed umístěný španělský štít a na něm krokev se sedmi hroty. Zřetelná je rovněž výrazná linka, která odděluje obraz od opisové ĉásti.

Jediný exemplář je na listině ze dne 14. ledna 1423²⁵⁰ (ĉerná barva vosku).

Ješek z Boskovic

Osobní hlavní peĉet'

1459

okrouhlá peĉet'

rozměr: 25 mm

²⁴⁹ Tamtéž, sign. 2189, listina ze dne 20. ledna 1566, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15660120_02189_r.jpg [18. 6. 2020].

²⁵⁰ AMB, *SLML*, inv. ĉ. 235. Viz L. TICHÁ, *Peĉeti*, s. 23.

Pod papírovým krytem je patrný pouze čtyřlíst, v němž se nachází úplný erb – španělský štít a spojené věníky. Další části erbu ani legendu nelze určit.

Jediný otisk Ješkova typáře je na listině ze dne 5. června 1459²⁵¹ (pečeť pod papírovým krytem).

Jan z Boskovic a na Svojanově

Osobní hlavní pečeť

1509

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli je úplný erb – kolčí štít s figurou krokve o sedmi hrotech, turněská přilba s polštářem v podobě pomocného klenotu a klenot tvoří zkřížené věníky. Celý erb je natočený čelem k pozorovateli. Zbytek pečetního pole je vyplněn bohatými příkrývadly a legendou, která se vine nepravidelně na stuze v horní části pečeti. Text legendy je bohužel nečitelný, neboť čerpáme z digitální fotografie. Ačkoliv je písmo legendy drobné, lze rozeznat humanistickou majuskulu.

Exemplář se nachází na listině ze dne 6. listopadu 1509²⁵² (červená barva vosku).

Jindřich z Boskovic

Mladší syn Oldřicha Černoohorského z Boskovic prokazatelně vlastnil jeden typář.

Osobní hlavní pečeť

1456–1470

okrouhlá pečeť

rozměr: 23 mm

V pečetním poli v kružbě je vpravo nakloněný španělský štít s figurou sedmihroté krokve, na jehož levém rohu spočívá vpravo orientovaná kolčí přilba, od níž odlétají na obě strany příkrývadla. Na přilbě spočívají dva spojené věníky. Opis je z obou stran ohraničen

²⁵¹ AMB, *SLML*, inv. č. 407. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 24.

²⁵² MZA Brno, *E 8*, sign. 1509 XI 06, inv. č. 153, listina ze dne 6. listopadu 1509, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_15091106_E8-A142-153-r.jpg [18. 6. 2020].

perlovcem a ve spodní části do něj zasahuje štít. Legenda je vyvedena gotickým minuskulním písmem v německém jazyce. Opis zní: henr[ich + de/ bozco]wic.

Do dnešních dní se Jindřichův otisk dochoval na následujících listinách: ze dne 25. září 1456²⁵³, 17. prosince 1460²⁵⁴ a 21. března 1470²⁵⁵. Pečeť na listině ze dne 6. prosince 1460 se nedochovala.²⁵⁶

2.4 Trnavsko-bučovická linie

Oldřich z Boskovic a z Trnávky

Oldřich používal pouze jeden typ osobní hlavní pečeti.

Osobní hlavní pečeť

1466–1490

okrouhlá pečeť

rozměr: 24 mm

Obraz představuje kružbu, v níž se nachází španělský štít, nesoucí krokev o sedmi hrotech. Nad štítem spočívá kolčí helm se sametovým polštářem a dvěma věníky v podobě klenotu. Helma nepozbývá příkrývadla. Celý erb je orientován doprava. Výseče, které po kružbě v kulaté pečetě zůstávají, představují prostor pro legendu. Ta je vedena gotickou minuskulou, v češtině a latině a zní: s(igillum) odrich z b/ozkowicz +. Legenda se nachází mezi dvěma trojlinkami – jedna je po obvodu pečeti a druhá tvoří kružbu.

Existující čtyři otisky jeho typáře: ze dne 25. dubna 1466²⁵⁷ (černá barva vosku), 23. dubna 1488²⁵⁸ (červená barva vosku), 14. dubna 1490²⁵⁹ (červená barva vosku), 7. června 1490²⁶⁰ (červená barva vosku). Pečeť ze dne 6. března 1488 se nedochovala.²⁶¹

²⁵³ AMB, *SLML*, inv. č. 399. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 24.

²⁵⁴ Tamtéž, inv. č. 416. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 24.

²⁵⁵ MZA Brno, *E 9*, sign. 1470 III 21, listina ze dne 21. března 1470, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14700321_S19-r.jpg [30. 7. 2020].

²⁵⁶ NA, *České gubernium - guberniální listiny*, Praha, sign. 318, listina ze dne 6. prosince 1460, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/CG-L/NA-CG-L_14601206_318_r.jpg [30. 7. 2020].

²⁵⁷ AMB, *SLML*, inv. č. 498. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 49.

²⁵⁸ MZA Brno, *E 8*, sign. 1488 IV 23, listina ze dne 23. dubna 1488, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacky-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg [30. 7. 2020].

²⁵⁹ MZA, pracoviště SOKa Blansko, *Archiv města Letovice*, inv. č. 1, e. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 49.

²⁶⁰ ZA Opava, pracoviště SOKa Olomouc, *AO*, inv. č. 40, sign. Ala20b.

²⁶¹ Tamtéž, inv. č. 38, sign. Ala20a.

Artleb z Boskovic a na Vranově

Artleb pečetil jedním typářem. V letech 1519–1524 zastával úřad moravského zemského hejtmana.²⁶²

Osobní hlavní pečeť

1514–1524

okrouhlá pečeť

rozměr: 28 mm

Náplní pečetního pole je úplný erb rodu. Dole se nachází kolčí štít natočený čelem k pozorovateli, jenž je nositelem dobře známé figury. Na něm sedí vpravo orientovaná turnajová přilba s bohatě rozvitými příkrývadly, připomínajícími rostlinné motivy, které mají za úkol vyplnit prázdný prostor v pečetním poli. Pomocný klenot představuje sametový polštář a na něm ulpívají dvě překřížené dubové haluze. Obrubu kulaté pečeti tvoří trojlinka. Po celém obvodu vlaje stuha, která vymezuje prostor pro legendu. Ta je následující: : S(IGILLUM) : ARTLEB : :: / :: Z : BOZKOWIZ/. Text je psán raně novověkou kapitálou. Legenda je vedena v latinském a v českém jazyce. Písmeno „E“ ve slově „ARTLEB“ má podobu obráceného „R“.

Exempláře jsou na listinách ze dne 20. ledna 1521²⁶³ (červená barva vosku) a 22. listopadu 1524²⁶⁴ (červená barva vosku). Do dnešních dní se nedochovala Artlebova pečeť na listině ze dne 13. července 1514.²⁶⁵

Jan Jetřich Černoorský z Boskovic

Artlebův syn, Jan Jetřich z Boskovic, používal prokazatelně jeden typář.

Osobní hlavní pečeť

1547–1560

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

²⁶² J. LOUDA, *Moravští zemští hejtmani*, s. 20.

²⁶³ ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1241, sign. GIIB22.

²⁶⁴ AMB, *SLML*, inv. č. 1136. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 50.

²⁶⁵ MZA, pracoviště SOkA Blansko, *Archiv obce Lysice*, inv. č. 1, e. č. 1.

V pečetním poli je kolčí štít, který zasahuje ve spodní části do legendy a který obsahuje širokou krokev se sedmi hroty. Nad ním se nachází vpravo hledící kolčí přilba s příkrývadly. Dobře viditelný je i polštář, který nese dva zkřížené věníky – jako by někdo rozstříhl dosavadní věníky v půli a zbyly tu tak věníky uprostřed rovnoměrně zastřížené. Rytec vyryl legendu po obvodu okrouhlé pečeti v českém jazyce a v latinském jazyce, a to humanistickou majuskulou. Zní: S(IGILLUM)*IAN*GETRZICH*CZERNAHORSKI*Z*BOZKOW/. V heraldicky pravé části pečetního pole je nápis „1540“, který pravděpodobně označuje datum zhotovení typáře.

Disponujeme čtyřmi exempláři Jetřichovy pečeti: ze dne 28. září 1547²⁶⁶ (červená barva vosku), 28. září 1547²⁶⁷ (červená barva vosku), 1. ledna 1557²⁶⁸ (červená barva vosku) a 1. října 1560²⁶⁹ (červená barva vosku).

Václav z Boskovic a na Bučovicích

Jetřichův bratr Václav vlastnil dva typáře. V letech 1552–1554 působil jako nejvyšší zemský sudí.²⁷⁰

Osobní hlavní pečeť

1544–1547

okrouhlá pečeť

rozměr: 27 mm

V pečetním obrazu je úplný erb – dole štít zasahuje do legendy, klenot se však drží v poli pečetním. Zmíněný štít má podobu kolčího, nad ním se vyskytuje vpravo otočená turnajová přilba s hojně rozvitými příkrývadly. Pomocným klenotem je polštářek nesoucí dva zkřížené věníky. V pásce se vine česky a latinsky psaná legenda. Slova S(IGILLUM) . WACZLAW . CZERNOHORSKY . Z . BOZKOWICZ/ vyvedl rytec silným majuskulním písmem.

²⁶⁶ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 698, poř. č. 772. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 51.

²⁶⁷ Tamtéž, inv. č. 699, poř. č. 773. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 51.

²⁶⁸ Tamtéž, AML, inv. č. 81, sign. A-I-37. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 51.

²⁶⁹ NA, ACK, sign. 2176, listina ze dne 1. října 1560, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15601001_02176_r.jpg [18. 6. 2020].

²⁷⁰ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na straně 4.

Máme k dispozici dvě osobní hlavní pečeti: ze dne 4. srpna 1544²⁷¹ (červená barva vosku) a 23. dubna 1546²⁷² (červená barva vosku).

Signet

1553

osmihranná pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli se nachází renesanční štít s boskovickou figurou. Očekáváme i přítomnost iniciál, ale ty nám papírový kryt neumožňuje potvrdit.

Jediný otisk signetu je přitíštěný na papíře 18. dubna 1553²⁷³ (pečeť pod papírovým krytem).

Albrecht Černoorský z Boskovic a na Bučovicích

Albrecht disponoval čtyřmi typáři. V roce 1562 byl zvolen zemským podkomořím, v roce 1564 nejvyšším sudím²⁷⁴ a roku 1567 nejvyšším komorníkem, kterým byl až do své smrti v roce 1572.²⁷⁵

1. typ osobní hlavní pečeti

1557

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

Typově starší pečetidlo obsahuje v pečetním obrazu úplný erb – renesanční štít s figurou krokve o sedmi hrotech, turněský helm, výrazný polštář a překřížené věníky. Rozdíly s novějším typem osobní hlavní pečeti spatřujeme v propracovanosti příkrývadel a ve velikosti pomocného klenotu. Příkrývadla ještě nejsou natolik bohatá, nevyplňují zbývající prázdný prostor pečetního pole. Polštář je u prvního typu osobní hlavní pečeti

²⁷¹ NA, ACK, sign. 2079, listina ze dne 4. srpna 1544, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg [30. 7. 2020].

²⁷² AMB, *SLML*, inv. č. 1383. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 52.

²⁷³ SOA Třeboň, Cizí statky Třeboň (1205-1797), sign. 157, dostupné z: http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CizyStatkyTrebou_15530418_0157_02.jpg [18. 6. 2020].

²⁷⁴ A. BOČEK, *Přehled Knížat*, informace se nachází na straně 4.

²⁷⁵ *Tamtéž*, informace se nachází na neočíslované straně umístěné před stránkou se značením 4.

výrazně větší. Legenda je vedena po obvodu okrouhlé pečeti, je majuskulní, ale svým rozlišením žel neumožňuje identifikaci.

Jediný exemplář se dochoval na listině 23. září 1557²⁷⁶ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

1560–1567

okrouhlá pečeť

rozměr: 31 mm

Obsahem pečetního pole je úplný erb natočený vpřed. Štít ve spodní části dosahuje okrouhlé krajní linky, zatímco klenot v horní části zasahuje do legendy jen částečně. Renesanční štít nese typickou figuru – krokev o sedmi hrotech. Na něm spočívá turněřská helma. Příkrývadla připomínají rostlinné motivy – popínavé olistněné rostliny vyrůstající z přílbice. Na helmě je posazen polštář, jenž tvoří zázemí pro dvě zkřížené dubové haluze (metly). Opis odděluje od obrazu jednoduchá linka, tu okrajovou tvoří věnec. Písmo uvnitř linek je majuskulní a vedené v českém jazyce. Legenda zní: ALBRECHT * CZIERNOHORSKY * Z BOSKOWIC/. Litera „Y“ ve slově „CZIERNOHORSKY“ je setřená.

Známých je pět otisků druhého typu osobní hlavní pečeti, a to ze dne 14. března 1560²⁷⁷, 12. srpna 1562²⁷⁸, 26. července 1563²⁷⁹, 26. července 1563²⁸⁰, 21. ledna 1567²⁸¹ (všechny otisky jsou červené barvy).

1. typ signetu

1563

osmihranná pečeť

rozměr: 14:11 mm

²⁷⁶ NA, ACK, sign. 2164, listina ze dne 23. září 1557, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15570923_02164_r.jpg [18. 6. 2020].

²⁷⁷ Tamtéž, sign. 2175, listina ze dne 14. března 1560, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15600314_02175_r.jpg [30. 7. 2020].

²⁷⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 884, poř. č. 960. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 54.

²⁷⁹ Tamtéž, *Archiv obce Nová Hradečná*, inv. č. 1. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 92.

²⁸⁰ Tamtéž, *Archiv obce Hradečná II*, inv. č. 2.

²⁸¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 915, poř. č. 991. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 54.

Pečetním obrazem je úplný boskovický erb – španělský štít s figurou, dopředu směřující helma s příkrývadly a dva odkloněné věníky na polštáři v podobě klenotu. Po stranách signetu stojí majuskulní písmena AC / ZB, iniciály majitele. Jazykem liter je čeština. Jediný exemplář se nachází na papíře dne 27. července 1563²⁸² (červená barva vosku).

2. typ signetu

1568

osmihranná pečeť

rozměr: 14:11 mm

V pečetním poli je úplný boskovický erb – renesanční štít s figurou, vpřed směřující helma s příkrývadly a dva odkloněné věníky na polštáři v podobě klenotu. Po stranách signetu se nacházejí majuskulní písmena AC / ZB, iniciály majitele. Jazykem liter je čeština.

Otisk druhého signetu se dochoval rovněž pouze v jediném exempláři – 1. ledna 1568²⁸³ (červená barva vosku).

Jan Šembera Černoorský z Boskovic

Za svůj život použil čtyři typáře – dva typy osobní hlavní pečeti a dva signety.

1. typ osobní hlavní pečeti

1575

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

V pečetním poli se nachází úplný erb. Obraz pečeti je téměř totožný jako obraz typu častěji užívaného, odlišný je pouze typ štítu a vyobrazení věníků. Na typář rytec vyryl ještě renesanční štít a věníky provedl podlouhlejší. Legenda je nečitelná.

Jediný exemplář visí na listině ze dne 9. února 1575²⁸⁴ (červená barva vosku).

2. typ osobní hlavní pečeti

²⁸² Tamtéž, inv. č. 891, poř. č. 967. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 54.

²⁸³ Tamtéž, *AML*, inv. č. 83, sign. A-II-49. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 55.

²⁸⁴ NA, ACK, sign. 2201, listina ze dne 9. února 1575, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15750209_02201_r.jpg [18. 6. 2020].

1590–1596

okrouhlá pečeť

rozměr: 30 mm

Obsahem pečetního obrazu je úplný, vpřed směřující, erb. V bohatě zdobené kartuši spočívá krokev se sedmi hroty, na níž sedí turnéřská přilba, za níž do všech stran směřují bohatá příkrývadla. Klenotem jsou dvě zkřížené dubové haluze, které prodlívají na pomocném klenotu – polštáři. Ozdobný věnec vinoucí se po okraji okrouhlé pečeti a linka oddělující pečetní pole od pečetního textu tvoří prostor pro česky psanou legendu. Tento prostor představuje stuha, nositelka jména majitele pečeti – • IAN • SSEMBERA • / • Z BOZKOWICZ • A • NA • BUCZIWICZICH. Jako písmo rytec použil humanistickou majuskulu.

Pečeti druhého typu osobní hlavní pečeti jsou na listinách ze dne 30. ledna 1590²⁸⁵ (červená barva vosku), z téhož dne²⁸⁶ (červená barva vosku) a z 25. dubna 1596²⁸⁷ (červená barva vosku).

1. typ signetu

1583–1584

osmihranná pečeť

rozměr: 18:15 mm

Pečetní pole vyobrazuje úplný erb – štít španělského typu s boskovickou figurou, blíže nespecifikovaná přilba, polštář a zkřížené věníky. Zbytek pečetního pole zaplňují bohatá příkrývadla. V horní části signetu se nacházejí majitelovy iniciály – ISS ZB.

Tento typ se nachází na papíře dne 8. září 1583²⁸⁸ a dne 24. srpna 1584²⁸⁹ (obě pečeti pod papírovým krytem).

2. typ signetu

1588–1596?

okrouhlá pečeť

²⁸⁵ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AML, inv. č. 90, sign. A-I-44. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 56.

²⁸⁶ Tamtéž, inv. č. 91, sign. A-I-45.

²⁸⁷ Tamtéž, inv. č. 94, sign. A-I-48. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 56.

²⁸⁸ MZA Brno, A 7, sv. *Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných*, páni, kart. č. 1, č. 5.

²⁸⁹ Tamtéž, sv. *Bartoloměj 1584, Brno, z poddaných, páni*, č. 18, kart. 2.

rozměr: 20 mm

Obrazem pečeti je zdobně lemovaná kartuše s erbovní figurou pánů z Boskovic. Nad kartuší spočívají majuskulní iniciály majitele – • ISS • ZB •. Okrajovou linku otisku tvoří věnec.

Sonda vydala čtyři exempláře, a to ze dne 25. června 1588²⁹⁰, 30. prosince 1589²⁹¹, 13. února 1590²⁹², 26. června 1591²⁹³ (pečeti jsou pod papírovým krytem). S největší pravděpodobností ke druhému typu signetu Jana Šembery řadíme i pečeť ze dne 10. října 1596²⁹⁴, která se nedochovala.

2.5 *Paní z Boskovic*

Minulá práce reflektovala pouze osobu Barbory z Boskovic, neboť jen ona vlastnila typář s boskovickou figurou v poli. Vzhledem k tomu, že cílem diplomové práce je postihnout nejen další pečetní materiál, ale i materiál diplomatický, rozhodli jsme se ostatní boskovické představitelky do výzkumu zahrnout.

Pečetní činnost máme prokázánu u Anny z Boskovic, Perchty z Boskovic, Perchty (II.) z Boskovic, již řečené Barbory z Boskovic, Johanky z Boskovic, Apolonie z Boskovic a Kunky z Boskovic.

Anna z Boskovic

Anna, manželka Kuby z Jevišovic, jejíž přesnou rodovou linii se nám nepodařilo dohledat, nedisponovala vlastním typářem, nýbrž užívala pečetidlo svého zesnulého muže.²⁹⁵ Takto pečetila dvě listiny z roku 1460.²⁹⁶

Perchta z Boskovic

²⁹⁰ MZA Brno, A 7, č. 36, kart. 10

²⁹¹ Tamtéž, č. 3, kart. 12.

²⁹² AMB, *SLML*, inv. č. 2285. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 54.

²⁹³ Tamtéž, inv. č. 2336. Viz L. TICHÁ, *Pečeti*, s. 54.

²⁹⁴ MZA Brno, A 7, č. 23, kart. 19.

²⁹⁵ *Carentia sigilli* – zpečetění písemnosti za osobu, jež nedisponuje pečetidlem, J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987, s. 250.

²⁹⁶ NA, *České gubernium - guberniální listiny, Praha (0993-1526)*, sign. 317, listina ze dne 4. prosince 1460, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/CG-L/NA-CG-L_14601204_317_r.jpg [18. 6. 2020]; NA, *České gubernium - guberniální listiny, Praha*, sign. 318, listina ze dne 6. prosince 1460, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/CG-L/NA-CG-L_14601206_318_r.jpg [18. 6. 2020].

Perchta z Boskovic, dcera Ješka z Boskovic, byla abatyší Králové kláštera na Starém Brně.²⁹⁷

Velká pečeť

1379

zašpičatěle oválná pečeť

rozměr: 59:37 mm

Pečetní pole je rozděleno na tři třetiny. Obrazu dominuje postava abatyše stojící v gotické klenbě. Abatyše má v pravici knihu a v levici berlu. V horní třetině se nachází sedící Madona s Ježíškem na klíně. V dolní třetině klečí fundátorka cisterciáckého kláštera (Eliška Rejčka) s maketou kostela v rukou. Opis psaný smíšenou majuskulu je z obou stran ohraničen perlovcem a zní: S+// BERChTE [ABB] AT [ISS] E : AVLE : B [EA] TE/ : Marie : In : AnTIQVA : BRVnnA +/+.

Její pečeť se dochovala na listině z 23. prosince 1379²⁹⁸ (černá barva vosku).

Perchta (II.) z Boskovic

Velká pečeť

1476–1481

zašpičatěle oválná pečeť

rozměr: 68:44 mm²⁹⁹

Obraz pečeti je opět rozdělen do tří částí. Ve středu obrazu, v gotickém okně, stojí vlevo hledící abatyše, která drží v pravé ruce knihu a v levé ruce berlu. V okně nad ní sedí Panna Marie s Ježíškem na klíně. Ve spodní části klečí a vlevo hledí fundátorka a donátorka cisterciáckého kláštera (Eliška Rejčka) s maketou kostela v rukou. Opis je veden v gotické minuskule po obrubě pečeti, přičemž z vnitřní strany je ohraničen perlovcem, z vnější strany linkou. Text zní: sigillu(m) * perchte :+ : abbatisse * au-le * b(ea)te * marie * in * antiqua * brun(n)a.³⁰⁰

²⁹⁷ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic*, s. 121.

²⁹⁸ MZA Brno, A 1, inv. č. 145, listina ze dne 23. prosince 1379, dostupné na webu MZA: <http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-145.htm> [18. 6. 2020]. Prohlédnout se dá za použití programu Silverlight.

²⁹⁹ M. SVOBODA, *Pečeti abatyší starobrněnského kláštera cisterciáček ve fondu města Hustopečí*, in: Jižní Morava 36, 2000, s. 48.

³⁰⁰ Tamtéž, s. 48 – 59.

Její pečeti jsou přivěšeny na listinách ze dne 29. srpna 1476³⁰¹, 25. března 1478³⁰², 14. dubna 1480³⁰³, 9. ledna 1481³⁰⁴ a 31. prosince 1481³⁰⁵ (všechny pečeti vznikly otiskem do zeleného pečetního vosku).

Barbora z Boskovic

Barbora z Boskovic, dcera Beneše Černoorského z Boskovic, užívala osobní hlavní pečeť s boskovickým znakem v pečetním poli.³⁰⁶

Osobní hlavní pečeť

1477

okrouhlá pečeť

rozměr: 22 mm

Ve středu černého otisku vidíme španělský štít, nositele figury v podobě krokve o sedmi hrotech. Minuskulní legenda je položena na pásce: + s(igillum) • barbora z [bozkowicz]. Jazykem opisu je čeština.

Jediný doklad o její pečetní činnosti máme z **5. října 1477**³⁰⁷ (černá barva vosku).

Johanka z Boskovic

³⁰¹ MZA Brno, E 9, sign. 1476 VIII 29, listina ze dne 29. srpna 1476, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14760829_Q34-r.jpg [30. 7. 2020].

³⁰² Tamtéž, sign. 1478 III 25, listina ze dne 25. března 1478, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14780325_D22-r.jpg [30. 7. 2020].

³⁰³ Tamtéž, sign. 1480 IV 14, listina ze dne 14. dubna 1480, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_14800414_E9-D23_r.jpg [30. 7. 2020].

³⁰⁴ Tamtéž, sign. 1481 I 09, listina ze dne 9. ledna 1481, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14810109_A46-r.jpg [30. 7. 2020].

³⁰⁵ Tamtéž, sign. 1481 XII 31, listina ze dne 31. prosince 1481, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_14811231_E9-D24_r.jpg [30. 7. 2020].

³⁰⁶ Ženy z vyšší šlechty vyobrazovaly na svých osobních hlavních pečetích pouze tzv. neúplný erb – štít se znamením, K. MARAZ, *K možností využití pečeti jako pramene pro heraldiku na příkladu pečeti středověké šlechty na Moravě v letech 1471–1526. Pečeti šlechtičen*, in: Ad vitam et honorem: profesor Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám, Brno 2003, s. 144.

³⁰⁷ MZA Brno, E 9, sign. A 37, listina ze dne 5. října 1477, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14771005_A37-r.jpg [18. 6. 2020].

Johanka z Boskovic, abatyše Králové kláštera na Starém Brně,³⁰⁸ pečtila, co se naší sondy týče, ze všech ženských představitelk nejčastěji. Disponovala velkou pontifikální pečetí a pečetí menší.

Velká pečeť

1508–1523

zašpičatěle oválná pečeť

rozměr: 67:42 mm

Pečeť nese stejný pečetní obraz jako pečeť Perchty (II.) z Boskovic.³⁰⁹ Legenda je vedena latinsky, a to gotickou minuskulou po obrubě pečetí ve znění: si*iohanne*abbati [] marie in antiqua bruna.

Máme k dispozici devět exemplářů: ze dne 29. září 1508³¹⁰ (černá barva vosku), 12. března 1510³¹¹ (zelená barva vosku), 13. července 1510³¹² (černá barva vosku), 8. srpna 1511³¹³ (černá barva vosku), 24. února 1512³¹⁴ (zelená barva vosku), 5. března 1512³¹⁵ (zelená barva vosku), 29. září 1512³¹⁶ (zelená barva vosku), 25. prosince 1512³¹⁷ (černá barva vosku), 20. dubna 1523³¹⁸ (černá barva vosku).

³⁰⁸ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic*, s. 124.

³⁰⁹ M. SVOBODA, *Pečeti abatyší starobrněnského kláštera*, s. 49.

³¹⁰ MZA Brno, E 9, sign. 1508 IX 29, listina ze dne 29. září 1508, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15080929_O4-r.jpg [30. 7. 2020].

³¹¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *Archiv města Uničov*, inv. č. 57, sign. 8/1510.

³¹² MZA Brno, E 9, sign. 1510 VII 13, listina ze dne 13. července 1510, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_15100713_R22_r.jpg [30. 7. 2020].

³¹³ Tamtéž, sign. 1511 VIII 08, listina ze dne 8. srpna 1511, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15110808_S23-r.jpg [30. 7. 2020].

³¹⁴ Tamtéž, sign. 1512 II 24, listina ze dne 24. února 1512, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_15120224_R23_r.jpg [30. 7. 2020].

³¹⁵ Tamtéž, sign. 1512 III 05, listina ze dne 5. března 1512, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15120305_S24-r.jpg [30. 7. 2020].

³¹⁶ Tamtéž, sign. 1512 IX 29, listina ze dne 29. září 1512, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_15120929_R25_r.jpg [30. 7. 2020].

³¹⁷ Tamtéž, sign. 1512 XII 25, listina ze dne 25. prosince 1512, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_15121225_R26_r.jpg [30. 7. 2020].

³¹⁸ Tamtéž, sign. 1523 IV 20, listina ze dne 20. dubna 1523, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15230420_G26-r.jpg

Menší pečeť

1525

okrouhlá pečeť

rozměr: 33 mm

V pečetním poli se nachází gotická architektura o sedmi polích. V prostředním poli stojí čelem k pozorovateli abatyše v rouchu. Abatyše drží v pravé ruce knihu a v levé ruce berlu. Legenda je umístěna po stranách pečeti. Opis v gotické minuskule zní: „+ *s(igillum) abbatisse ...-vet(us) regine **“.³¹⁹

Jediný otisk menší pečeti eviduje listina z 23. května 1525³²⁰ (červená barva vosku).

Apolonie z Boskovic

Apolonie z Boskovic, abatyše cisterciáckého kláštera v Tišnově,³²¹ otiskla svůj typář prokazatelně jednou.

Velká pečeť

1521

zašpičatělé oválná pečeť

rozměr: neznámý

Její pečeť visela na listině z 24. dubna 1521,³²² ale do dnešních dní se nedochovala.

Kunka z Boskovic

Kunka z Boskovic, sestra Jana Šembery z Boskovic, disponovala osobní hlavní pečetí a třemi signety.

Osobní hlavní pečeť

1585

[30. 7. 2020].

³¹⁹ M. SVOBODA, *Pečeti abatyší starobrněnského kláštera*, s. 48.

³²⁰ MZA Brno, *E 9*, sign 1525 V 23, listina ze dne 23. května 1525, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15250523_K19-r.jpg [18. 6. 2020].

³²¹ A. V. ŠEMBERA, *Páni z Boskovic*, s. 121.

³²² MZA Brno, *E 10*, sign. 1521 IV 24, listina ze dne 24. dubna 1521, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MAZB_15210424_E10-F1-r.jpg [18. 6. 2020].

okrouhlá pečeť

rozměr: neznámý

Jediný otisk osobní hlavní pečeti se na listině z roku 1585 nedochoval.³²³

1. typ signetu

1584

okrouhlá pečeť

rozměr: 10 mm

V pečetním poli je renesanční štít s boskovickou figurou. Nad štítem se nacházejí iniciály C Z B.

Dva otisky se nacházejí na papíře dne 25. srpna 1584³²⁴ a dne 24. srpna 1589³²⁵ (pečeti pod papírovým krytem).

2. typ signetu

1587

okrouhlá pečeť

rozměr: 10 mm

V kulatém otisku je vyobrazen španělský štít s boskovickou figurou, který kopíruje pečeť, a iniciály nad štítem zní: K Z B.

Druhý typ signetu je na papíře ze dne 28. prosince 1587³²⁶ a ze dne 24. června 1589³²⁷ (pečeti pod papírovým krytem).

3. typ signetu

1589

okrouhlá pečeť

rozměr: 10 mm

Stěžejním motivem je opět renesanční štít, tentokrát však vzhledově jinak provedený. Nad štítem se opět nacházejí písmena K Z B.

³²³ ZA Opava, pobočka Olomouc, *Archiv Žerotínů-Bludov*, sign. VI/5, inv. č. 12.

³²⁴ MZA Brno, A 7, kart. 2, č. 62.

³²⁵ Tamtéž, č. 182, kart. 13.

³²⁶ Tamtéž, č. 37, kart. 7.

³²⁷ Tamtéž, č. 32, kart. 11.

Pečeť se objevuje na berním přiznání z 28. srpna 1589³²⁸ (pečeť pod papírovým krytem).

³²⁸ Tamtéž, č. 181, kart. 13.

3. Sfragistický rozbor

Co se pečetní látky týče, setkáváme se pouze se včelím voskem.³²⁹ Barva vosku se liší – v pramenech nalézáme barvu přírodní, černou, červenou a zelenou. Zelené otisky patří výhradně církevním činitelům (konkrétně abatyším).³³⁰ Nejčastěji se setkáváme s červenou barvou pečeti.³³¹ První pečeť červené barvy evidujeme na listině ze dne 7. května 1443 a patří Benešovi Černoorskému z Boskovic, podkomořímu Markrabství moravského. Od 80. let 15. století červená barva pečetního vosku převládá, dříve je záležitostí pouze Boskoviců v zemském úřadu či biskupa Tasa z Boskovic.³³² Přírodní barva vosku je záležitostí nejstaršího období (v 15. století se s ním až na výjimku z roku 1410 nesetkáváme). První černý otisk patří abatyši Perchtě (I.) z Boskovic a nalézáme jej na listině ze dne 23. prosince 1379. První necírkevní černé otisky se nacházejí na listině ze dne 14. ledna 1423 a po roce 1477 se s černým voskem nesetkáváme.

Velikost jednotlivých otisků se liší. Osobní hlavní pečeti dosahují nejčastěji rozměrů 27/28 mm.³³³ Největší pečeť měří 35 mm a patří Albrechtovi Černoorskému z Boskovic, podkomořímu Markrabství moravského. Pečeti dále dosahují velikostí: 23 mm, 29 mm, 30 mm, 32 mm.³³⁴ Do rozboru žel nemůžeme zahrnout pečeti vyzískané z projektu *Monasterium*,³³⁵ neboť se jedná pouze o fotografie, a tedy velikosti neznáme. Velikosti sekretů jsou rozličné – 12 mm, 18 mm, 22 mm. Velké množství signetů vydala sonda vyzískaná z fondu *A 7 Příznávací berní listy*. Jedná se o kulaté, oválné, osmihranné a kosočtvercové signety o velikostech: 18:15 mm, 17:15 mm, 15:12 mm, 18 mm, 13 mm a 10 mm.

³²⁹ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 81.

³³⁰ Další církevní představitel – biskup Tas z Boskovic – k pečetění využívá zásadně vosk červené barvy. Srov. L. TICHÁ, *Pečeti pánů z Boskovic*, s. 57.

³³¹ Ztotožňujeme se s názorem Vlastimila Svěráka, podle něhož se barva pečetního vosku změnila na červenou v případě zisku nějakého úřadu, pokud však dotyčný nepečetěl červeným voskem již v minulosti. Viz K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 80.

³³² Souhlasíme s K. Marázem, který konstatuje, že páni z Boskovic v letech 1471–1526 otiskovali svůj typář výhradně do vosku červené barvy, ačkoli jsme narazili na dvě výjimky, kdy Boskovičtí otiskli typář do černého vosku ještě po uvedeném datu (1. září 1472 a 21. října 1477). Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 82.

³³³ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 85.

³³⁴ Všechny osobní hlavní pečeti nad 30 mm patří představitelům držícím zemský úřad.

³³⁵ www.monasterium.net

Naprosto převládá okrouhlý tvar pečeti. Všechny osobní hlavní pečeti,³³⁶ menší pečeti, sekrety a dokonce některé signety jsou okrouhlého tvaru.³³⁷ Oválný tvar se týká většiny signetů.³³⁸ Signety osmihranné užívali Jan z Boskovic a na Třebové a Jan Šembera Černoorský z Boskovic. Unikátní výjimkou je signet Jana z Boskovic a na Třebové, neboť se jedná o kosočtverec.³³⁹

Pečeti jsou na listinu připevňovány trojím způsobem – zavěšením, přivěšením a přitištěním.³⁴⁰ Přitištěné pečeti se nacházejí buď pod papírovým krytem, nebo volně přitištěné k listině. Se zavěšenými pečeti jsme se v naší práci nesetkali. Naprosto převládá způsob přivěšení pečeti pomocí pergamenového proužku. Dále je velice časté přitištění pečeti pod papírový kryt.³⁴¹ Pečetí přitištěných volně vydala naše sonda nejméně – pouze 15.³⁴²

Zkoumané pečeti nejčastěji chrání vosková miska, která je přítomna téměř ve všech případech přivěšení pomocí pergamenového proužku. Přivěšené pečeti bez voskové misky nalézáme na nejstarších písemnostech (1312, 1334). Problém však v tomto případě činí přírodní barva pečetního vosku, která mnohdy splývá s barvou misky, a tedy je velice těžké určit, zda je miska přítomna, či nikoli. Spíše se jedná o mezistupeň, kdy byla spodní strana pečeti zesílena, a tak tvořila jistou ochranu pečeti. Dalším druhem ochrany pečeti, s nímž jsme se setkali, je papírový kryt. Papírový kryt chrání osobní hlavní pečeti (1432, 1456, 1459, 1460, 1470, 1485, 1533, 1547, 1562, 1565), sekrety (1476, 1484), a především signety.³⁴³ Ojedinělou výjimku představuje velká pečeť Tasa z Boskovic, která se na listině z roku 1469 nachází rovněž pod papírovým krytem.

Co se týče pečetního obrazu, u všech pečeti se jedná o vyobrazení rodového znaku – krokve o sedmi hrotech.³⁴⁴ Znakové pečeti zachycují heraldické motivy³⁴⁵ – nejprve

³³⁶ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 84.

³³⁷ Okrouhlé signety považujeme za signety kvůli jejich malé velikosti a kvůli iniciálám majitele pečeti, které jsou pro signety typické.

³³⁸ Tento tvar je vhodný pro vyobrazení úplného erbu – nejčastějšího obrazu signetů.

³³⁹ MZA Brno, A 7, kart. č. 8, č. 4.

³⁴⁰ J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Úvod*, s. 19.

³⁴¹ Až na signet Ladislava z Boskovic jsou všechny signety chráněné papírovým krytem.

³⁴² Náš výzkum vyvrátil tezi K. Maráze, podle které je 100 % pečeti pánů z Boskovic v letech 1481–1490 přivěšených, neboť jsme v tomto období narazili i na přitištěné exempláře. Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 106.

³⁴³ Všechny pečeti z fondu A 7 *Příznávací berní listy* jsou umístěny pod papírovým krytem.

³⁴⁴ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 85.

³⁴⁵ Srov. K. MARÁZ, *K možnostem využití pečeti jako pramene pro heraldiku na příkladu pečeti středověké šlechty na Moravě v letech 1471–1526*, s. 141.

pouze části erbu (erbovní figura v pečetním poli), později se však prosadilo vyobrazení úplného erbu.³⁴⁶ Existovaly různé způsoby vyobrazení heraldických motivů: erbovní znaky se vkládaly volně do pečetního pole, do pečetního pole byl vsazen štít spolu s erbovním znamením (figurou), v poli pečeti byla pouze přilba s klenotem nebo se v poli nacházel štít se znamením, přilbou a klenotem.³⁴⁷ Naší práce se týká bod druhý a čtvrtý. Úplný erb bývá doplněn o pomocný klenot (v našem případě polštář) a příkrývadla. Příkrývadla mají zprvu podobu řemenů (sloužících k připevnění přilby),³⁴⁸ později se mění v celistvé kusy hadrů a s dalším vývojem jsou kusy látky propracovanější, bohatší, čímž již během 15. století ztrácí svůj původní význam.³⁴⁹ Na našich pečetích se s příkrývadly do roku 1334 nesetkáváme. Podobně pomocný klenot není zpočátku součástí úplného erbu. Kromě heraldických motivů bývají součástí pečetního obrazu nápisy či damaskování.³⁵⁰ Nápisy, především iniciály, jsou obsaženy v obrazech většiny signetů, čímž zastupují legendu, neboť písmena (monogramy) udávají majitele pečeti. Písmena rovněž nalzáme na pečeti Jana z Boskovic a z Loučky (1446) – jedná se o dvě blíže nespécifikovatelná písmena. Součástí pečetního pole jsou i letopočty značící dobu vzniku typáře.

Opisy pečeti jsou nejčastěji vedeny mezi dvěma linkami po obvodu pečeti. U starších pečeti se spíše než s vnitřní linkou setkáváme s perlovcem. Legenda se dále vine na pásce nebo na stuze. Stuhy buď rovněž kopírují lem pečeti, či jsou nesystematicky rozmístěny po celém pečetním poli. Znění opisů vždy představuje jméno majitele pečeti a jeho šlechtický predikát.³⁵¹ Znění je ustálené, ke změnám dochází až v polovině 16. století, kdy se objevují i další (vedlejší) přídomky pečetitelů. Součástí legendy je u starších typářů rovněž sigla – „s“ symbolizující latinské *sigillum*, čímž legendu zahazuje. Sigla je přítomna u všech opisů vedených gotickou minuskulou a raně novověkou kapitálou. U písma humanistického se s ní již nesetkáváme. Držení úřadu nemělo na znění opisů vliv.³⁵² Nesmíme opomenout ani znamení, které symbolizuje konec legendy –

³⁴⁶ J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Úvod*, s. 18; W. EWALD, *Siegelkunde*, s. 202, 206; „*Erb představuje univerzální prostředek identifikace šlechtice*“, R. ŠIMŮNEK, *Paměť a tradice v prostředí české šlechty v pozdním středověku*, in: *Mediaevalia Historica Bohemica* 10, 2005, s. 219.

³⁴⁷ J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Úvod*, s. 44.

³⁴⁸ Tamtéž.

³⁴⁹ W. EWALD, *Siegelkunde*, s. 207.

³⁵⁰ Tj. pokrytí pečetního pole drobnými předměty či útvary za účelem jeho plného vyplnění a větší dekorativnosti pečeti, K. MARÁZ, *Sfragistika*, s. 154.

³⁵¹ Srov. T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 285.

³⁵² Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 87.

většinou se jedná o křížek, hvězdičku, rostlinou rozvilinu či kolečko.³⁵³ Ornamenty nelze aplikovat paušálně na všechny pečeti, pravidlo k jejich užití neexistuje. Posledním prvkem legendy je letopočet, který pravděpodobně poukazuje na rok výroby typáře.

Písmo opisů plně závisí na době, kdy byla pečeť k listině připojena. Smíšené majuskulní písmo se objevuje během 14. století. Dalším typem písma, které vývojově následuje za smíšenou majuskulou, je gotická minuskula. S gotickou minuskulou se v pramenech setkáváme nejčastěji.³⁵⁴ Nejstarší prokazatelný důkaz gotické minuskuly je otisk ze dne 30. dubna 1432. Pravděpodobná je i minuskula na otisku ze dne 14. ledna 1423, avšak ten je setřený a písmo nelze identifikovat.³⁵⁵ První výskyt raně novověké kapitály spatřujeme na otisku ze dne 23. dubna 1488.³⁵⁶ Raně novověkou kapitálu lze identifikovat díky nekapitálnímu ztvárnění písmen *A*, *D* a *O*. Takto vedená legenda je typická pro humanistického „učence“³⁵⁷ Ladislava z Boskovic.³⁵⁸ Humanistická majuskula, která následuje a se kterou se setkáváme až do konce pečetní činnosti pánů z Boskovic, se prvně objevuje již na listině ze dne 20. ledna 1521.

Jazykem opisů nejstarších pečetí je latina, s níž se setkáváme po celé 14. století. Německý jazyk se v opisech objevuje minimálně – legenda na pečeti Jindřicha z Boskovic a legenda prvního typu osobní hlavní pečeti Jana Černoohorského z Boskovic, která je kombinací češtiny a němčiny: + IAN + HER VO/ N/ BOSKOWIC +. Kombinace dvou jazyků je díky sigle velice častá. A rovněž není výjimkou, že za siglou následuje jméno pečetitele v nominativu.³⁵⁹ Naprosto převažují česky vedené opisy, které objevujeme již v polovině 15. století.³⁶⁰ Prokazatelně první česky psaná legenda se nachází na pečeti přivěšené v roce 1448.

V této kapitole bychom rádi věnovali pozornost také pečetním druhům, s nimiž jsme s v práci potýkali. Naprosté jádro práce tvoří *osobní hlavní pečeti*. Nejstarší pečeti jsme se rovněž rozhodli nazývat osobními hlavními pečetěmi, ačkoliv „*pro období 13. a*

³⁵³ Křížek představuje invokaci a aprekaci – formulace známé z listiny, T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 279.

³⁵⁴ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 88.

³⁵⁵ Srov. L. TICHÁ, *Pečeti pánů z Boskovic*, s. 64.

³⁵⁶ MZA Brno, E 8, sign. 1488 IV 23.

³⁵⁷ Ivana MUSILOVÁ, *Náboženské poměry na boskovickém panství v předbělohorském období z pohledu svědeckví soudobých lokálních pramenů městské správy*, *Studia Historica Brunensia* 62, 2015, č. 1, s. 403.

³⁵⁸ Srov. T. KREJČÍK, *Dějiny umění a sfragistika*, in: *Sto let od narození profesora Jindřicha Šebánka*. Sborník příspěvků. Brno 2000, s. 111.

³⁵⁹ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 87.

³⁶⁰ Srov. Tamtéž, s. 92–93.

přínejmenším ještě první poloviny 14. století můžeme u šlechtických pečetitelů hovořit buď o pečetích velkých, nebo menších a teprve od druhé čtvrtiny 14. století se dá hovořit o pečetích osobních hlavních, sekretech či signetech.³⁶¹ Osobní hlavní pečeti definujeme jako „pečeti, které mají společné rysy s ohromnou množinou běžných pečetí, zpravidla šlechtických...pečetní obraz bývá nejčastěji znakový (ve všech variantách)...provedení pečetí bývá výtvarně standardní v závislosti na výtvarném slohu.“³⁶² Na základě této definice označujeme jako osobní hlavní i pečeti nejstarší, neboť jejich pečetní obraz koresponduje s obsahem pečetí mladších.

Velké pečeti jsou záležitostí církevních představitelů. V našem případě se jedná o abatyši Perchtu (I.) z Boskovic, Perchtu (II.) z Boskovic, Johanku z Boskovic, Apolonii z Boskovic a biskupa Tasa z Boskovic. Všechny abatyše užívaly zašpičaté oválnou pečeť, která byla ve všech případech k listině přivěšena a která měla černou nebo zelenou barvu. U Johanky z Boskovic jsme zaznamenali i pečeť menší, okrouhlou, červené barvy a rovněž přivěšenou. Tas z Boskovic rovněž disponoval velkou okrouhlou pečetí. Červený otisk byl přivěšen pomocí barevných nití, pergamenového proužku a v jednom případě byl přitištěn pod papírovým krytem.

Stanovení menších pečetí je velice sporné. Při určování jsme se řídili především velikostí pečetí, ačkoli připouštíme, že se může jednat o první osobní hlavní pečeti. V pramenech jsme narazili na pět typů z našeho pohledu *menších pečetí*. První patří Ladislavovi z Boskovic (1477), přičemž se jedná o vůbec první projev jeho pečetní činnosti. Na stejné listině se nachází první menší pečeť Dobeše z Boskovic – obě pečeti jsou výrazně menší než pečeti ostatních pečetitelů na listině. Velikost byla rozhodující i pro určení druhé menší pečetí Dobeše z Boskovic a Jaroslava Černoorského z Boskovic – obě pečeti obsahují úplný erb a drobný opis vedený v gotické minuskule (1483, 1532). Poslední menší pečeť přisuzujeme abatyši Johance, která na listině z roku 1525 figuruje jako svědek. Abatyše Králové kláštera v Brně užívaly tuto pečeť současně s velkou zašpičaté oválnou pečetí.³⁶³

Naše sonda vydala tři typy sekretů. Odlišení sekretů od signetů je poněkud problematické. Pro nás byl rozhodující okrouhlý tvar pečetí, absence iniciál majitele

³⁶¹ J. PAVELKOVÁ, *Pečeti pánů z Kunštátu*, s. 20.

³⁶² Tamtéž.

³⁶³ M. SVOBODA, *Pečeti abatyší starobrněnského kláštera*, s. 48–49.

pečeti a větší velikost otisků než je tomu u klasických prstenových pečeti. V prvním případě se jedná o sekret Beneše z Boskovic. V pečetním poli okrouhlé pečeti se nachází trojlist, v němž spočívá soudečkový štít s boskovicou figurou. Druhý sekret patří Dobešovi z Boskovic. Obrazem okrouhlé pečeti je španělský štít s krokví o sedmi hrotech. Třetí sekret patří Jaroslavovi z Boskovic. Tento případ je poněkud sporný, neboť se pečeť nachází pod krytem a není možné určit její pečetní obraz. Tvar pečeti rovněž nelze bezpečně identifikovat, a tedy nevyklučujeme, že se jedná o signet.

Naše sonda je bohatá na signety – dohromady vydala 16 typů signetu. Největším počtem signetů disponoval Jan z Boskovic a na Třebové a Kunka z Boskovic – každý třemi signety. Největší množství prstenových pečeti vydal fond *A 7 Přiznávací berní listy*. Signety určujeme na základě malých rozměrů a iniciál majitele pečeti. Naprostá většina se nachází pod papírovým krytem.

4. Zpečetěné písemnosti

Následující tabulka obsahuje rozbor zpečetěných písemností, jež jsou předmětem této práce.³⁶⁴ Jedná se o písemnosti pánů a paní z Boskovic, které pečetili, ať už jako vydavatelé, spoluvydavatelé, (spolu)vydavatelé, rukojmí, svědkové, (potvrzovatelé a rozhodci). Tabulka má za cíl podat přehlednou formou důležité informace, které nám pomohou zanalyzovat diplomatickou činnost pánů z Boskovic. Na závěr kapitoly zhodnotíme výsledky, které vyplývají z jednotlivých položek tabulky.

Vydavatelé písemností jsou oznamováni vždy již v samotné intitulaci. Pakliže je v intitulaci výčet šlechticů, mezi nimiž figurují i Boskovicové, tehdy je označujeme za *spoluvydavatele*. V případech, kdy právní počin fixují obě složky kláštera – abatyše i konvent, používáme pro boskovické abatyše pojem *(spolu)vydavatel*. Pojem *rukojmí* a *svědek* je přímo definován písemností. Pojem *potvrzovatel* používáme tehdy, kdy z písemnosti vyplývá, že vydavatel potvrzuje jisté stanovisko. Jako *rozhodci* Boskovičtí vystupují poměrně často. Z listiny je pak patrné, že vydavatelé rozsuzují spor mezi dvěma stranami.

Do tabulky jsou rovněž zahrnuty písemnosti, které pečeť Boskoviců obsahovaly, ale do dnešních dní se na nich nedochovala.

Číslo v závorkách v položce *pořadí pečeti* symbolizuje počet pečeti, který se na písemnosti dochoval do dnešních dní.

Osobní hlavní pečeti jsou v tabulce číslovány pouze tehdy, měl-li dotýčný pečetitel více jak jeden typ osobní hlavní pečeti. To samé platí pro pečeti menší, signety a sekrety.

Položka *typ pečeti* uvádí vedle pečetního typu i užití *karentní* či *autentické* pečeti. Karentní pečeť je použita v případech, kdy u sebe vydavatel písemnosti neměl vlastní typář, vydavatel pečetil i za svého bratra nebo dotýčný nevlastnil svůj typář. Autentickou pečeť uvádíme tehdy, pakliže právní počin (nejčastěji prodej) fixují poddaní, avšak na listině je pouze pečeť církevní osoby (biskup, abatyše). V dalším případě užití autentické

³⁶⁴ Jedná se o všechny získané písemnosti pánů z Boskovic, tedy i písemnosti, jejichž pečeti jsme se zabývali v bakalářské práci. Viz Lenka TICHÁ, *Pečeti pánů z Boskovic od 13. do 16. století*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2018, bakalářská práce. Rozhodli jsme se tak učinit z důvodu zevšeobecnění výsledků práce.

pečeti poddaná bez vlastního typáře dává všechen svůj majetek Václavovi z Boskovic, ale na listině je pečeť Albrechta z Boskovic, vyšší autority.

DATUM	PEČETITEL	PÍSEMNOST	REGEST	FUNKCE BOSKOVICŮ JAKO PEČETITLŮ	POŘADÍ PEČETI	TYP PEČETI	PŘIPEVNĚNÍ
30. 9. 1297	Oldřich (I.) z Boskovic	latinsky pergamen	Protiva z Doubravice vysvědčuje, že za 250 stříbrných hřiven prodal menší část své dědiny ležící na obou březích Bečvy, větší část odkázal templářskému řádu.	Svědék	9. z 19 (15)	ztracena	
20. 7. 1312	Oldřich (I.) z Boskovic	latinsky pergamen	Moravští páni Fridrich z Linavy, opavský kníže Mikuláš, Oldřich z Boskovic, Gozvín, Friduš a Vintř z Brandýsa a Macek, řečený Mnich, slibují věrnost králi Janovi.	spoluvydavatel	3. ze 7 (5)	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 6. 1323	Artléb z Boskovic	latinsky pergamen	Konrád, biskup olomoucký, Bedřich, opat sedlecký, Heřman, opat zábrdovický, Jindřich z Lipé, nejvyšší maršálek český a hejtman moravský, Jan z Meziříčí, komorník moravský, Artléb z Boskovic, Půta z Vildenberka a Jan rychtář s brněnskými přísežnými transsumují listiny.	spoluvydavatel	6. z 8 (5)	ztracena	
12. 2. 1326	Artléb z Boskovic	latinsky pergamen	Perchta, vdova po Vítkovi ze Švábenic, dává na své vsi Moravanech klášteru cisterciáček na Starém Brně 350 hřiven grošů	svědek	8. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

			pražských tak, že zastavuje Moravany klášteru.				
1. 3. 1327	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Zábrdovický klášter prodává se souhlasem opata strahovského kláštera cisterciáček na Starém Brně ves Ořešín za 40 hřiven.	svědek	9. z 10	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 8. 1327	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Černín z Popovic vyměňuje s klášterem cisterciáček na Starém Brně svou ves Stanovitě za klášterní ves Násedlovice.	svědek	8. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
10. 8. 1329	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Jindřich z Lipé postupuje a prodává Elišce, kdysi královně české, svou ves Rostěnice na úhradu dluhu 500 kop grošů pražských.	svědek	4. z 9	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
3. 9. 1329	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Hynek, biskup olomoucký, Artléb z Boskovic, komorník moravský, Jan z Klumberka, Jan z Meziříčí, Vznata z Lomnice, Gerhard z Kunštátu, Dobeš z Meziříčí a Černín z Popovic dosvědčují, že Jindřich, Jan, Bertold a Čeněk, synové Jindřicha z Lipé, schválili a slíbili vyplnit odkaz svého otce.	spoluvydavatel	2. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
27. 1. 1330	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Jan z Meziříčí odkazuje žďárskému klášteru svůj statek v Trkmanicích s patronátním právem, rychtou a jiným příslušenstvím.	svědek	4. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 10. 1334	Artléb Boskovic	z latinsky pergamen	Eliška ze Zbraslavi, choť Mikuláše, potvrzuje darování zboží ve Zbraslavi	svědek	3. z 6	2. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

				klášteru cisterciáček na Starém Brně od svého manžela.			hlavní pečeti	
14. 10. 1334	Ješek Boskovic	z	latinsky pergamen	Eliška ze Zbraslavi, choť Mikuláše, potvrzuje darování zboží ve Zbraslavi klášteru cisterciáček na Starém Brně od svého manžela.	svědek	5. z 6	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 10. 1334	Artléb Boskovic	z	latinsky pergamen	Mikuláš ze Zbraslavi dává všechn svůj majetek ve Zbraslavi klášteru cisterciáček na Starém Brně.	svědek	3. z 8	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 10. 1334	Ješek Boskovic	z	latinsky pergamen	Mikuláš ze Zbraslavi dává všechn svůj majetek ve Zbraslavi klášteru cisterciáček na Starém Brně.	svědek	6. z 8	otočená pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
24. 12. 1334	Artléb Boskovic	z	německy pergamen	Ludmila, vdova po Konrádu z Vitoraze, dává klášteru cisterciáček na Starém Brně vinice a les u Přítluk a 100 hřiven grošů pražských, jimiž mu zastavuje svůj statek v Ldné.	svědek	3. z 8	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
18. 6. 1339	Ješek Boskovic	z	latinsky pergamen	Vítězslav, plebán kostela v Lovčicích, odkazuje klášteru cisterciáček na Starém Brně ves Zadní Hajany.	svědek	5. z 8	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
12. 3. 1347	Ješek Boskovic	z	latinsky pergamen	Oldřich, Vítek, Pešek a Přibík, bratři z Tachova, postupují dědická práva, která by si mohli činit na ves Komořany s tvrzí, kostelem a patronátním právem, což vše odkázal jejich bratr Střížek Holub (z Komořan) klášteru cisterciáček na Starém Brně, témuž klášteru.	svědek	9. z 11	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

1348	Ješek z Boskovic	latinsky pergamen	Jitka z Unčovic, vdova po Čěnkovi z Pirkštejna, odkazuje svým třem sestrám, jeptiškám u sv. Kateřiny, část z výnosu ze vsi Ješova.	svědek	3. ze 4	ztracen a	
28. 10. 1370	Oldřich (II.) z Boskovic	latinsky pergamen	Beneš z Kravař přijímá od markraběte Jana lénem tvrz a městečko Velkou a ves Javorník.	svědek	3. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 5. 1379	Oldřich (II.) z Boskovic	latinsky pergamen	Procek z Vildenberka, Oldřich z Boskovic, Beneš z Kravař, Vok z Holštejna, Jan Kropáč z Holštejna, Pavlík ze Sovince a Jindřich z Albersdorfu, rukojmí Beneše z Vildenberka, zavazují se zpravit zboží Moravičany a Palonín, jež Beneš prodal.	spoluvydavatel	2. ze 7 (6)	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 5. 1379	Oldřich (II.) z Boskovic	latinsky pergamen	Beneš a jeho syn Procek z Vildenberka prodávají Albertovi ze Šternberka, biskupovi litomyšlskému, Petrovi z Rožmberka, proboštovi u Všech svatých v Praze, a Sezimovi z Ústí, proboštu v Týně, vsi Moravičany a Palonín s příslušenstvím za 886 hřiven bez 6 grošů pražských.	rukojmí	3. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 7. 1379	Oldřich (II.) z Boskovic	německy pergamen	Oldřich z Boskovic a jeho synové Vaněk a Jan slíbují, že budou mít hrad Vícov, který dostal Oldřich od Jošta do zástavy, pro markraběte Jošta a jeho potomky otevřený.	spoluvydavatel	1. z 6	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

15. 7. 1379	Vaněk z Boskovic	německy pergamen	Oldřich z Boskovic a jeho synové Vaněk a Jan slibují, že budou mít hrad Vícov, který dostal Oldřich od Jošta do zástavy, pro markraběte Jošta a jeho potomky otevřený.	spoluvydavatel	2. z 6	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 7. 1379	Jan (Ozor) z Boskovic	německy pergamen	Oldřich z Boskovic a jeho synové Vaněk a Jan slibují, že budou mít hrad Vícov, který dostal Oldřich od Jošta do zástavy, pro markraběte Jošta a jeho potomky otevřený.	spoluvydavatel	3. z 6	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 12. 1379	Perchta z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Klášter Králové v Brně prodává Ješkovi Kružkovi a jeho manželce Elišce na dobu jejich života dvůr v Měnině, jak jej držel emfyteutickým právem Goclín, kovář z Brna.	(spolu)výdavatel	1. ze 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 11. 1382	Oldřich (II.) z Boskovic	německy pergamen	Beneš z Bouzova, Procek, jeho syn, Hynek z Lipé, Ptáček z Pirkštejna, Oldřich z Boskovic, Vok z Holštejna, Jaroš z Cimburka slibují markraběti Joštovi obránit po tři roky po Benešově smrti hrad Bouzov s příslušenstvím, které markrabě koupil od Beneše a Procka z Bouzova.	spoluvydavatel	5. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
11. 10. 1383	Oldřich (II.) z Boskovic	latinsky pergamen	Ctibor z Cimburka, jinak z Tovačova, prodává lanškrounskému klášteru ves Nezamyslice s patronátním právem tamního kostela i se dvorem a	rukojmí	5. ze 7	ztracen a	

			mlýnem a ves Budětsko s příslušenstvím za 750 kop grošů.				
20. 1. 1385	Oldřich (II.) z Boskovic	latinsky pergamen	Štěpán z Holštejna, Vok z Holštejna, Pavlík ze Sovince, Vok z Kravař, Oldřich z Boskovic, Oldřich, řečený Hecht z Rosic, Budiš z Kvasic slibují Ctiborovi z Cimburka, že při nejbližším zemském sněmu v Olomouci má volně vložit statek Konici do olomouckých zemských desk.	spoluvydavatel	5. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 7. 1390	Vaněk z Boskovic	latinsky pergamen	Vaněk z Boskovic, Jan z Vartemberka a Štěpán z Opočna slibují markraběti Joštovi zapsání statku Žumperka do desek.	spoluvydavatel	1. ze 3 (2)	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
7. 5. 1391	Vaněk z Boskovic	latinsky pergamen	Vaněk ml. z Boskovic prodává markraběti Joštovi ves Doubravici nad Svitavou za 375 hřiven.	vydavatel	1. z 5	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 12. 1410	Vaněk z Boskovic	česky pergamen	Vaněk z Boskovic postupuje Janovi z Odřetína tvrz ve Svinošicích za jeho věrné služby.	vydavatel	1. ze 4	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 1. 1423	Oldřich Černoهورský z Boskovic	česky pergamen	Oldřich a Beneš z Boskovic postoupí Janovi z Moravan a jeho potomkům zastavenou ves Drnovice, jestliže jim Jan zaplatí 300 hřiven grošů.	spoluvydavatel	1. ze 4	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 1. 1423	Beneš Černoهورský z Boskovic	česky pergamen	Oldřich a Beneš z Boskovic postoupí Janovi z Moravan a jeho potomkům	spoluvydavatel	2. ze 4	1. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

			zastavenou ves Drnovice, jestliže jim Jan zaplatí 300 hřiven grošů.			hlavní pečeti	
28. 1. 1428	Vaněk z Boskovic	česky pergamen	Vaněk z Boskovic postupuje Janovi z Ozřetína pustou ves Němčice s příslušenstvím za jeho věrné služby.	vydavatel	1. ze 3	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
30. 4. 1432	Beneš Černoorský z Boskovic	česky papír	Beneš z Boskovic a jeho bratr Vaněk z Boskovic vstupují v pravé a spravedlivé křesťanské příměří.	spoluvydavatel	1. ze 2	2. typ osobní hlavní pečeti	přitištěná pod papírovým krytem
30. 4. 1432	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky papír	Beneš z Boskovic a jeho bratr Vaněk z Boskovic vstupují v pravé a spravedlivé křesťanské příměří.	spoluvydavatel	2. ze 2	osobní hlavní pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
7. 5. 1443	Beneš Černoorský z Boskovic	česky papír	Podle úmluv mezi moravskými pány a pohořelickým hejtmanem Linhartem má Beneš Linhartovi vydat 150 kop grošů.	spoluvydavatel	3. ze 6 (3)	3. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná
7. 5. 1443	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky papír	Podle úmluv mezi moravskými pány a pohořelickým hejtmanem Linhartem má Beneš Linhartovi vydat 150 kop grošů.	spoluvydavatel	4. ze 6 (3)	osobní hlavní pečeť	volně přitištěná
21. 9. 1443	Beneš Černoorský z Boskovic	německy papír	Beneš z Boskovic, podkomoří na Moravě, stvrzuje, že přijal od purkmistra a rady města Znojma vyúčtování od jejich úřadování od sv. Vavřince (tj. 10. srpna) minulého roku 780 kop 27 a půl grošů příjmů a stejného vydání.	vydavatel	1. z 1	3. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná

3. 11. 1444	Beneš Černoorský z Boskovic	německy papír	Beneš z Boskovic, podkomoří na Moravě, stvrzuje, že přijal od purkmistra a rady města Znojma 3. listopadu 1444 vyúčtování doby jejich úřadování od středy před sv. Matoušem (tj. 18. září) minulého roku 718 kop 15 grošů 6 a půl denáru příjmů a stejného vydání.	vydavatel	1. z 1	sekret	volně přitištěná
15. 3. 1446	Beneš Černoorský z Boskovic	německy papír	Beneš z Boskovic, podkomoří na Moravě, stvrzuje, že přijal od purkmistra a rady města Znojma ve čtvrtek po Reminiscere na den sv. Longina (tj. 15. března) vyúčtování doby jejich úřadování ode dne Dušiček minulého roku 799 kop 17 grošů příjmů a stejného vydání.	vydavatel	1. z 1	3. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná
11. 7. 1446	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Vaněk z Boskovic a z Letovic slibuje vést řádně opravu knínického zboží.	vydavatel	1. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
11. 7. 1446	Jan z Boskovic a z Loučky	česky pergamen	Vaněk z Boskovic a z Letovic slibuje vést řádně opravu knínického zboží.	svědek	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
11. 7. 1446	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Vaněk z Boskovic a z Letovic slibuje vést řádně opravu knínického zboží.	svědek	3. ze 7	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 2. 1447	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Žofka z Kunštátu prodává za 400 hřiven grošů Lelekovice Janovi Dupníkovi z Nitkovic.	rukojmí	5. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

11. 11. 1448	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Jaroslav ze Šelnberka slibuje dodržovat ustanovení listiny Pavla z Miličina, biskupa olomouckého, z 15. 10. 1448 o postoupení Mírova, Mohelnice a Svitav Jaroslavu ze Šelnberka.	svědek	2. ze 7 (6)	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 6. 1449	Jan z Boskovic a z Loučky	česky pergamen	Jan z Boskovic a Jan Hecht z Rosic přistupují k Strakonické jednotě.	spoluvydavatel	1. z 2	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 11. 1450	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Beneš z Boskovic, podkomoří moravský, vypovídá jako rozhodčí ve sporu mezi klášteřem cisterciáků na Starém Brně a Jakubem, synem Petra Fajmilicha, o mlýn na Hofnavě, jež Jakub opustil.	vydavatel rozhodce	1. z 1	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 9. 1456	Jindřich z Boskovic	česky papír	Jindřich z Boskovic potvrzuje, že dostal od brněnských měšťanů 6 hřiven grošů k hradu Blansku.	vydavatel	1. z 1	osobní hlavní pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
12. 2. 1457	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Karel z Vlašimi a z Úsova slibuje zachovat dílčí smlouvu o statky, již uzavřel se svým bratrem Václavem.	svědek	2. z 5	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
12. 2. 1457	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Karel z Vlašimě a z Úsova slibuje zachovat dílčí smlouvu o statky, již uzavřel se svým bratrem Václavem.	svědek	3. z 5	osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
3. 3. 1458	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Beneš z Boskovic, podkomoří moravský, rozhoduje při mezi novoveským klášteřem a Oldřichem ze Soběšic o hranice novoveského klášteře.	spoluvydavatel rozhodce	1. z 3	ztracen a	

1459	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Jan z Nozřetína a Svinošic a Jiřík Dupník z Nitkovic, hranice jejichž zboží je tvořena potokem, činí úmluvu, že rybník, jež je na pomezí hranic, mohou oba plně užívat.	svědek	3. z 5	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
5. 6. 1459	Ješek z Boskovic	česky papír	Ješek z Boskovic potvrzuje, že dostal od brněnských měšťanů 6 hřiven grošů k hradu Blansku.	vydavatel	1. z 1	osobní hlavní pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
8. 8. 1460	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, potvrzuje na prosbu a za věrné služby svému leníkovi a panoši Janu Skrbenskému z Doloplaz na léně Štolbachu koupí léna v Lověšicích od mlynáře Jana. Děje se tak za přítomnosti svědků.	vydavatel potvrzovatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
4. 12. 1460	Anna z Boskovic	česky pergamen	Anna z Boskovic, manželka kdysi Kubova, činí poslední pořízení, jímž ustanovuje poručnicí Elšku z Liblic a odkazuje jí tvrz Sedlíštku s příslušenstvím a s poddanými a dále 102 grošů ročního platu v Cerekvici (n. Loučnou).	vydavatel	1. ze 7 (6)	pečeť jejího zesnulého muže Kuby z Jevišovic ³⁶⁵	přivěšená na pergamenovém proužku
6. 12. 1460	Anna z Boskovic	česky pergamen	Anna z Boskovic, manželka kdysi Kubova, činí Elšku z Liblic poručnicí svého majetku, o němž učinila poslední pořízení, zvláště tvrze Sedlíštky s příslušenstvím, dává jí	vydavatel	1. z 8 (4)	pečeť jejího zesnulého muže	přivěšená na pergamenovém proužku

³⁶⁵ Carentia sigilli – zpečetění písemnosti za osobu, která nedisponuje vlastní pečeti. Viz J. KREJČÍKOVÁ – T. KREJČÍK, *Základy*, s. 250.

			právo po své smrti tímto majetkem svobodně disponovat.			Kuby z Jevišovic ³⁶⁶	
6. 12. 1460	Jindřich Boskovic	z česky pergamen	Anna z Boskovic, manželka kdysi Kubova, činí Elšku z Liblic poručnicí svého majetku, o němž učinila poslední pořízení, zvláště tvrže Sedlíštky s příslušenstvím, dává jí právo po své smrti tímto majetkem svobodně disponovat.	svědek	2. z 8	ztracen a	
17. 12. 1460	Jindřich Boskovic	z česky papír	Jindřich z Boskovic potvrzuje, že od brněnských měšťanů obdržel 6 hřiven ročního platu, který mu odevzdávají vždy na suché dny.	vydavatel	1. z 1	osobní hlavní pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
20. 1. 1461	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Zdenek ze Šternberka, nejvyšší purkrabí pražský, vstupuje ve smlouvu s Janem z Rožmberka o sňatku svého syna Jiříka s Kateřinou z Rožmberka, který se má uskutečnit do 11 let. V případě nedodržení smlouvy zaplatí Zdenek Janovi 2 000 kop grošů pražských.	rukojmí	5. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
30. 10. 1461	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, povoluje Pročkovi z Kunštátu vyplatit od biskupova bratra Ješka z Boskovic olomouckými biskupy zastavené "hradiště" a městečko Blansko a vesnice Jedli, Šebrov a Újezd i s	(spolu)vydavatel	1. ze 2	velká pečeť	přivěšená na červeno-modro-bílých nitích

³⁶⁶ Totéž.

			manstvím, které držel nebožtík Puška, za 700 kop grošů.				
10. 11. 1461	Vaněk z Boskovic a na Letovicích	česky pergamen	Karel z Vlašimi a z Úsova, podkomoří Markrabství moravského, prodává za 1 000 zlatých půl vsi Chvalkovic s příslušenstvím Jakobovi, proboštovi šternberského kláštera, a jeho konventu.	rukojmí	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
4. 2. 1463	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, potvrzuje na žádost Adama Kempnetera, kanovníka olomouckého kostela, inzerovanou listinu a dlužní list na 10 hřiven.	vydavatel potvrzovatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
22. 5. 1464	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, potvrzuje na prosbu Pavla z Holešova, oltářníka oltáře sv. Vavřince, listinu z 13. 7. 1433 a rovněž potvrzuje, že mu bylo předloženo dalších osm fundačních listin.	vydavatel potvrzovatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
27. 1. 1466	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, vyznává, že dal souhlas k tomu, aby Bedřich z Vrahovic, man olomouckého kostela, směl své ženě Kateřině z Křižánkova zapsat věno 200 hřiven na biskupských vsích Malhoticích a Babicích.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
19. 3. 1466	Beneš Černoهورský z Boskovic	česky pergamen	Jindřich z Lipé, nejvyšší maršálek království Českého, a Beneš z Boskovic a Černé Hory rozsuzují spor	spoluvydavatel rozhodce	2. ze 2	4. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

			mezi Janem Ešelpkem, kanovníkem olomouckého kostela a Mikulášem Piknuskem z Rakvic o zadržené desátky z dvora v Rakvicích.			hlavní pečeti	
25. 4. 1466	Beneš Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2 500 zlatých uherských.	rukojmí	4. z 9	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 4. 1466	Oldřich z Boskovic a z Trnávky	česky pergamen	Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2 500 zlatých uherských.	rukojmí	8. z 9	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 4. 1466	Václav ml. z Boskovic	česky pergamen	Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2 500 zlatých uherských.	spoluvydavatel	1. z 9	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 4. 1466	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2 500 zlatých uherských.	spoluvydavatel	2. z 9	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 4. 1466	Jaroslav z Boskovic	česky pergamen	Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2 500 zlatých uherských.	spoluvydavatel	3. z 9	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

11. 11. 1466	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, povoluje na prosbu Kateřiny z Rýzmburka vejít ve spolek se syny Václavem a Jiříkem Stojany z Přestavlk na léno Bílovice, které zahrnuje polovinu vsi se dvorem a lesem. Biskup současně přijímá oba bratry po složení přísahy za své leníky za podmínky zachování biskupských práv. Potvrzeno v přítomnosti leníků a svědků.	vydavatel	1. z 1	ztracen a	
13. 11. 1466	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, povoluje svému poddanskému městu Mohelnici vypůjčit si 300 hřiven grošů na desetiprocentní úrok od Mikuláše, olomouckého měšťana, a jeho manželky.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
22. 1. 1468	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, schvaluje a potvrzuje zřízení místa druhého oltářníka u oltáře sv. Vavřince v kostele P. Marie na olomouckém předhradí podle ustanovení v testamentu zemřelého olomouckého vikáře Adama.	vydavatel potvrzovatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 4. 1469	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Olomoucký biskup, Tas z Boskovic, schvaluje nadaci Kateřiny ze Šternberka a prvním oltářníkem kostela sv. Jakuba v Telči jmenuje navrženého Oldřicha, faráře v Radkově.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

22. 11. 1469	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Protáz z Boskovic, biskup olomoucký, oznamuje kolegiální kapitule v Kroměříži, že kanonikát a k němu náležející prebenda po resignaci dosavadního kanovníka mistra Zikmunda Kalivody ze Švábenic přechází na Mikuláše řečeného Forstar.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
6. 2. 1470 – 1475	Jindřich Jičinský z Boskovic	česky pergamen	Jindřich z Hradce, hejtman kraje vltavského a bechyňského, Jan z Pernštejna, nejvyšší komorník práva zemského v Brně a Jindřich z Boskovic a na Jičíně dosvědčují, že viděli listinu ze dne 6. 2. 1470.	svědek	3. ze 3	osobní hlavní pečeť	přitištěná pod papírovým krytem
21. 3. 1470	Jindřich z Boskovic	česky pergamen	Karel z Vlašimi a z Úsova dává dobrou vůli na zápisy, které má od českých králů na Úsov, Litovel, Rousínov, na plat v Olomouci, na ves Mladeč, na domy v Olomouci a v Brně a na ves Lipinku Protázovi, biskupovi olomouckému, a Václavovi, Oldřichovi, Albrechtovi, Jaroslavovi a Ladislavovi, bratřím z Boskovic, Barboře z Boskovic, své nevěstě, a Václavu z Boskovic, svému sestřenci, aby po něm zbylým statkem podělili sirotky po jeho bratru Václavovi.	svědek	5. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 7. 1470	Ješek z Boskovic	česky pergamen	Albrecht z Postupic a na Helfštejně vyznává, že opat Jiřík a konvent	svědek	2. ze 7	ztracen a	

			premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce zastavili dědičně město Hranice se vším příslušenstvím Ctiboru z Cimburka a Tovařova za 814 hřiven grošů s podmínkou, aby konventu bylo vyplaceno ročně 80 kop grošů.				
1. 9. 1472	Dobeš z Boskovic	česky pergamen	Jan Babka ze Senice prodává Perchtě z Boskovic a klášteru Králové na Starém Brně svůj purkrechtní lán v Lískovci, na němž sedí Michal Štrucar, za 15 hřiven grošů.	svědek	2. ze 7	sekret	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1473	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, zřizuje na prosbu olomoucké kapituly jako stálé obročí oltář Panny Marie, Všech svatých a Maří Magdaleny v kapli přiléhající k děkanskému domu u katedrálního kostela.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
22. 5. 1476	Dobeš z Boskovic	česky papír	Dobeš z Boskovic potvrzuje, že od brněnského purkmistra a rady dostal svatojiřský lozunk a královský důchod, který je Dobeši vyplácen pro zaopatření hradu Špilberku.	vydavatel	1. z 1	sekret	přitištěná pod papírovým krytem
29. 8. 1476	Perchta (II.) z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Václav Storwiczar, Michal Aurziczar, Kašpar Lang, Hana z Hustopečí s bratry a sestrami z cechu výrobců motyk dávají se svolením své paní Perchty z Boskovic, abatyše kláštera cisterciáček na Starém Brně, kapli Panny Marie v městečku	spoluvydavatel autentická pečeť	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

			Hustopečích z cechovních statků věnem 15 hřiven a dávají kaplanovi zmíněné kaple dům ležící mezi domy Michala Rittnczaunyna a Taglicha Marcka.				
23. 4. 1477	Dobeš z Boskovic	česky papír	Dobeš z Boskovic potvrzuje, že mu město Brno zaplatilo svatojiřský lozunk a královský důchod, který je Dobeši vyplácen na zaopatření hradu Špilberku.	vydavatel	1. z 1	signet	přitištěná pod papírovým krytem
25. 7. 1477	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Purkmistři a rady měst Olomouce, Brna, Znojma a Jihlavy, páni, preláti, rytířstvo a všechna města markrabství se zavazují k plnění zemských artikulí.	spoluvydavatel	1. ze 46 (26)	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 7. 1477	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Purkmistři a rady měst Olomouce, Brna, Znojma a Jihlavy, páni, preláti, rytířstvo a všechna města markrabství se zavazují k plnění zemských artikulí.	spoluvydavatel	9. ze 46 (26)	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
27. 7. 1477	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Protěz z Boskovic, biskup olomoucký, prodává knížeti Janu st. z Opavy a Hlubčic lenní velký rybník s loukou u Rakova, která patří lénu Tlustomosty, za 70 červených dukátů.	vydavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 9. 1477	Albrecht z Boskovic	česky papír	Procek z Kunštátu, Albrecht z Boskovic, Matěj z Byzhradce a Mikuláš z Uhřic vydávají jménem vdovy Doroty Cvikové mocný list, jímž vdova se svým synem	spoluvydavatel autentická pečeť	2. ze 4	2. typ osobní vlastní pečeti	volně přitištěná

				Štedroněm dává všečen svůj majetek Václavovi z Boskovic.				
5. 10. 1477	Barbora Boskovic	z	česky pergamen	Barbora z Boskovic a na Úsově dává klášteru cisterciáček na Starém Brně 100 zlatých a ponechává na vůli své sestry Perchty z Boskovic, abatyši zmíněného kláštera, jak nejlépe užívat peněz v Božím domě za duši manžela Václava z Vlašimi a z Úsova.	vydavatel	1. z 2	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 10. 1477	Václav Boskovic	z	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	spoluvydavatel	1. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 10. 1477	Jaroslav Boskovic	z	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	spoluvydavatel	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 10. 1477	Ladislav Boskovic	z	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	spoluvydavatel	3. ze 7	menší pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 10. 1477	Dobeš Boskovic	z	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	svědek	4. ze 7	1. menší pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
21. 10. 1477	Albrecht Boskovic	z	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	svědek	5. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

21. 10. 1477	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Václav z Boskovic a jeho synové Jaroslav a Ladislav z Boskovic prodávají obyvatelům Boskovic odúmrt' ve výši 600 zlatých.	svědek	6. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 10. 1477	Tas z Boskovic (biskup)	česky papír	Moravští stavové uzavírají příměří s králem Vladislavem až do urovnání záležitostí mezi králi Vladislavem a Matyášem.	spoluvydavatel	1. z 20 (10)	signet	přitištěná volně
25. 3. 1478	Perchta (II.) z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Perchta z Boskovic, abatyše kláštera Králové na Starém Brně, zakládá čtyři manuální benefícia, na jejichž vydržování určuje roční plat 20 zlatých uherských a 15 kop grošů, která koupila v Hustopečích.	(spolu)výdavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 1. 1480	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Protáz, biskup olomoucký, ustanovuje na presentaci Perchty z Boskovic, abatyše kláštera cisterciáček na Starém Brně, Petra Jívu ke kostelu sv. Václava na Starém Brně uprázdněnému smrtí mnicha Konráda.	výdavatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na fialovo-bílých nitích
14. 4. 1480	Perchta (II.) z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Perchta z Boskovic, abatyše kláštera cisterciáček na Starém Brně, dává se souhlasem kláštera 25 zlatých uherských platu na chování kněze u oltáře Božího Těla, sv. Kříže a apoštolů sv. Šimona a Judy.	(spolu)výdavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 4. 1480	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Protáz, biskup olomoucký, potvrzuje na prosbu Perchty z Boskovic, abatyše kláštera cisterciáček na	výdavatel potvrzovatel	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na červeno-modro-bílých nitích

			Starém Brně, její fundaci podle listiny z 14. dubna 1480.				
22. 9. 1480	Tas z Boskovic (biskup)	česky papír	Tas z Boskovic potvrzuje, že od brněnských měšťanů obdržel plat 6 hřiven, které mu vydávají každý rok o suchých dnech.	vydavatel	1. z 1	signet	přitištěná volně
9. 1. 1481	Perchta (II.) z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Klášter Králové na Starém Brně prodává Janovi, lazebníkovi z Kroměříže, jeho manželce Dorotě i jeho potomkům za 180 zlatým uherských právem purkrechtním lázeň na Starém Brně pod klášterem nad špitálním mostem. Z lázní bude odváděn každý rok plat půl hřivny.	(spolu)vydavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
24. 1. 1481	Václav z Boskovic	česky pergamen	Anna, vdova po Mikuláši Herlhaptovi, daruje městu Olomouci ves Kyselov, kterou jejímu prvnímu manželu Stanislavovi věnoval král Jiří.	svědek	2. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
31. 12. 1481	Perchta (II.) z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Klášter cisterciáček na Starém Brně schvaluje a přijímá nadání oltáře sv. Marie Magdaleny v klášteře cisterciáček, které učinili bratři Jeroným, klášterní oltářník a kaplan, a Jan, plebán v Pravlově.	(spolu)vydavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 1. 1482	Tas z Boskovic (biskup)	česky pergamen	Protáz Černoorský z Boskovic, biskup olomoucký, potvrzuje dohodu, kterou mezi sebou uzavřeli Ctibor Tovačovský z Cimburka a olomoucká kapitula ve sporu o blata a pastviny	spoluvydavatel potvrzovatel	1. ze 3	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

			mezi Ctiborovou vsí Ivani s kapitulními Hrubčicemi.				
26. 4. 1482	Dobeš z Boskovic	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a z Černé Hory se zavazuje složit do čtvrt roku věno v celkové částce 3 000 uherských zlatých své manželky Hedviky, rozené z Rožmberka, u jejích bratří Voka a Petra v Českém Krumlově.	vydavatel	1. ze 4	signet	přitištěná pod papírovým krytem
29. 4. 1482	Tas z Boskovic (biskup)	latinsky pergamen	Tas z Boskovic, biskup olomoucký, rozhoduje spor mezi kleriky farního kostela sv. Jakuba v Brně a klášteřem cisterciáček u Brna o přednost při příchodu knížete či při jiné procesní slavnosti tak, že klášter má chodit bezprostředně za kanovníky a kleriky kolegiátního kostela sv. Petra v Brně.	vydavatel rozhodce	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1482	Václav z Boskovic	česky pergamen	Václav z Boskovic, nejvyšší komorník desk a soudu zemského práva v Olomouci, doznává, že uzavřel se žďárským klášteřem smlouvu o vinné a obilné desátky v Bučině.	vydavatel	1. z 3	ztracen a	
28. 9. 1482	Jaroslav z Boskovic	česky pergamen	Václav z Boskovic, nejvyšší komorník desk a soudu zemského práva v Olomouci, doznává, že uzavřel se žďárským klášteřem smlouvu o vinné a obilné desátky v Bučině.	svědek	2. z 3	ztracen a	

28. 9. 1482	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Václav z Boskovic, nejvyšší komorník desk a soudu zemského práva v Olomouci, doznává, že uzavřel se žďárským klášteřem smlouvu o vinné a obilné desátky v Bučině.	svědek	3. z 3	poškozena	přivěšená na pergamenovém proužku
9. 6. 1483	Dobeš z Boskovic	německy pergamen	Jindřich Prüschenck ze Stettenberka činí s bratřími Vokem a Petrem z Rožmberka smlouvu o svém sňatku s jejich sestrou Eliškou. Nevěsta obdrží 1 500 zlatých, kterými ji ženich pojistí na svém panství Helfenburku.	svědek	3. z 5	2. menší pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
20. 1. 1484	Jaroslav z Boskovic	latinsky papír	Jaroslav z Boskovic, kancléř království českého, oznamuje Ladislavu z Boskovic, že z pověření krále Matyáše Korvína prezentuje na uprázdněnou kanovnickou prebendu v Brně Václava Ortulana.	vydavatel	1. z 1	sekret	přitištěná pod papírovým krytem
27. 1. 1484	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Johanka, abatyše kláštera tišnovského, a její sestra Ofka z Pěňčína dávají budoucí abatyši a konventu tišnovského kláštera dobrou vůli na list Štěpána z Lomnice a na Náměšti a Ofky z Vartnova, znějící na částku 300 zlatých uherských a na list Filipa Buly z Bořitova, znějící na šest lidí ve vsi Rýsově a v Jilmovém.	svědek	4. z 8	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1485	Dobeš z Boskovic	česky papír	Dobeš z Boskovic potvrzuje, že od brněnských obdržel lozunk z židovských domů, z mýta a	vydavatel	1. z 1	1. typ osobní	přitištěná pod papírovým krytem

				královský důchod na zaopatření Špilberku.			hlavní pečeti	
21. 10. 1486	Dobeš z Boskovic	z	česky pergamen	Smlouva mezi duchovenstvem, pány, rytíři a městy v doposud sporných záležitostech (zakupování domů ve městech šlechtou a pozemkového majetku měšťany, propouštění z poddanství).	spoluvydavatel	7. ze 41	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
6. 3. 1488	Dobeš z Boskovic	z	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a z Černé Hory slibuje dodržeti všechna ustanovení, obsažená v listině vydané biskupem varadínským a olomouckou kapitulou 14. 10. 1486.	vydavatel	1. ze 7 (2)	ztracen a	
6. 3. 1488	Oldřich z Boskovic a z Trnávky	z	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a z Černé Hory slibuje dodržeti všechna ustanovení, obsažená v listině vydané biskupem varadínským a olomouckou kapitulou 14. 10. 1486.	svědek	2. ze 7 (2)	ztracen a	
6. 3. 1488	Albrecht z Boskovic	z	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a z Černé Hory slibuje dodržeti všechna ustanovení, obsažená v listině vydané biskupem varadínským a olomouckou kapitulou 14. 10. 1486.	svědek	3. ze 7 (2)	ztracen a	
6. 3. 1488	Beneš ml. z Boskovic	z	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a z Černé Hory slibuje dodržeti všechna ustanovení, obsažená v listině vydané biskupem varadínským a olomouckou kapitulou 14. 10. 1486.	svědek	4. ze 7 (2)	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

23. 4. 1488	Oldřich z Boskovic a z Trnávky	česky pergamen	Petr ze Zvole, kněz, odkazuje podle povolení krále Matyáše za jistých podmínek žďárskému klášteru větší díl vsi Zvole, tvrz se dvorem i s jeho poplužím, ves Branišov, tři mlýny a zvolskému kostelu daroval Holikovský lán a ves Roženku s rybníkem, zvaným "Na Holikovském".	svědek	3. z 8	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1488	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole, kněz, odkazuje podle povolení krále Matyáše za jistých podmínek žďárskému klášteru větší díl vsi Zvole, tvrz se dvorem i s jeho poplužím, ves Branišov, tři mlýny a zvolskému kostelu daroval Holikovský lán a ves Roženku s rybníkem, zvaným "Na Holikovském".	svědek	4. z 8	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1488	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole, kněz, odkazuje podle povolení krále Matyáše za jistých podmínek žďárskému klášteru větší díl vsi Zvole, tvrz se dvorem i s jeho poplužím, ves Branišov, tři mlýny a zvolskému kostelu daroval Holikovský lán a ves Roženku s rybníkem, zvaným "Na Holikovském".	svědek	5. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1488	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole, kněz, odkazuje podle povolení krále Matyáše za jistých podmínek žďárskému klášteru větší	svědek	6. z 8	1. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

			díl vsi Zvole, tvrz se dvorem i s jeho poplužím, ves Branišov, tři mlýny a zvolskému kostelu daroval Holikovský lán a ves Roženku s rybníkem, zvaným "Na Holikovském".			hlavní pečeti	
14. 4. 1490	Albrecht Boskovic	z	česky pergamen	Albrecht z Boskovic a na Letovicích prodává městu Letovicím odúmrt' ve výši 250 zlatých uherských.	vydavatel	1. ze 7 (5)	ztracen a
14. 4. 1490	Dobeš Boskovic	z	česky pergamen	Albrecht z Boskovic a na Letovicích prodává městu Letovicím odúmrt' ve výši 250 zlatých uherských.	svědek	2. ze 7 (5)	2. typ osobní hlavní pečeti přivěšená na pergamenovém proužku
14. 4. 1490	Oldřich z Boskovic a z Trnávky	z	česky pergamen	Albrecht z Boskovic a na Letovicích prodává městu Letovicím odúmrt' ve výši 250 zlatých uherských.	svědek	3. ze 7 (5)	osobní hlavní pečeť přivěšená na pergamenovém proužku
14. 4. 1490	Beneš ml. Boskovic	z	česky pergamen	Albrecht z Boskovic a na Letovicích prodává městu Letovicím odúmrt' ve výši 250 zlatých uherských.	svědek	4. ze 7 (5)	1. typ osobní hlavní pečeti přivěšená na pergamenovém proužku
14. 4. 1490	Ladislav Boskovic	z	česky pergamen	Albrecht z Boskovic a na Letovicích prodává městu Letovicím odúmrt' ve výši 250 zlatých uherských.	svědek	5. ze 7 (5)	1. typ osobní hlavní pečeti přivěšená na pergamenovém proužku
7. 6. 1490	Dobeš Boskovic	z	česky pergamen	Petr ze Zvole dosvědčuje, že daroval žďárskému klášteru a faráři zvolskému svůj dědičný statek, "Holikovský" lán ve Zvoli a ves Horní Rožínku (Roženku) s lesíkem a rybníkem.	svědek	2. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti přivěšená na pergamenovém proužku

7. 6. 1490	Oldřich z Boskovic a z Trnávky	česky pergamen	Petr ze Zvole dosvědčuje, že daroval žďárskému klášteru a faráři zvolskému svůj dědičný statek, "Holikovský" lán ve Zvoli a ves Horní Rožínku (Roženku) s lesíkem a rybníkem.	svědek	3. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
7. 6. 1490	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole dosvědčuje, že daroval žďárskému klášteru a faráři zvolskému svůj dědičný statek, "Holikovský" lán ve Zvoli a ves Horní Rožínku (Roženku) s lesíkem a rybníkem.	svědek	4. ze 7	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
7. 6. 1490	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole dosvědčuje, že daroval žďárskému klášteru a faráři zvolskému svůj dědičný statek, "Holikovský" lán ve Zvoli a ves Horní Rožínku (Roženku) s lesíkem a rybníkem.	svědek	5. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
7. 6. 1490	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Petr ze Zvole dosvědčuje, že daroval žďárskému klášteru a faráři zvolskému svůj dědičný statek, "Holikovský" lán ve Zvoli a ves Horní Rožínku (Roženku) s lesíkem a rybníkem.	svědek	6. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 1. 1491	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Ctibor z Cimburka a z Tovačova prodává Janovi, biskupu varadínskému, svůj díl na vsi Lešanech, který získal po Machně z Valdštejna, a to za 982 zlatých uherských.	rukojmí	4. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

25. 7. 1491	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Jan z Věže prodává tišnovskému klášteřu, Janovi z Lechvic a Václavovi z Mezlesic za 115 zlatých uherských své dědictví – horu Hájek a tři lidi.	svědek	2. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 10. 1491	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Kunka z Kravař a Strážnice a Ladislav z Boskovic a na Třebové prodávají Ctiborovi z Cimburka a Tovačova ves Klenovice na Hané s příslušenstvím za 2 648 a půl zlatých uherských a 2 groše.	spoluvydavatel	2. z 8 (6)	ztracen a	
17. 10. 1491	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Kunka z Kravař a Strážnice a Ladislav z Boskovic a na Třebové prodávají Ctiborovi z Cimburka a Tovačova ves Klenovice na Hané s příslušenstvím za 2 648 a půl zlatých uherských a 2 groše.	rukojmí	3. z 8 (6)	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 10. 1491	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Kunka z Kravař a Strážnice a Ladislav z Boskovic a na Třebové prodávají Ctiborovi z Cimburka a Tovačova ves Klenovice na Hané s příslušenstvím za 2 648 a půl zlatých uherských 2 groše.	rukojmí	4. z 8 (6)	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
11. 12. 1491	Albrecht z Boskovic	česky pergamen	Smlouva mezi Vilémem a Vratislavem z Pernštejna a žďárským klášteřem o vinné desátky v Zaječím, v Pavlovicích a v Kobylím o dědičnou opravu ve vsích Bobřuvce a Dobré Vodě.	svědek	6. z 10	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

11. 12. 1491	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Smlouva mezi Vilémem a Vratislavem z Pernštejna a žďárským klášteřem o vinné desátky v Zaječím, v Pavlovicích a v Kobylím o dědičnou opravu ve vsích Bobrůvce a Dobré Vodě.	svědek	7. z 10	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
18. 12. 1491	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic a na Třebové povoluje Boskovicím trh, na kterém budou moci obyvatelé jednou týdně prodávat maso. Ladislav od nich na oplátku požaduje z těchto masných krámů jemu odevzdávat každoročně 51 kamenů loje a dvě telata.	vydavatel	1. z 1	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
2. 2. 1494	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Jan z Opavy, olomoucký měšťan, oznamuje, že na svou manželku a na olomouckou městskou radu převádí své právo k dlužnímu úpisu na 400 zlatých uherských pojištěných na vsi Zdětíně.	svědek	2. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
2. 2. 1494	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Jan z Opavy, olomoucký měšťan, oznamuje, že na svou manželku a na olomouckou městskou radu převádí své právo k dlužnímu úpisu na 400 zlatých uherských pojištěných na vsi Zdětíně.	svědek	3. ze 7	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
6. 10. 1494	Ladislav z Boskovic	česky papír	Jiřík Tunkl z Brníčka a na Zábřehu se synem Jindřichem prodávají novohradské, šumperské a bludovské panství Janu staršímu z Žerotína a na	svědek	5. ze 7 (6)	signet	volně přitiskovaná

			Fulneku a jeho synu Petrovi za 14 000 zlatých uherských.				
11. 4. 1495	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Beneš ml. Černoorský z Boskovic stvrzuje smlouvu mezi Mikulášem Bzdinou a z Petrovic a městem Příborem, jíž Mikuláš vyměňuje s městem Příborem svou louku "Borovou" v lese Frývaldě za louku "Rýnka".	vydavatel	1. z 1	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
29. 6. 1495	Ladislav z Boskovic	česky papír	Ladislav z Boskovic a na Třebové, Filip z Víckova a z Prusinovic a Jakub z Vilhartic urovnávají spor mezi Janem z Lomnice a Václavem z Vizovic o ves Rohy v tom smyslu, že Jan z Lomnice složí knězi Václavovi na olomoucké radnici 100 hřiven grošů a Václav mu pak vydá listy obou oltářů a ves Rohy případně Janovi z Lomnice.	spoluvydavatel prostředkovatel	1. z 9	4. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná
29. 6. 1495	Albrecht z Boskovic	česky papír	Ladislav z Boskovic a na Třebové, Filip z Víckova a z Prusinovic a Jakub z Vilhartic urovnávají spor mezi Janem z Lomnice a Václavem z Vizovic o ves Rohy v tom smyslu, že Jan z Lomnice složí knězi Václavovi na olomoucké radnici 100 hřiven grošů a Václav mu pak vydá listy obou oltářů a ves Rohy případně Janovi z Lomnice.	svědek	4. z 9	3. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná

29. 6. 1495	Beneš ml. z Boskovic	česky papír	Ladislav z Boskovic a na Třebové, Filip z Víckova a z Prusinovic a Jakub z Vilhartic urovnávají spor mezi Janem z Lomnice a Václavem z Vizovic o ves Rohy v tom smyslu, že Jan z Lomnice složí knězi Václavovi na olomoucké radnici 100 hřiven grošů a Václav mu pak vydá listy obou oltářů a ves Rohy případně Janovi z Lomnice.	svědek	5. z 9	1. typ osobní hlavní pečeti	volně přitištěná
17. 9. 1495	Ladislav Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic daruje žďárskému klášteru z vinného desátku v Blučině ročně tři dreilinky vína, klášter má za to konat zádušní mše.	vydavatel	1. ze 7	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 9. 1495	Albrecht Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic daruje žďárskému klášteru z vinného desátku v Blučině ročně tři dreilinky vína, klášter má za to konat zádušní mše.	svědek	2. ze 7	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1496	Ladislav Boskovic	česky pergamen	Jan Koleso z Rakových prodává městu Olomouci ves Šenkovství markrabské s dvorem, mlýnem, loukou, zahradami a podsedy v Hodolanech za 220 zlatých uherských.	rukojmí	2. ze 7	5. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1496	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Jan Koleso z Rakových prodává městu Olomouci ves Šenkovství markrabské s dvorem, mlýnem, loukou, zahradami a podsedy v	rukojmí	3. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

			Hodolanech za 220 zlatých uherských.					
29. 6. 1496	Ladislav Boskovic	z	česky pergamen	Jindřich Tunkl z Brníčka a ze Zábřehu slibuje, že 3 000 zlatých, které má zapsané v deskách zemských na zboží šumperském a bludovském, zapíše na svých moravských statcích tak, jak si to přeje Jan starší z Žerotína a z Fulneka.	rukojmí	2. ze 7	5. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
29. 6. 1496	Albrecht Boskovic	z	česky pergamen	Jindřich Tunkl z Brníčka a ze Zábřeha slibuje, že 3 000 zlatých, které má zapsané v deskách zemských na zboží šumperském a bludovském, zapíše na svých moravských statcích tak, jak si to přeje Jan starší z Žerotína a z Fulneka.	rukojmí	3. ze 7	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
6. 2. 1498	Ladislav Boskovic	z	německy pergamen	Šebestián Salczer z Loděnice, toho času dědičný fojt olomoucký, prodává městu Olomouci olomoucké dědičné fojtství s mlýnem řečeným Kutlmül a se vším příslušenstvím za 2 200 zlatých uherských.	rukojmí	3. z 6	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
6. 2. 1499	Ladislav Boskovic	z	česky pergamen	Jan Závíš z Odřetína prodává ves Svinošice s příslušenstvím Janovi z Hrochova za 400 zlatých.	rukojmí	2. ze 7	5. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
1. 3. 1499	Ladislav Boskovic	z	česky pergamen	Ladislav z Boskovic rozsuzuje spor mezi Mikulášem, opatem kláštera vilémovského, a Janem Bočkem z Kunštátu o podací fary ve Valči tak,	vydavatel rozhodce	1. z 5	ztracen a	

			že nynější farář dosazený Bočkem se má dát dodatečně prezentovat opatem a potvrdit.				
1. 3. 1499	Albrecht Boskovic	z česky pergamen	Ladislav z Boskovic rozsuzuje spor mezi Mikulášem, opatem kláštera vilémovského, a Janem Bočkem z Kunštátu o podací fary ve Valči tak, že nynější farář dosazený Bočkem se má dát dodatečně prezentovat opatem a potvrdit.	svědek	3. z 5	3. typ osobní hlavní pečeti	volně přitíštěná
1. 3. 1499	Beneš ml. Boskovic	z česky pergamen	Ladislav z Boskovic rozsuzuje spor mezi Mikulášem, opatem kláštera vilémovského, a Janem Bočkem z Kunštátu o podací fary ve Valči tak, že nynější farář dosazený Bočkem se má dát dodatečně prezentovat opatem a potvrdit.	svědek	4. z 5	1. typ osobní hlavní pečeti	volně přitíštěná
26. 6. 1503	Ladislav Boskovic	z česky pergamen	Jan Planknar z Kynšperka a na Biskupicích potvrzuje za sebe a svého bratra Wolfarta, že od Bedřicha Špičky z Krumsína přijal 475 zlatých uherských.	svědek	2. ze 7	6. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 6. 1504	Beneš ml. Boskovic	z česky papír	Jan z Čertoryj a z Dětkovic kvituje příjem 30 zlatých od Petra, hraběte od Sv. Jiří a z Pezinku, kteréžto peníze zaplatil jako jeho rukojmí Kateřině Tríčátníkové.	místopečetitel (pečetí za Jana, neboť Jan u sebe nemá pečetidlo) ³⁶⁷	1. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	volně přitíštěná

³⁶⁷ Carentia sigilli.

16. 11. 1504	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic a Hanuš Haugvic z Biskupic činí z rozkazu krále Vladislava smlouvu mezi Janem z Lomnice a žďárským klášteřem o vsi Kučerov a Hrušovany.	spoluvydavatel	1. z 2	6. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 6. 1505	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic a na Třebové a Hanuš Haugvic z Biskupic a na Bouzově vypovídají mezi kartuziánským klášteřem v Olomouci a Závišem Bítovským ze Slavíkovice a na Lhotě, aby obec Palonín užívala luhu pod rybníkem od hráze až po luh řimický a po řeku Moravu a aby Záviš volně užíval svého rybníka.	spoluvydavatel prostředkovatel	1. z 2	6. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
19. 2. 1506	Beneš ml. z Boskovic	česky pergamen	Jan z Rochova prodává svůj dvůr ve Svinošicích Matějovi, jeho ženě a budoucím potomkům za 50 kop českých grošů, přičemž každý rok bude Matěj pánovi odevzdávat roční plat (úrok) ve výši 45 grošů českých (na sv. Jiří) a 45 grošů českých (na sv. Václava).	svědek	2. ze 3	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
29. 9. 1508	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Jan, mlynář na Starém Brně, a jeho manželka Margareta prodávají za 10 hřiven grošů kapitule sv. Petra v Brně plat jedné hřivny grošů na svém mlýně mezi (majetky) pekaře Augustina a Štěpána Šťávy. Vyhrazují si právo zpětného kupu.	vydavatel autentická pečeť	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

6. 11. 1509	Jan z Boskovic a na Svojanově	česky pergamen	Oldřich ze Zvole prodává žďárskému klášteru za 500 zlatých uherských dva dvory ve Zvoli a třetí pustý Zdětín.	rukojmí	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 11. 1509	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Ladislav z Boskovic a na Třebové uděluje farářům na svých statcích svobodu činit poručenství.	vydavatel	1. z 5	6. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
12. 3. 1510	Johanka z Boskovic (abatyše)	česky pergamen	Konvent kláštera "Králové" na Starém Brně dává souhlas k osamostatnění uničovské fary.	(spolu)vydavatel	1. ze 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 7. 1510	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Bartoš Šmíd ze Starovic a jeho manželka Markéta prodávají za 16 zlatých uherských Pavlovi, oltářníku oltáře sv. Kříže uprostřed kostela kláštera Králové na Starém Brně, plat půl zlatého uherského a tři bílé groše na svém domě mezi (majetky) Oldřicha, bývalého rychtáře, a Schenhanse. Vyhrazují si právo zpětné koupě.	vydavatel autentická pečeť	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 8. 1511	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Klášter Králové na Starém Brně žádá Stanislava, biskupa olomouckého, aby ukazateli tohoto listu Jiřímu, klerikovi pasovské diecése, udělil všechna klerická svěcení.	(spolu)vydavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 12. 1511	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Bratři Jiřík a Václav Kolesové z Rakových prodávají pustou ves Lhotu (Veličinu) se vším příslušenstvím Vázanům za 300 hřiven grošů míšenských.	rukojmí	4. z 8	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

24. 2. 1512	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Hans Albel z Moravan a jeho manželka Alžběta prodávají za 5 hřiven grošů Šimonovi, oltářníkovi oltáře sv. Apoleny v klášteře Králové na Starém Brně, plat půl hřivny grošů na jednom lánu v Moravanech mezi (majetky) Junga Albla a Šimona Diera. Vyhrazují si právo zpětné koupě.	vydavatel autentická pečeť	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
5. 3. 1512	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Kláster Králové na Starém Brně žádá Stanislava, biskupa olomouckého, aby ukazateli tohoto listu Janovi, synu Mikuláše Kašpara, povozníka ze Žďáru, udělil všechna klerická svěcení.	(spolu)vydavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
29. 9. 1512	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Jan Tetauer a jeho manželka Anna prodávají za 5 zlatých Janovi, oltářníkovi oltáře sv. Kříže v klášteře Králové na Starém Brně, půl zlatého na svém domě na Starém Brně mezi (majetky) Laudama a Matyáše Lagrara a na čtvrti vinice v Rybníku mezi (majetky) Jana Czudrbudra a Jana bednáře. Vyhrazují si právo zpětné koupě.	vydavatel autentická pečeť	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
25. 12. 1512	Johanka z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Křišťan Haldrián, sedlák v Moravanech, a jeho žena Kateřina prodávají za 5 kop grošů Šimonovi, oltářníkovi oltáře sv. Apoleny v klášteře Králové na Starém Brně, plat	vydavatel autentická pečeť	1. z 1	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

			půl kopy grošů mezi dvorky Vavřince Vevera a Šimona Šimka a na polovici lánu mezi lány Pavla Hupara a Hanse Hupara. Vyhrazují si právo zpětného kupu.				
13. 7. 1514	Artleb z Boskovic a na Vranově	česky pergamen	Hynek Boček z Kunštátu uděluje poddaným lysického panství právo odúmrti.	svědek	2. ze 7 (3)	ztracen a	
13. 7. 1514	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Hynek Boček z Kunštátu uděluje poddaným lysického panství právo odúmrti.	svědek	3. ze 7 (3)	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
11. 1. 1516	Ladislav z Boskovic	česky pergamen	Jiří Thurzo z Bethlemfalvy, hrabě kremnický a správce zámecké komory královské na Štiavnici, vydává jménem svým, své manželky Anny i svých potomků revers, jímž se zavazuje dodržeti všechny body úmluvy z 5. 1. 1511.	svědek	2. z 9	6. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
4. 1. 1521	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Petr ze Sovince a na Doubravici prodává městečku Doubravici odúmrt' ve výši 15 kop grošů.	svědek	3. ze 3	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
20. 1. 1521	Artleb z Boskovic a na Vranově	česky pergamen	Artleb z Boskovic a na Vranově, hejtman moravský, jménem Pročka ze Zástřizl, sirotka po Mikuláši ze Zástřizl, postupuje klášteru Boží Mladosti v Pustiměři díl Topolan s patronátním právem a jedním	vydavatel	1. ze 7	osobní hlavní pečť	přivěšená na pergamenovém proužku

			poddaným na jednom lánu ve Švábenicích záměnou za ves Nětčice.				
24. 4. 1521	Apolonie z Boskovic (abatyše)	latinsky pergamen	Jan, syn Řehoře z Tišnova, kněz olomoucké diecése, zakládá beneficium pro jednoho kaplana u oltáře Početí Panny Marie ve farním kostele sv. Ondřeje se souhlasem tišnovského kláštera.	(spolu)vydavatel	1. z 2	ztracena	
5. 7. 1522	Artleb z Boskovic a na Vranově	česky pergamen	Artleb z Boskovic na Vranově, hejtman Markrabství moravského, a Vilém Kuna z Kunštátu na Polici, podkomoří Markrabství moravského, rozhodují spor mezi olomouckým biskupem a purkmistrem a radou města Olomouce v tom smyslu, že soukeníci mohelničtí nemají právo na trzích v Olomouci volně prodávat sukna.	spoluvydavatel rozhodce (pečeť Kryštofa z Boskovic a na Třebové) ³⁶⁸	1. z 2	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
20. 4. 1523	Johanka z Boskovic (abatyše)	česky pergamen	Klášter Králové na Starém Brně, podací pán kaple sv. Václava na zámku Špilberku, kněz Kašpar a město Brno uzavírají smlouvu, podle níž klášter přebírá místo Brněnských povinnost odvádět plat 2 hřiven vídeňských kapli sv. Václava.	spoluvydavatel	1. z 2	velká pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

³⁶⁸ Carentia sigilli.

1. 9. 1523	Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Dobeš z Boskovic a Černé Hory osvobozuje svého poddaného Kříže, držitele zahrady u vsi Dědic, a jeho nástupce od všech robot za roční plat 32 grošů a dává mu právo svobodného užívání zahrady.	vydavatel	1. z 1	3. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
22. 11. 1524	Artleb z Boskovic a na Vranově	česky pergamen	Jan z Pernštejna prodává a směňuje desátek z dvaceti věder vína za pustou ves Proseč s Annou, abatyší kláštera v Oslavanech, a celým konventem.	svědek	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 5. 1525	Václav z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Václav z Boskovic, Procek st. ze Zástřizl na Ždánicích a Ctibor Vranovský z Vranova prostředkují smlouvu mezi klášteřem cisterciáček na Starém Brně a jejími lidmi z Žarošic a Jaroslavem Rackem z Mrdic a na Uherčicích, kterou se upravuje užívání hrází a pozemků rybníka Třtináku.	spoluvydavatel prostředkovatel	1. z 6	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 5. 1525	Johanka z Boskovic (abatyše)	česky pergamen	Václav z Boskovic, Procek st. ze Zástřizl na Ždánicích a Ctibor Vranovský z Vranova prostředkují smlouvu mezi klášteřem cisterciáček na Starém Brně a jejími lidmi z Žarošic a Jaroslavem Rackem z Mrdic a na Uherčicích, kterou se upravuje užívání hrází a pozemků rybníka Třtináku.	svědek	4. z 6	menší pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

26. 6. 1526	Tas Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Tas Černoorský z Boskovic se vzdává všech nároků na díl týkající se zámku v Račicích, města Račic a dalších vesnic s příslušenstvím, neboť náleží jeho bratru Janovi.	vydavatel	1. z 6	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
26. 6. 1526	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Tas Černoorský z Boskovic se vzdává všech nároků na díl týkající se zámku v Račicích, města Račic a dalších vesnic s příslušenstvím, neboť náleží jeho bratru Janovi.	svědek	4. z 6	ztracen a	
30. 6. 1529	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Jan z Lipé na Krumlově, nejvyšší maršálek království českého, směňuje s olomouckým biskupem Stanislavem (Thurzem) své léno Nechvalín s tvrzí za ves Těšice z majetku biskupa a metropolitní kapituly v Olomouci.	svědek	3. ze 4	ztracen a	
30. 6. 1529	Jaroslav Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Jan z Lipé na Krumlově, nejvyšší maršálek království českého, směňuje s olomouckým biskupem Stanislavem (Thurzem) své léno Nechvalín s tvrzí za ves Těšice z majetku biskupa a metropolitní kapituly v Olomouci.	svědek	4. ze 4	ztracen a	
18. 1. 1531	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky papír	Dobeš z Boskovic doporučuje Stanislavovi, biskupu olomouckému, na volné místo oltářníka oltáře hradištské kaple Martina, syna místopísaře zemského soudu moravského, Mikuláše z Bystřice.	vydavatel	1. z 1	signet	přitištěná pod papírovým krytem

15. 5. 1532	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Klášter v Nové Říši prodává pustou ves Martinice se vším příslušenstvím Jakubovi, opatovi zábrdovického kláštera, a jeho konventu.	svědek	2. ze 7	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
15. 5. 1532	Jaroslav Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Klášter v Nové Říši prodává pustou ves Martinice se vším příslušenstvím Jakubovi, opatovi zábrdovického kláštera, a jeho konventu.	svědek	4. ze 7	menší pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
1533	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky papír	Jan z Lipé a na Krumlově, nejvyšší maršálek Království českého, přenechává Jiříkovi, Jakubovi, Václavovi, Mikulášovi a Janovi, bratřím Horeckým z Horky, své právo na zboží v Horce a propouští je z manství.	spoluvydavatel (místopečetitel za Jana z Lipé a na Krumlově	1. ze 3	4. typ osobní hlavní pečeti	přitištěná pod papírovým krytem
27. 3. 1534	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Jiřík, Jakub, Václav, Mikuláš a Jan, bratři Horečtí z Horky, oznamují, že prodali tvrz a ves Horku s mlýnem a poplužním dvorem ve vsi Sedlisku a se vším příslušenstvím za 8 100 zlatých purkmistru a radě města Olomouce.	rukojmí	7. z 11	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 3. 1536	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Zikmund Válecký z Mírova vyměňuje s Václavem z Hradešina, nejvyšším mistrem křížovníků s červenou hvězdou řádu sv. Augustina, s Janem, převorem, a Janem, proboštem na Hradišti Peltemperku, devatenáct usedlých s	rukojmí	4. ze 7	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

			jedenácti lány, s jedním podsedkem a s ročním platem.				
29. 6. 1536	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Jan st. z Šternberka a na Kvasicích, nejvyšší sudí Markrabství moravského, spolu se svými rukojmími vyznává, že je dlužen Vilémovi z Žerotína 450 kop grošů.	rukojmí	4. ze 7 (5)	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
29. 4. 1537	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové uděluje městu Litovli právo neomezeného prodeje dobytka, masa a režného chleba na městském trhu.	vydavatel	1. z 1	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
12. 6. 1538	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky papír	Dobeš Černoorský z Boskovic požaduje po dlužnících, Jiříkovi Gertovi, Kašparovi Masařovi a Jiříkovi Polákovi, aby odevzdali jeho hospodáři dlužnou částku za ryby nejdéle do příští neděle.	vydavatel	1. z 1	signet	přitištěná pod papírovým krytem
12. 3. 1539	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích vystupuje jako smluvce mezi dvěma stranami – nejvyšším královským maršálkem, Janem z Lipé, a brněnskými měšťany, kteří Jana pohnali dvěma půhony.	spoluvydavatel smluvčí	1. ze 7	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
30. 7. 1539	Dobeš Černoorský z Boskovic a na Rosicích	česky pergamen	Dobeš Černoorský z Boskovic dává plnou moc svému bratrovi Tasovi na dlužní list 7 000 zlatých, které mu dluží Jan z Pernštejna.	vydavatel	1. ze 7	4. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
8. 11. 1543	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Zdeněk Žampach z Potštejna prodává své dědičné zboží, ves Morkůvky, se	rukojmí	3. ze 7	1. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

			vším příslušenstvím městu Brnu za 3 700 zlatých moravských.			hlavní pečeti	
4. 8. 1544	Ladislav Velen z Boskovic	česky pergamen	Ladislav Velen z Boskovic potvrzuje, že přijal od Pertolda z Lipé 1 500 kop českých grošů a od Bohunky z Pernštejna 500 kop.	vydavatel	1. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
4. 8. 1544	Václav z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Ladislav Velen z Boskovic potvrzuje, že přijal od Pertolda z Lipé 1500 kop českých grošů a od Bohunky z Pernštejna 500 kop.	svědek	2. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
4. 8. 1544	Jaroslav Černožský z Boskovic	česky pergamen	Ladislav Velen z Boskovic potvrzuje, že přijal od Pertolda z Lipé 1500 kop českých grošů a od Bohunky z Pernštejna 500 kop.	svědek	4. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
27. 4. 1545	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové potvrzuje městu Litovli veškerá jeho dosavadní privilegia.	vydavatel	1. z 1	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 4. 1546	Václav z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Za přítomnosti Jana a Petra z Kounic, kartouzského převora, Martina Ursina, z Nové vsi a Jana ze Zástřizl (zastupuje ochranného pána kláštera, Kryštofa z Boskovic) byla podepsána smlouva mezi opatem Šebestiánem a představiteli města Brna ve věci sporu o pastviska na klášterních gruntech a o výsadbu nových vinogradů.	rukojmí	3. z 8	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
17. 7. 1546	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Přemek z Víckova a olomoucký biskup, Jan Doubrava, poručníci nezletilých dětí Zikmunda Nekeše,	rukojmí	4. ze 7	1. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

			prodávají Kuřim městu Brnu za 9 125 zlatých.			hlavní pečeti	
6. 3. 1547	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Přemek z Víckova, poručník sirotků po Zikmundovi Nekešovi z Landeka, zprostředkovává vklad do desk zemských, kterým získává tvrz i ves Kuřim město Brno.	svědek	2. z 3	1. typ osobní hlavní pečeti	přitištěná pod papírovým krytem
28. 9. 1547	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové vyznává, že prodal 20 hřiven ročního platu knězi Ladislavovi k oltáři sv. Andělů v kostele sv. Václava v Olomouci za 400 zlatých a úrok pojistil na svém majetku.	vydavatel	1. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1547	Václav z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové vyznává, že prodal 20 hřiven ročního platu knězi Ladislavovi k oltáři sv. Andělů v kostele sv. Václava v Olomouci za 400 zlatých a úrok pojistil na svém majetku.	rukojmí (pečeť Jana Jetřicha z Boskovic) ³⁶⁹	3. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1547	Jan Jetřich Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové vyznává, že prodal 20 hřiven ročního platu knězi Ladislavovi k oltáři sv. Andělů v kostele sv. Václava v Olomouci za 400 zlatých a úrok pojistil na svém majetku.	rukojmí	4. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1547	Kryštof z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové prodal 10 hřiven ročního platu německému kazateli kostela sv.	vydavatel	1. ze 7 (6)	1. typ osobní	přivěšená na pergamenovém proužku

³⁶⁹ Carentia sigilli.

			Mořice v Olomouci za 20 zlatých uherských, úrok pojistil na svém majetku.			hlavní pečetí	
28. 9. 1547	Václav z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové prodal 10 hřiven ročního platu německému kazateli kostela sv. Mořice v Olomouci za 20 zlatých uherských, úrok pojistil na svém majetku.	rukojmí (pečeť Jana Jetřicha z Boskovic) ³⁷⁰	3. ze 7 (6)	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
28. 9. 1547	Jan Jetřich Černoهورský z Boskovic	česky pergamen	Kryštof z Boskovic a na Třebové prodal 10 hřiven ročního platu německému kazateli kostela sv. Mořice v Olomouci za 20 zlatých uherských, úrok pojistil na svém majetku.	rukojmí	4. ze 7 (6)	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
18. 4. 1553	Václav z Boskovic a na Bučovicích	česky papír	Václav z Boskovic a na Bučovicích, nejvyšší sudí markrabství moravského, Jan z Kaunic a na Slavkově, Vilém ze Zdenína a na Habrovanech a Jáchym Zoubek ze Zdenína a na Moštenici prostředkují smlouvu mezi Putou z Ludanic a Kašparem Výškotovem ve věci prodeje městečka Litenčice, Kunkovice, Strabenice a Vyškůvky za 1 250 zlatých.	spoluvydavatel prostředkovatel	1. ze 4	signet	přitištěná pod papírovým krytem

³⁷⁰ Totéž.

1. 1. 1557	Jan Jetřich Černořorský z Boskovic	česky pergamen	Jan Jetřich Černořorský z Boskovic a na Úsově prodává městu Litovli svůj dům stojící na litovelském rynku za 500 kop grořů českých s podmínkou, že stavení bude použito ke zřizení městské radnice.	vydavatel	1. z 1	osobní hlavní pečet'	přivěšená na pergamenovém proužku
23. 9. 1557	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Albrecht Černořorský z Boskovic prodává Jiřimu Kryštofovi Černořorskému z Boskovic klášter a městečko Vizovice s vesnicemi, které náleží k panství.	vydavatel (pečetí i jménem svého bratra Jana Šembery) ³⁷¹	1. ze 7	1. typ osobní hlavní pečet'	přivěšená na pergamenovém proužku
1. 9. 1558	Václav z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Václav z Boskovic spolu se svým mladším bratrem Janem z Boskovic prodává 10 hřiven grořů ročního platu bratrstvu Bořího těla při kostele sv. Mořice v Olomouci a knězi Melicharu Rotritterovi, oltářníku oltáře Bořího těla a P. Marie v témže kostele, za 100 hřiven grořů a úrok pojistil na svém městě Moravské Třebové.	vydavatel (pečetí i jménem svého bratra Jana) ³⁷²	1. ze 2	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
14. 3. 1560	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Albrecht Černořorský z Boskovic prodává Janu Jetřichovi Černořorskému z Boskovic ves Lutoninu a další.	vydavatel (pečetí i jménem svého bratra Jana Šembery) ³⁷³	1. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

³⁷¹ Totéž.

³⁷² Totéž.

³⁷³ Totéž.

1. 10. 1560	Jan Jetřich Černořorský z Boskovic	česky pergamen	Jan Jetřich Černořorský z Boskovic odevzdává klášter a městečko Vizovice s příslušnými vesnicemi Jetřichovi Dobešovi Černořorskému z Boskovic.	vydavatel	1. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku
12. 8. 1562	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Bučovicích	česky papír	Albrecht Černořorský z Boskovic, podkomoří Markrabství moravského, spolu s dalšími rozhodčími vydává výpověď ve sporu mezi městem Olomoucí a opatem kláštera Hradiska, který neplatí lozunky ze svého domu, stojícího na Předhradí olomouckém.	vydavatel rozhodce	1. z 1	2. typ osobní hlavní pečeti	přitištěná pod papírovým krytem
7. 7. 1563	Václav z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Bratři Václav a Jan z Boskovic dovolují nejvyššímu maršálkovi, Pertoldovi z Lipé, zříditi si nový stříbrný důl na panství Sovinec.	spoluvydavatel	1. z 2	1. typ osobní vlastní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
7. 7. 1563	Jan z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Bratři Václav a Jan z Boskovic dovolují nejvyššímu maršálkovi, Pertoldovi z Lipé, zříditi si nový stříbrný důl na panství Sovinec.	spoluvydavatel	2. z 2	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
26. 7. 1563	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Černé Hoře, podkomoří Markrabství moravského, postupuje obcím Hradečné a Hradci les Bradlo.	vydavatel	1. z 1	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
26. 7. 1563	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Albrecht Černořorský z Boskovic a na Černé Hoře, podkomoří Markrabství moravského, se zřiká práva odúmrtí ve prospěch svých	vydavatel	1. z 1	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku

			poddaných v obcích Hradečné a Hradci.				
27. 7. 1563	Albrecht Černohorský z Boskovic a na Bučovicích	česky papír	Albrecht Černohorský z Boskovic sděluje purkmistru a radě města Olomouce, že se nebude moci zúčastnit renovace městské rady a souhlasí s jejím obnovením v jeho nepřítomnosti a dále žádá o zaslání peněz, které mu náleží za obnovu rady.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
14. 7. 1565	Václav z Boskovic a na Třebové	česky papír	Václav z Boskovic a na Třebové v zastoupení svého poddanského městečka Huzové žádá purkmistra a radu města Olomouce, aby Huzovští směli brát právní naučení u nich.	vydavatel	1. z 1	signet	přitištěná pod papírovým krytem
17. 7. 1565	Václav z Boskovic a na Třebové	česky papír	Václav z Boskovic a na Třebové se zavazuje, že purkmistr a rada městečka Huzové budou brát právní naučení pouze v Olomouci.	vydavatel	1. z 1	1. typ osobní hlavní pečeti	přitištěná pod papírovým krytem
30. 11. 1565	Jan z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Bohunka Meziříčská z Lomnice a na Špilperce potvrzuje fojtovi a celé obci Vážany jejich práva, která jim udělil zesnulý Jan z Olešničky.	svědek	2. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
20. 1. 1566	Jetřich Dobeš Černohorský z Boskovic	česky pergamen	Jetřich Dobeš Černohorský z Boskovic na Vizovicích činí poslední pořízení, přičemž svůj majetek odkazuje své sestře Zuzaně z Boskovic.	vydavatel	1. ze 7	osobní hlavní pečeť	přivěšená na pergamenovém proužku

21. 1. 1567	Albrecht Černohorský z Boskovic a na Bučovicích	česky pergamen	Maxmilián II., císař římský a král český, a zástupci všech stavů Markrabství moravského se zavazují dodržovat landfrýd.	spoluvydavatel	6. z 59	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
1. 1. 1568	Albrecht Černohorský z Boskovic a na Bučovicích	česky papír	Albrecht Černohorský z Boskovic uzavírá smlouvu mezi městem Litovlí a knězem podobojí Pavlem Čáslavským, který byl poslán do Litovle za duchovního správce, o vymezení jeho povinností a deputátu.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
9. 2. 1575	Jan Šembera Černohorský z Boskovic	česky pergamen	Jan Šembera Černohorský z Boskovic prodává Boženě z Lipé na Černé Hoře ves Horní Němčičky.	vydavatel	1. ze 7	1. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
9. 2. 1575	Jan z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Jan Šembera Černohorský z Boskovic prodává Boženě z Lipé na Černé Hoře ves Horní Němčičky.	rukojmí	4. ze 7	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
20. 9. 1579	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic sděluje purkmistru a radě města Olomouce, že je ochoten na jimi zasláný list přitisknout svou pečeť.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
15. 12. 1581	Jan z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Jan z Boskovic a na Třebové vydává rozhodnutí ve sporu Jana Šembery Černohorského z Boskovic s městem Litovlí a sirotky a honitbu.	vydavatel rozhodce	1. z 1	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
2. 9. 1583	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných na panství Třebová. Jedná se o 10 grošů za každého poddaného.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem

5. 9. 1583	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných na panství v Zábřehu ve výši 500 zlatých.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
8. 9. 1583	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera Černoorský z Boskovic se vyznává k berni z poddaných na Úsově ve výši 275 zlatých a 10 grošů.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
24. 8. 1584	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera Černoorský z Boskovic se vyznává k berni z poddaných na svých panstvích ve výši 799 zlatých a 24 a půl grošů, kteroužto sumu odevzdává výběřčímu.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
25. 8. 1584	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z poddaných ve výši čtyř zlatých a 24 grošů (96 usedlých po 1 a půl groších).	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
25. 8. 1584	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z poddaných ve výši 32 zlatých (96 usedlých po 10 groších).	vydavatel (nemá u sebe pečetidlo, pečetí Václav z Bubna) ³⁷⁴	1. z 1		

³⁷⁴ Carentia sigilli.

24. 8. 1585	Kunka z Boskovic	česky pergamen	Kunka z Boskovic, Jan z Boskovic, Bedřich z Žerotína, Bernard Drnovský z Drnovic, poručníci Ladislava Velena z Žerotína, osvobozují vinice Sebolda Čačka z Herrendorfu od všech platů a dávek.	spoluvydavatel	1. ze 2	osobní hlavní pečeť ztracena	
24. 8. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky pergamen	Kunka z Boskovic, Jan z Boskovic, Bedřich z Žerotína, Bernard Drnovský z Drnovic, poručníci Ladislava Velena z Žerotína, osvobozují vinice Sebolda Čačka z Herrendorfu od všech platů a dávek.	spoluvydavatel	2. ze 2	ztracena	
26. 8. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů) a odevzdává 19 grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
26. 8. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů) a odevzdává 475 zlatých a 10 grošů (1 426 osob po 10 groších).	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
6. 12. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína) ve výši 475 zlatých a 10 grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem

6. 12. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z hmotných věcí ve výši 19 grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
6. 12. 1585	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína) ve výši 407 zlatých a 20 grošů (1 223 osob po 10 groších).	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
26. 8. 1587	Jan z Boskovic a na Třebové	česky papír	Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných, z prodaného dobytka a z obilí na panství v Zábřehu ve výši 505 zlatých a 22 a půl grošů.	vydavatel	1. z 1	3. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
28. 12. 1587	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, ryb, vlny, klisen, hřebců, mléčného, z některých krámských věcí a peněz úročných.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
25. 6. 1588	Jan Šembera Černoohorský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera Černoohorský z Boskovic se vyznává k berni z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat, mléčného a některých věcí krámských) ve výši 73 zlatých a 28 grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
24. 6. 1589	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z prodaného zboží ve výši 39 zlatých a 23 a půl grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem

24. 8. 1589	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z dobytka ve výši 130 zlatých.	vydavatel	1. z 1	1. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
28. 8. 1589	Kunka z Boskovic	česky papír	Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z poddaných na svém panství v Zábřehu ve výši 403 zlatých.	vydavatel	1. z 1	3. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
30. 12. 1589	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera Černoorský z Boskovic se vyznává k berni z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat, mléčného a některých věcí krámských) ve výši 21 zlatých a 14 grošů.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
30. 1. 1590	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Jan Šembera Černoorský z Boskovic a na Bučovicích potvrzuje městu Litovli veškerá jeho dosavadní privilegia.	vydavatel	1. ze 3	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
30. 1. 1590	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky pergamen	Jan Šembera Černoorský z Boskovic a na Bučovicích vydává městu Litovli židovské artikule.	vydavatel	1. ze 3	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
13. 2. 1590	Jan Šembera Černoorský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera z Boskovic žádá jménem svého služebníka purkmistra a radu města Brna, aby neukrývali služebnickovu manželku a aby jí pohrozili vězením, neboť porušila manželský slib, když od svého muže odešla.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem

26. 6. 1591	Jan Šembera Černoهورský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera z Boskovic žádá purkmistra a radu města Brna, aby vyřešili dědické záležitosti sirotka jeho poddaného, malíře Markuše, a výsledek mu pak oznámili.	vydavatel	1. z 1	2. typ signetu	přitištěná pod papírovým krytem
25. 4. 1596	Jan Šembera Černoهورský z Boskovic	česky pergamen	Václav Gajovský z Galeny na Chudobíně, Jáchym Pivec z Hradčan a z Klimštejna a úředník na Šternberku, Jan Zachariáš Cybulátor z Cybutola v zastoupení Jana Šembery Černoهورského z Boskovic a na Bučovicích, vydávají rozhodnutí ve sporu litovelské městské rady se soukenickým cechem o soukenickou valchu v Litovli.	spoluvydavatel rozhodce	1. ze 4	2. typ osobní hlavní pečeti	přivěšená na pergamenovém proužku
10. 10. 1596	Jan Šembera Černoهورský z Boskovic	česky papír	Jan Šembera Černoهورský z Boskovic se vyznává k berni z poddaných, svobodníků, farářů, mlynářů, handlířů, novokřtěnců a zápisných peněz ve výši 1 592 zlatých a 16 grošů.	vydavatel	1. z 1	ztracen a	

Závěrem shrneme fakta vyplývající z tabulky. Stranou ponecháme výsledky pramenící z položek: *Regest*, *Funkce Boskoviců jako pečtitelů* a *Typ pečeti*, neboť tyto jsou blíže charakterizovány v kapitole 2, 4.2, 5 a 6.

V položce s názvem *Datum* sledujeme, v jakém století byla diplomatická produkce pánů z Boskovic nejvyšší. Největší množství písemností, konkrétně 89, bylo vyprodukováno během 16. století. Této skutečnosti nahrává značná materie příznávacích listů z konce 16. století. Jenom o pět písemností méně bylo vydáno během 15. století. Šlechta se písemně uzavíraným právním počínům zpočátku vyhýbala, a tedy není překvapivé, že nejméně písemností pochází ze století 13. – Boskovičtí figurují pouze na jedné listině.

K nejčastějším *pečtitelům* patří: Ladislav z Boskovic, Tas z Boskovic, Beneš ml. z Boskovic a Jan z Boskovic a na Třebové. Velké množství otisků Ladislava z Boskovic přisuzujeme jeho význačnému postavení – byl nejbohatším a neslavnějším pánem svého času na Moravě.³⁷⁵ Četnost pečeti biskupa Tasa z Boskovic je vzhledem k jeho funkci nanejvýš jasná. Jan z Boskovic a na Třebové pečtil velice často příznání k berni z konce 16. století, čímž došlo k podstatnému navýšení jeho pečtní činnosti.

Naprostá většina *písemností* byla vyhotovena na pergamenu (přesně 149), pro zbytek písemností plnil funkci psací látky papír. Co se týče jazyka písemností, jádrem práce jsou dokumenty psané v českém jazyce (143 exemplářů). Ve 44 případech byla jazykem písemností latina, němčina se objevuje jen zřídka – pouze osmkrát.

Pořadí pečeti do jisté míry naznačuje důležitost jedince. V nejvíce případech byla pečeť Boskoviců připojena jako první (132 výskytů). Na 40 písemnostech je jejich pečeť druhá v pořadí. Čtyřiatřicetkrát nacházíme pečeť na třetím místě. Ve 26 případech je pečeť Boskoviců čtvrtá. Pátá je pečeť celkem čtrnáctkrát. Nejdále v pořadí je pečeť na devátém místě, což se týká nejstaršího období, kdy sláva Boskoviců nedosahovala ještě takových rozměrů.

Pečeť je v naprosté většině výskytů k písemnosti přivěšená (181 případů). Papírový kryt je zastoupen dvaatřicetkrát. Pouze v patnácti případech je pečeť k písemnosti přitištěna volně.

³⁷⁵ Ivana MUSILOVÁ, *Náboženské poměry*, s. 403.

4.1 Koroborace

Každá listina se skládá ze tří hlavních částí – úvod (protokol), vlastní text a závěr (eschatokol). V těchto částech rozeznáváme pevně dané formule, které jsou řazeny v přibližně ustáleném pořadí.³⁷⁶ Koroborace představuje důležitou část formuláře listiny, neboť jsou v ní ohlašovány pověřovací prostředky³⁷⁷ – pečeti a později i podpisy. Vzhledem k našemu tématu jsme se rozhodli věnovat této formuli samostatnou kapitolu naší práce.

Naše předchozí práce reflektovala pouze pečeti pánů z Boskovic bez bližšího zkoumání jejich písemností. Na základě výzkumu se však potvrdilo, že komplexní sfragistickou analýzu nelze bez písemnosti provést. Diplomatika se sfragistikou těsně souvisí. Koroborace nám mnohdy pomohly ve sporných případech, s nimiž jsme se v minulosti potýkali. Díky nim se nám nyní podařilo přesněji určit majitele připojených pečeti (především v případech, kdy měli otec a syn stejná jména) a také potvrdit přítomnost boskovického pečetitele, když byla jejich pečeť nečitelná.

V diplomatickém materiálu pánů z Boskovic se koroborace nachází po celou dobu jejich pečetní činnosti. Setkali jsme se však s případem, kdy koroborace nereflektovala skutečnost. V listině z roku 1472³⁷⁸ je v koroboraci ohlášeno osm pečetitelů. Ve skutečnosti se na listině nachází pouze sedm pečeti, pro osmou není vyznačen ani řez v plíce (jako sedmý a osmý pečetitel jsou v koroboraci ohlášeni Václav Syrovátka ze Lhoty a jeho bratr Jiřík).³⁷⁹

Inkoust, jímž je psaný text koroborace stejné listiny, má odlišnou barvu od zbytku textu listiny a lze se proto domnívat, že koroborace byla dopsána později.³⁸⁰ Stejný případ – dodatečně dopsaná koroborace – nalzáme na dvou listinách z roku 1334³⁸¹ a na listině

³⁷⁶ J. ŠEBÁNEK – Z. FIALA – Z. HLEDÍKOVÁ, *Česká diplomatika do roku 1848*, Praha 1971, s. 32.

³⁷⁷ T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 55.

³⁷⁸ MZA Brno, E 9, sign. 1472 IX 01, listina ze dne 1. září 1472, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14720901_L18-r.jpg [2. 7. 2020].

³⁷⁹ Podobně listina z roku 1509 (ohlášeno šest pečeti, ale přivěšených jen pět bez známky řezu v plíce).

³⁸⁰ Pravděpodobně se jedná o případ zpečetění před datováním textu, kdy byla listina napsána bez formulí eschatokolu, zpečetěna a teprve pak byly doplněny chybějící závěrečné formulace. Srov. T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 56.

³⁸¹ MZA Brno, E 9, sign. 1334 X 14, listina ze dne 14. října 1334, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M5-r.jpg, Tamtéž, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M4-r.jpg [2. 7. 2020].

z roku 1514.³⁸² Rovněž jsme našli případy, kdy sice řez v plíce vyznačen byl, avšak pergamenový proužek nikoli a stav listiny navíc nenaznačoval, že by se na ní kdy chybějící proužek nacházel (1323, 1491, 1498, 1526, 1536, 1547). Osobní korespondence a prostá oznámení na papíře koroboraci zpravidla neobsahují, nachází se zde jen podpis vydavatele. Pouze v jednom případě pergamenová listina nezmiňuje koroboraci (1539). Pouze pergamenové listiny posledního pečetitele rodu obsahují jak koroboraci, v níž je vlastní podpis zmiňován, tak i samotný vydavatelův podpis v pravém dolním rohu plíky (1590).

Znění koroborací je ustálené a nedochází k výraznějším proměnám. První listiny jsou psány latinsky a začátek koroborace má podobu: „*In cuius rei testimonium*“ (1323); „*In cuius rei testimonium et evidentia*“ (1329); „*In quorum olim testimonium*“ (1334). U některých listin úvodní formule chybí a přistupuje se přímo k ohlášení pečeti: „*Sigillum meum cum sigillis ...*“ (1334); „*In cuius rei testimonium et robur perpetuo*“ (1339); „*In quorum testimonium et firmitatem perpetuam*“ (1347); „*In quorum olim testimonium ac perpetuam firmitatis robur*“ (1521). Německé úvody koroborací zní: „*Zum ewigen Gedächtnis und Bestetunge*“ (1334); „*Zu gezugnisse*“ (1379), další německé listiny informují již přímo o pečetích bez úvodních slov. Nejpočetnějším listinným materiálem jsou česky psané listiny. Úvody koroborací mají následující znění: „*A tomu na potvrzenie a pro lepšie svědomie*“ (1423); „*A pro lepší paměť věcí těchto*“ (1443); „*Tomu na svědomie a potvrzenie*“ (1482); „*Tomu všemu na potvrzení*“ (1513); „*Tomu na svědomí a pro lepší jistotu*“ (1532); „*Tomu na svědomí*“ (1566); „*Toho na zdržení a pro lepší jistoty pevnost*“ (1575); „*Kdež pro lepší toho jistotu a pevnost i stálost*“ (1590).³⁸³

V další části koroborace se nachází výčet pečetitelů, který je buď pouze jmenovitý, nebo se jedná o jména i s hodnostmi. První způsob má v latině podobu: „*Hartlebus de Boscowicz*“ (1326), v němčině „*Herr Dobessh von Boskowitz und Tschernahoris*“ (1483), česky: „*pana pana Vaňka z Bozkovic*“ (1459); „*urozených pánuov, pana Dobeše, pana Oldřicha, pana Beneše, pana Ladislava, strýci a bratři mých milých z Bozkovic a z Černé Hory*“ (1490); „*Dobeš Černoorský z Bozkovic na Rosicích*“ (1536). Není nutné vyjmenovávat další příklady, způsob uvádění jmen se neliší. Někteří páni z Boskovic byli i významnými zemskými úředníky, a proto se s jejich hodnostmi

³⁸² MZA Brno, pracoviště SOkA Blansko, *Archiv obce Lysice*, inv. č. 1, e. č. 1.

³⁸³ Srov. M. BOLOM-KOTARI, *Pečeti moravských premonstrátů v letech 1436–1784*, Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita v Brně 2013, disertační práce, s. 221.

setkáváme i v koroboraci – latinsky: „*Hartlebi de Boskowicz, camerarii*“, německy: „*Hartlib von Boscowicz, Zudcamerer*“ (1334). Variantnost panuje v česky psaných koroboracích: „*Beneš z Bozkovic, podkomoře*“ (1443); „*urozených pánuov, pana Beneše Černoorského z Bozkovic, podkomoře Markrabstvie moravského*“ (1448); „*Ladslav z Bozkovic a na Třebové, najvyšší komorník Markrabství moravského*“ (1499).

Pečetitelé jsou výše zmíněným způsobem jmenováni především v případě, že jsou svědky samotného právního aktu nebo jsou k listině dožádáni. Vydavatelé v koroboraci zpravidla uvádění nejsou, ale setkali jsme se s případy, kdy koroborace začíná slovy: „*A my, svrchupsaná Johanka z Boskovic, abatyše...*“ (1523). Jedná se o ojedinělý případ, kdy byl v koroboraci zopakován vydavatel i s hodností. Častěji se vyskytují fráze opakující pouze jméno vydavatele (bez predikátu): „*...my, svrchupsaní Václav, Jaroslav a Ladslav...*“ (1477); „*...já, svrchupsaný Albrecht...*“ (1490). Naprosto převládají koroborace, které již neopakují jméno vydavatele, ale nahrazují jej přivlastňovacími zájmeny.

Pokud je pečetitel vydavatelem či spoluvydavatelem listiny a známe jej už z intitulace, nevzniká potřeba jeho jméno v koroboraci opakovat. To platí i v případech, kdy pečetitel není přímo vydavatelem či spoluvydavatelem, ale jednou ze stran uzavírajících právní akt. Úloha prostředníků, kteří pomohli zúčastněným stranám dojit k dohodě, již naopak označována bývá. Boskovičtí vystupují jako smírčí soudci v případech urovnání sporů, přičemž pomáhají nalézt společné stanovisko anebo spor rozsuzují.³⁸⁴

Role svědků je v koroboraci explicitně vyjádřena slovy: „*prosil jsem*“ (1482); „*připrosila jsem*“ (1477); „*připrosil jsem*“ (1526); „*připrosili jsme*“ (1585). V latině se jedná o formulaci: „*cum sigillis subscriptorum testium*“ (1326) a v němčině: „*haben wir gebeten*“ (1379); „*hab ich ... wegen gebeten die Edlen wolgebaren Herrn* (1498).

Další částí koroborace je zmínka o pečeti,³⁸⁵ již doprovází přivlastňovací zájmeno. V latině se jedná o slovní spojení: „*Sigillo meo proprio*“ (1327); „*nostris Sigillis*“ (1329); „*Sigillum meum*“ (1469); „*Sigillum suum*“ (1508). V německých textech se objevuje: „*unser Insigel*“ (1334); „*mit meinem ... Insigel*“ (1443, 1444); „*ihre Insigel*“ (1498).

³⁸⁴ Srov. M. BOLOM-KOTARI, *Pečeti moravských premonstrátů*, s. 222.

³⁸⁵ Pečeť představovala nejdůležitější prvek na listině, neboť vyjadřovala souhlas vydavatele listiny s jejím obsahem. Bez pečeti listina pozbývala právní platnosti, T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 55.

Naprostá většina námi sledovaných listin je psána v českém jazyce, a tak největší rozmanitost frází nalzáme právě v těchto textech: „*naše vlastnie pečeti*“ (1423, 1543); „*svú vlastní a přirozenú pečet*“ (1460); „*pečet’ naši*“ (1466, 1476); „*svú vlastní pečet*“ (1477, 1488, 1526, 1544, 1566); „*pečet’³⁸⁶ svú*“ (1477, 1485, 1510); „*své vlastní pečeti*“ (1477, 1536); „*pod pečeti mou*“ (1562); „*pečeti naše vlastní*“ (1477, 1575). V převážné většině koroborací není pečet’ blíže specifikována. V několika případech se setkáváme s označením *sekret* (1482, 1553, 1583, 1584, 1585), přičemž z dnešního pohledu se přikláníme k označení *signet*.³⁸⁷ Tas z Boskovic definuje svoji pečet’ jako *velkou pečet’* (1477), a to pouze v jednom případě. Dvakrát v koroboraci evidujeme označení *pečet’*, ale ve skutečnosti se jedná o sekret (1444, 1476).

Za ohlášením pečeti následuje formule, která má legalizační funkci. Pečetitel jí vyslovoval souhlas s připojením své pečeti k písemnosti. Páni z Boskovic jsou s latinskou listinou spojováni pouze na začátku své pečetní činnosti (s výjimkou listin církevních činitelů – Tas, Perchta, Johanka a Apolonie z Boskovic). V raných latinských listinách, kde figurují Boskovičtí, se s legalizační frází ještě nesetkáváme.³⁸⁸ Formulace se objevuje až na českých textech: „*s naším dobrým a jistým vědomím*“ (1428); „*dobrovolně a vědomě*“ (1460); „*se svým dobrým rozmyslem beze všeho přinucení*“ (1460); „*... ke všem věcem svrchupsaným naši vuoli dali jsme a naše dáváme přivolenie a povolenie*“ (1466); „*s naším dobrým a jistým vědomiem dobrovolně*“ (1466); „*vědomě*“ (1481); „*s naším jistým vědomím a vuolí*“ (1536); „*se svým dobrým vědomím a s naší svobodnou dobrou vůlí*“ (1558); „*svým jistým vědomím a vůlí*“ (1581).

Způsob připevnění pečeti k písemnosti byl dvojitý – přivěšením či přitištěním. Se zavěšenými pečetěmi jsme se nesetkali. Nejčastěji byla pečet’ připevňována pomocí pergamenového proužku. Na latinských listinách nacházíme následující fráze: „*... appensione ...*“ (1330); „*... appendi ...*“ (1334); „*... sunt appensa*“ (1379, 1391). Na německých listinách je přivěšená pečet’ ohlášena: „*... gehangen*“ (1334); „*hab ich ... gehengt*“ (1498). Ohlášení přivěšené pečeti na české listině je velice ustálené: „*přivěsili*“ (1428); „*přivěsiti kázali*“ (1466); „*přivěsiti kázal*“ (1490, 1514); „*přivěsiti dali*“ (1490); „*rozkázal jsem přivěsiti*“ (1563). Přitištěná pečet’ se objevuje pouze na německých a českých písemnostech. Německá fráze zní: „*besigelt mit ... aufgedrucktem Insigl*“ (1443,

³⁸⁶ *pečeth*

³⁸⁷ Všechny pečeti jsou ve tvaru osmihranu – prstenové pečeti.

³⁸⁸ Srov. M. BOLOM-KOTARI, *Pečeti moravských premonstrátů*, s. 223.

1444, 1446). Česká označení jsou následovná: „*kázali přidáviti*“ (1432); „*přidávili jsme*“ (1443); „*přitiskl*“ (1456); „*přitisknouti kázal*“ (1459); „*přidávil jsem*“ (1460); „*kázal jsem přitisknouti*“ (1476, 1485).

Typ písemnosti obvykle specifikován není. Na německých listinách se setkáváme s označením: „*an diesen Brief*“ (1334, 1379); „*des Briefes*“ (1443, 1444, 1446); „*an Briefe*“ (1482). České texty obsahují analogicky formulaci: „*k tomuto listu*“ (1428, 1432, 1456, 1466, 1477, 1485, 1488, 1490, 1504, 1511, 1521, 1546, 1558, 1565, 1585). Označení písemnosti jako *listu* se objevuje nejčastěji. V některých případech je však specifikován: „*list zapsaný*“ (1491), „*list hlavní*“ (1514) a „*list přiznávací*“ (1596). Konkretizován je typ písemnosti v následujících případech: „*k těmto úmlouvám*“ (1443); „*ceduli sepsanú smluv*“ (1475); „*k tejto výpovědi*“ (1499, 1505); „*k této kvitanci*“ (1544); „*k této smlouvě/smlouvám*“ (1491, 1504, 1523, 1525, 1539, 1581, 1596). Listy přiznávací rovněž používají obligátní pojmenování *list* s výjimkou přiznávacího listu z roku 1596, jenž skutečně nese označení „*k tomuto přiznávacímu listu*“.³⁸⁹

4.2 Sociální síť pánů z Boskovic z diplomatického hlediska

Následující přehled ve čtyřech tabulkách podrobně eviduje, koho si Boskovičtí přizvávali do pozice svědků/rukojmích a komu naopak svědčili/ručili oni. Účelem této kapitoly je zmapování šlechticů, kteří svůj souhlas s obsahem písemnosti vyjadřovali právě prostřednictvím pečeti. Chceme uvést, které rody figurují na písemnostech nejčastěji a následně určit, v jakém vztahu jsou k pánům z Boskovic – zda se jedná o jejich sousedy na moravských panstvích, vysoké zemské úředníky či šlechtice provázané s Boskovickými díky sňatkové politice.

Písemnosti, na nichž je pouze pečeť vydavatele z Boskovic, do tabulky zahrnuti nejsou. Rovněž jsme do tabulky nezanesli (spolu)vydavatele, neboť se ve všech případech jedná o pečeť abatyše a jejího konventu, což není předmětem této kapitoly. V části *Páni/paní z Boskovic – svědkové* a *Páni/paní z Boskovic – rukojmí* dochází logicky k propojení s částí první – *Páni/paní z Boskovic – vydavatelé* – a proto shodné písemnosti znovu neopakujeme.

Pro větší přehlednost jsme se rozhodli zvýraznit jména představitelů jednoho rodu (nehledě na různé linie), kteří se ve výčtu vydavatelů/svědků objevili více než třikrát,

³⁸⁹ Srov. M. BOLOM-KOTARI, *Pečeti moravských premonstrátů*, s. 224.

barevně, abychom lépe určili, s jakými šlechtickým rody páni z Boskovic spolupracovali nejčastěji. Jména šlechticů se mohou v jednotlivých zápisech lišit, neboť je uvádíme v podobě, v jaké je zaznamenala koroborace. Tabulku věnující se *pánům z Boskovic – svědkům* jsme se rozhodli rozdělit na časové úseky, neboť by velké množství šlechtických rodů (a velké množství barev) ztrácelo na přehlednosti. Tučně jsme zvýraznili boskovické představitele, kteří svědčili/ručili svým příbuzným, abychom zjistili, zda mezi nimi fungovala komunikace.

Jména šlechticů i jejich přídomky a hodnosti se plně odvíjejí od znění koroborace. Zahrnuli jsme i ty pečetitele, jejichž pečeť se do dnešních dní nedochovala, poněvadž chceme postihnout vztahy pánů z Boskovic s dalšími (moravskými) rody. Jednotlivci jsou zapisování od prvního (tzn. nejurozenějšího) po poslední z celkového výčtu (tzn. panoše/vladyku). Pakliže dotyční zastávali zemský úřad či jinou hodnost, přizpůsobili jsme název jejich hodnosti velikosti tabulky. Za každou tabulkou následuje zhodnocení výsledků z ní pramenících.

Páni/paní z Boskovic – vydavatelé

ROK	VYDAVATEL	SVĚDEK/RUKOJMÍ
7. 5. 1391	Vaněk z Boskovic	Jan ze Šternberka Jaroslav z Meziříčí Otonek, řečený Koza z Češic Vincenc z Herultic
13. 12. 1410	Vaněk z Boskovic	Jan Bukovec z Bukovic Beneš z Boskovic (podkomoří) Hynek z Týnce (purkrabí na Černé Hoře)
28. 1. 1428	Vaněk z Boskovic	Mikuláš ze Zhoře (purkrabí na Nových Hradech) Ondřej ze Všehovic
11. 7. 1446	Vaněk z Boskovic na Letovicích	Jan z Boskovic Beneš z Boskovic (podkomoří) Jan ml. z Lomnice Jaroslav ze Šelmberka Petr Vševid z Hořešovic Mikuláš z Krakovce
4. 12. 1460	Anna z Boskovic	Albrecht z Postupic Bohuněk z Adršpachu a z Heřmanic Beneš Brázda ze Srbec Jan Klusáček ze Zhoře Mikuláš Černý z Lazec Jan Sezema z Bukůvky
6. 12. 1460	Anna z Boskovic	Jindřich z Boskovic Jan Pardus z Vratkova Jan z Chlumu a na Košumberku Bohuněk z Adršpachu a z Heřmanic Štěch z Petrkova Jan Špína z Jevišovic

		Vaněk, řečený Makulín z Jehnědího
6. 2. 1470–1472	Tas z Boskovic	Jindřich z Hradce Jan z Pernštejna Jindřich Jičínský z Boskovic
5. 10. 1477	Barbora z Boskovic	Karel z Vlašimi a z Úsova (její syn)
26. 4. 1482	Dobeš z Boskovic	Václav ze Švamberka Přibík Had z Paběnic Vilém z Doudleb (purkrabí na Krumlově)
28. 9. 1482	Václav z Boskovic	Jaroslav z Boskovic Ladislav z Boskovic
6. 3. 1488	Dobeš z Boskovic	Oldřich z Boskovic a Trnávky Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Jan st. z Lomnice Jakub ze Šárova na Krumsíně (hofrychtěř) Aleš z Polánky na Bošovicích
14. 4. 1490	Albrecht z Boskovic	Dobeš z Boskovic Oldřich z Boskovic Beneš z Boskovic Ladislav z Boskovic Jiřík ze Zhoře a na Sebranicích Jindřich z Býšovce a z Křetína
17. 9. 1495	Ladislav z Boskovic	Albrecht z Boskovic Jan st. z Lomnice Karel z Vlašimi a z Úsova Jiřík z Vlašimi a z Úsova Aleš Krčma z Koněpas Jan Procek z Cetně
1. 3. 1499	Ladislav z Boskovic	Jan z Lomnice a na Meziříčí (hejtman) Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Jakub z Šárova a na Krumsíně (hofrychtěř)
8. 11. 1509	Ladislav z Boskovic	Jiřík z Vlašimi a z Úsova (podkomoří) Hanuš Haugvic z Biskupic a na Bouzově Aleš Krčma z Koněpas a na Tatenicích Bernard Wald z Růže Matyáš z Vimperka
20. 1. 1521	Artleb z Boskovic	Jan z Pernštejna na Tovačově (komorník) Vok Pňovský z Sovince (sudí) Vilém z Víckova Procek ze Zástřízl na Ždanicích Mikuláš ze Zástřízl na Miloticích Jindřich ze Zástřízl
26. 6. 1526	Tas Černoهورský z Boskovic	Vaněk z Lomnice a na Meziříčí Petr ze Sovince a na Doubravici Kryštof z Boskovic Vladislav Meziříčský z Lomnice Jan Procek z Cetně a na Lelekovicích Jan Heralt z Heraltic a na Budkovicích
30. 7. 1539	Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích	Vaněk z Lomnice Jan Procek z Cetně a na Lelekovicích Jan Bula z Bořitova a na Hluchkovanech Zikmund Nekš z Landeka a na Kuřimi Jan Březnický z Náchoda

		Jindřich Kralických z Kralic
4. 8. 1544	Ladislav Velen z Boskovic	Václav z Boskovic a na Bučovicích Jan Rokytický z Ludanic Jaroslav Černožorský z Boskovic Václav Haugvic z Biskupic a na Bouzově Zdeněk Konický ze Švábnic Vratislav Lhotský ze Ptení
28. 9. 1547	Kryštof z Boskovic	Jan z Pernštejna na Helfštejně Václav z Boskovic a na Bučovicích Jan Jetřich Černožorský z Boskovic Jan Šiška z Kounic a na Slavkově Albrecht Bukůvka z Bukůvky Jan z Hříště a na Skrbeni
28. 9. 1547	Kryštof z Boskovic	Jan z Pernštejna na Helfštejně Václav z Boskovic a na Bučovicích Jan Jetřich Černožorský z Boskovic Jan Šiška z Kounic a na Slavkově Albrecht Bukůvka z Bukůvky Jan z Hříště a na Skrbeni
23. 9. 1557	Albrecht Černožorský z Boskovic a na Bučovicích	Pertold z Lipé a na Krumlově (maršálek KČ) Vojtěch z Pernštejna a na Plumlově (komorník) Václav Berka z Dubé a z Lipé (sudí) Sezima Zajímač z Kunštátu a na Jevišovicích Jan z Kounic a na Slavkově Prokop Podstatský z Prušinovic a na Bouzově
1. 9. 1558	Václav z Boskovic a na Třebové	město Moravská Třebová
14. 3. 1560	Albrecht Černožorský z Boskovic a na Bučovicích	Jan z Ludanic a na Chropyni Jindřich ze Šternberka a na Holešově Jan z Kunovic a na Louce Jindřich z Kunovic a na Brodě Uherském Jaroslav z Kunovic a na Hluku Jan Tetour z Tetova a z Malenovic
1. 10. 1560	Jan Jetřich Černožorský z Boskovic	Jan z Kunovic a na Louce Jetřich z Kunovic a na Ostroze Jaroslav z Kunovic a na Hluku Přemek z Víckova a na Prušinovicích (podkomoří) Beneš Pražma z Bílkova Jan Nekš z Landeka a na Lukově
20. 1. 1566	Jetřich Dobeš Černožorský z Boskovic	Fridrich z Žerotína a na Židlochovicích Jan z Kunovic a na Louce Jindřich z Kunovic a na Uherském Brodě (podkomoří) Jan Kropáč z Nevědomí a na Hranicích Václav Hodický z Hodic (hofrychtěř) Jan Zahradecký ze Zahrádek
9. 2. 1575	Jan Šembera Černožorský z Boskovic	Ludvík Meziříčský z Lomnice a na Jaroměřicích Fridrich z Žerotína a na Židlochovicích Jan z Boskovic a na Třebové Fridrich Březnický z Náchoda a na Dunajovicích Hynek z Valdštejna a na Brtnici Jaroš ze Zástřizl a na Boskovicích
30. 1. 1590	Jan Šembera Černožorský z Boskovic	Jan Drahanovský Matyáš Ořežovský z Honbic a na Víceměřicích

30. 1. 1590	Jan Šembera Černohorský z Boskovic	Jan Drahanovský Matyáš Ořechemský z Honbic a na Víceměřicích
-------------	--	---

Nejčastěji se setkáváme s pečeti panského rodu z Lomnice, a to konkrétně v devíti případech. Z vladyckého rodu převažují páni z Kunovic, kteří svoji pečeť k písemnosti připojili celkem osmkrát. Vlašimští se v pozici svědků/rukojmích objevují čtyřikrát, přičemž se jedná o dva zástupce rodu – Karel a Jiřík z Vlašimi.

Barbora z Boskovic na listině z 5. října 1477 dává klášteru cisterciáček na Starém Brně 100 zlatých za duši svého manžela Václava z Vlašimi a z Úsova a ponechává na vůli své sestry Perchty z Boskovic, abatyši kláštera, jak nejlépe s penězi naložit. Jako svědek na listině vystupuje její syn Karel z Vlašimi: „*A připrosila jsem urozeného pána, pana Karla mladšího z Vlašimě a z Úsova, syna svého milého*“.³⁹⁰ Zmíněný pramen je zřejmým důkazem příbuzenské spolupráce, ať už hovoříme o pečetění či o každodenním životě. Podobně Tas z Boskovic dle listiny z roku 1466³⁹¹ přizval své bratry, Jindřicha a Dobeše, k samotnému zlistinění: „*A přitom jsou byli urození páni, pan Jindřich a pan Dobeš, bratří naši z Bozkovic a z Črné Hory...*“³⁹² V šesti případech se setkáváme s boskovickými svědky/rukojmími, což naši domněnku o diplomatické součinnosti také potvrzuje.

Nalezli jsme písemnosti fixující vztahy mezi jednotlivými představiteli rodu – biskup Tas z Boskovic potvrzuje na prosbu své sestry Perchty (abatyše) její fundaci (1480), vzdání se práv na majetek ve prospěch bratra (1522), plnou moc (1539), prodej mezi příbuznými (1557), odevzdání kláštera ve prospěch strýce (1560), závěť ve prospěch sestry (1568), rozhodnutí sporu (1581).

Zajímalo nás, zda Boskovičtí, pokud hovoří o příbuzném, užívají oslovení značící příbuzenský vztah, či jenom jméno dotyčného. Setkali jsme se s oběma případy. Písemnosti jsou bohatým genealogickým pramenem, takže pokud Boskovičtí oslovovali jedince pomocí příbuzenského vztahu, srovnali jsme tuto skutečnost s jejich

³⁹⁰ MZA Brno, E 9, sign. 1477 X 05, listina ze dne 5. října 1477, dostupné z: http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14771005_A37-r.jpg [7. 7. 2020].

³⁹¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, *Lenní dvůr Kroměříž*, sign. QIc2, inv. č. 5.

³⁹² Tas z Boskovic své bratry k právnímu aktu pouze přizval, avšak nikoli jako pečetitele. V koroboraci je oznámena pouze jedna pečeť, pečeť vydavatele. Viz ZA Opava, pobočka Olomouc, *Lenní dvůr Kroměříž*, sign. QIc2, inv. č. 5.

rodokmenem. Narazili jsme na dvě nesrovnalosti: v listině z roku 1557 označuje Albrecht z Boskovic a na Bučovicích Jiřího Kryštofa jako svého strýce, avšak rodokmen od Pilnáčka uvádí, že se jedná o bratrance.³⁹³ Novou informaci přináší listina z roku 1568 – Jetřich Dobeš Černoorský z Boskovic odkazuje ve své závěti všechen majetek své sestře Zuzaně z Boskovic, ale Pilnáček žádnou sestru nezaznamenává.³⁹⁴

Dle šlechtických přídomků můžeme říci, že až na několik málo jednotlivin se jedná o šlechtice sídlící na moravských usedlostech, a tedy sousedy pánů z Boskovic.

Páni/paní z Boskovic – spoluvydavatelé

ROK	SPOLUVYDAVATEL	SVĚDEK/RUKOJMÍ
20. 7. 1312	Fridrich z Linavy kníže Mikuláš Oldřich z Boskovic Gozvin z Brandýsa Fryduš z Brandýsa Gunther z Brandýsa Macek, řečený Mních	
8. 6. 1323	Konrád, biskup olomoucký Bedřich, opat sedlecký Heřman, opat zábrdovický Jindřich z Lipé (hejtman) Jan z Meziříčí (komorník) Artléb z Boskovic Půta z Vildenberka Jan, rychtář s brněnskými přísežnými	
8. 5. 1379	Procek z Vildenberka Oldřich (II.) z Boskovic Beneš z Kravař Vok z Holštejna Jan Kropáč z Holštejna Pavlík ze Sovince Jindřich z Albersdorfu	
15. 7. 1379	Oldřich (II.) z Boskovic Vaněk z Boskovic Jan (Ozor) z Boskovic	Beneš z Vartemberka a z Veselí Jindřich z Vartemberka Ctibor z Cimburka a z Tovačova
15. 11. 1382	Beneš z Bouzova Procek z Bouzova Hynek z Lipé Ptáček z Pirkenštejna Oldřich (II.) z Boskovic Vok z Holštejna Jaroš z Cimburka	
20. 1. 1385	Štěpán z Holštejna Vok z Holštejna Pavlík ze Sovince	

³⁹³ J. PILNÁČEK, *Staromoravští rodové – Rodokmen pánů z Boskovic (příloha připojená ke straně 32)*.

³⁹⁴ Tamtéž.

	Vok z Kravař Oldřich (II.) z Boskovic Oldřich Hecht z Rosic Budiš z Kvasnic	
21. 7. 1390	Vaněk z Boskovic Jan z Vartemberka Štěpán z Opočna a Dobrušky	
14. 1. 1423	Oldřich Černoهورský z Boskovic Beneš Černoهورský z Boskovic	Jimram z Doubravice Dobeš z Tvorkova
30. 4. 1432	Beneš Černoهورský z Boskovic Vaněk z Boskovic a na Letovicích	
7. 5. 1443	biskup olomoucký Jan z Cimburka (hejtman) Beneš Černoهورský z Boskovic (podkomoří) Vaněk z Boskovic a na Letovicích Linhart Assenheimer purkmistr a rada města Brna	
15. 6. 1449	Jan z Boskovic a z Loučky Jan Hecht z Rosic	
19. 3. 1466	Beneš Černoهورský z Boskovic Jindřich z Lipé	
25. 4. 1466	Václav z Boskovic Albrecht z Boskovic Jaroslav z Boskovic	Beneš Černoهورský z Boskovic Procek z Kunštátu (komorník olomouckého práva) Markvart z Lomnice Karel z Vlašimě a na Úsově (podkomoří) Oldřich z Boskovic a z Trnávky Aleš z Krakovce
29. 8. 1476	Perchta (II.) z Boskovic město Hustopeč	
21. 9. 1477	Procek z Kunštátu Albrecht z Boskovic Matěj z Hradce Mikuláš z Uhřic a z Voděrad	
21. 10. 1477	Václav z Boskovic Jaroslav z Boskovic Ladislav z Boskovic	Dobeš z Boskovic Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Karel z Vlašimi a na Úsově
28. 10. 1477	Tas z Boskovic Pertold z Lipé (maršálek KČ) Procek z Kunštátu Markvart z Lomnice Henrich z Lichtenburka a z Bítova Wolfgang z Krajku Albrecht z Boskovic Mikuláš, opat velehradský Jan, opat lucký Hynek, probošt kounický Hynek ze Zvole Václav z Baštu? [/////] z Šarova Kryštof z Pěňčina	

	Bohuslav z Kokor Zbyněk z Vrahovic purkmistr a rada města Olomouce purkmistr a rada města Brna purkmistr a rada města Znojma purkmistr a rada města Jihlavy	
17. 1. 1482	Tas z Boskovic Ctibor z Tovačova olomoucká kapitula	
17. 10. 1491	Kuňka z Kravař a ze Strážnice Ladislav z Boskovic	Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Jan st. z Lomnice Karel z Vlašimě a na Úsově Jakub z Šárova na Krumsíně (hofrychtěř) Jan Koleso z Rakovéhoho
29. 6. 1495	Ladislav z Boskovic Filip z Víckova a Prušínovic (komorník menšího práva) Jakub z Vilhartic (písař)	Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Jan st. z Lomnice Karel z Vlašimi a z Úsova Jiřík z Vlašimi a z Úsova Jakub z Šárova a na Krumsíně (hofrychtěř)
16. 11. 1504	Ladislav z Boskovic Hanuš Haugvic z Biskupic a na Bučově	
5. 7. 1522	Artleb z Boskovic (hejtman) – pečeť Kryštofa z Boskovic Vilém Kuna z Kunštátu a na Polici (podkomoří)	
20. 4. 1523	Johanka z Boskovic město Brno	
23. 5. 1525	Václav z Boskovic a na Třebové Procek st. ze Zástřizl a na Ždánicích Ctibor Vranovský z Vranova	
1533	Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích (místopětetitel) Jan st. ze Šternberka (sudí) Otmar z Nepomuku (písař)	Johanka z Boskovic konvent Jaroslav Racek z Mrdic a na Uherčicích
12. 3. 1539	Dobeš Černoهورský z Boskovic Zdeněk Meziříčský z Lomnice Jan z Lichtenštejna a na Lednici Burian z Vlčnova Mikuláš z Víckova Jindřich Březnický z Náchoda a na Dunajovicích Václav Chroustenský z Malovar	
17. 7. 1546	Jan z Kounic a na Slavkově Petr z Kounic a na Chřenovicích Martin, převor kartouzského kláštera Jan ze Zástřizl a na Buchlově Kryštof z Boskovic	kněz Šebestián, opat kláštera zábrdovického s konventem purkmistr a rada města Brna
18. 4. 1553	Václav z Boskovic a na Bučovicích (sudí)	

	Jan z Kounic a na Slavkově Vilém ze Zdenína a na Habrovanech (sudí menšího práva brněnského) Jáchym Zoubek ze Zdenína	
7. 7. 1563	Václav z Boskovic a na Třebové Jan z Boskovic a na Třebové	
24. 8. 1585	Kunka z Boskovic Jan z Boskovic a na Třebové	

Z tabulkového rozboru vyplývá, že Boskovičtí často spoluvydávali písemnosti. Rovněž lze zaznamenat nárůst různě barevného textu, s čímž souvisí častěji se opakující jména (stejně rody). Nejčastěji se objevuje oranžová, fialková a zelená barva – páni z Lomnice (šest výskytů), páni z Holštejna (pět výskytů) a páni z Vlašimi (pět výskytů). Páni z Lipé vystupují jako spoluvydavatelé pánů z Boskovic ve čtyřech případech, páni z Cimburka ve čtyřech případech (z toho jednou jako svědci). Páni z Kunštátu svoji pečeť k písemnosti přidali čtyřikrát. Vartemberkové, Kounicové a páni z Brandýsa připojili své pečeti každý třikrát (z toho Vartemberkové dvakrát z pozice svědků).

Páni/páni z Boskovic – svědkové

ROK	SVĚDEK	VYDAVATEL/SPOLUVYDAVATEL
<i>13. – 14. století</i>		
30. 9. 1297	Albert (komorník) Milota z Dědic Hartmann z Hohlensteinu Zdislav ze Šternberka [//////] ze Sonnewaldu Filip z Pernštejna --- Oldřich z Boskovic --- Albrecht ze Šternberka --- --- --- Velislav z Ořechové Mikuláš z Brna --- Fridolín [//////////] --- ---	Protiva z Doubravice
12. 2. 1326	Jindřich z Lipé (hejtman) Gerhart z Kunštátu (komorník)	Perchta, vdova po Vítkovi ze Švábenic

	<p>Přibyslav z Brťova (sudí) Jan z Meziříčí Vznata z Lomnice Půta z Vildenberka Artléb z Boskovic</p>	
1. 3. 1327	<p>Jindřich z Lipé (hejtman) Přibyslav z Brťova (sudí brněnský) Vznata z Lomnice Gerhart z Kunštátu (komorník) Půta z Vildenberka Artléb z Boskovic Černín z Popovic</p>	<p>Gerhard, opat strahovský Heřman, opat zábrdovický konvent kláštera v Zábrdovicích</p>
13. 8. 1327	<p>Jindřich z Lipé (hejtman) Gerhart z Kunštátu (komorník) Přibyslav z Brťova (sudí brněnský) Jan z Meziříčí Vznata z Lomnice Půta z Vildenberka Artléb z Boskovic</p>	<p>Černín z Popovic</p>
10. 8. 1329	<p>Jan z Meziříčí Gerhart z Kunštátu Artléb z Boskovic Dětrich ze Spránku (sudí brněnský) Hecht z Rosic Půta z Vildenberka Vok z Německé Hůzové Černín z Popovic</p>	<p>Jindřich z Lipé</p>
3. 9. 1329	<p>Jan z Meziříčí Gerhart z Kunštátu Artléb z Boskovic Dětrich ze Spránku (sudí brněnský) Hecht z Rosic Půta z Vildenberka Vok z Německé Hůzové Černín z Popovic</p>	<p>Jindřich z Lipé</p>
27. 1. 1330	<p>Jindřich z Lipé Jan z Lipé (hejtman) Artléb z Boskovic Jan z Kravař Gerhart z Kunštátu Půta z Vildenberka Smil z Přemyslovic</p>	<p>Jan z Meziříčí</p>
14. 10. 1334	<p>Jan z Lipé Artléb z Boskovic Dětrich ze Spránku (sudí brněnský) Ješek z Boskovic Bernard Hecht z Rosic Vok z Benešova Artléb z Řičan</p>	<p>Eliška ze Zbraslavě</p>
14. 10. 1334	<p>Jan z Lipé Artléb z Boskovic (komorník) Dětrich ze Spránku (sudí brněnský) Půta z Vildenberka Vok z Benešova</p>	<p>Mikuláš ze Zbraslavi</p>

	Jan z Boskovic Bernard Hecht z Rosic	
24. 12. 1334	Jan z Lipé Artléb z Boskovic (komorník) Dětřich ze Spránku (sudí brněnský) Půta z Vildenberka Gerhart z Kunštátu Vok z Holštejna Vok z Budišovic	Ludmila, vdova po Konrádu z Vitoraze
18. 6. 1339	Vznata z Lomnice Gerhart z Kunštátu Dětřich ze Spránku (sudí brněnský) Ješek z Boskovic Hecht z Rosice Bušek z Lelekovic Heřman z Lelekovic	Vítězslav, plebán kostela
12. 3. 1347	Gerhart z Kunštátu Dětřich ze Spránku (sudí brněnský) Ješek z Kravař (komorník) Bertold z Lipé (maršálek) Ješek z Boskovic Procek z Vildenberka Půta z Vildenberka	Oldřich, Vítek, Pešek a Přibík, bratři Holubové z Tachové
1348	Ješek z Kravař Ješek z Boskovic Procek z Vildenberka	Jitka z Unčovic, vdova po Čeňkovi z Pirkenštejna
28. 10. 1370	Jan st. z Meziříče Oldřich (II.) z Boskovic Jan z Bítova a Lichtenburka Franěk z Kunovic Půta z Holštejna Petr Hecht z Rosic	Beneš z Kravař
<i>15. – 16. století</i>		
11. 11. 1448	Beneš Černoorský z Boskovic Václav Hecht z Rosic Jan Dupník z Nitkovic a Lelekovic Jindřich z Řičan Jan z Medlan Jan ze Senice	Jaroslav ze Šelmberka
12. 2. 1457	Beneš Černoorský z Boskovic (podkomoří) Vaněk z Boskovic a na Letovicích (komorník) Markvard z Lomnice Vilém z Miličina	Karel z Vlašimi a z Úsova
1459	Vaněk z Boskovic a na Letovicích Jan z Medlan Vaněk z Řičan	Jan z Nozřetína a Svinošic Jiřík Dupník z Nitkovic a Lelekovic
21. 3. 1470	Jan z Pernštejna (komorník brněnský) Procek z Kunštátu (komorník olomoucký) Markvart z Lomnice Jindřich z Boskovic Herald z Kunštátu a Plumlova Jan z Dobré Vody	Karel z Vlašimi a z Úsova

21. 7. 1470	Ješek z Boskovic a ze Svojanova Jiřík Tunkl z Brníčka a na Zábřehu Tas z Hlince Aleš Zrezka z Jistebné Viktorín Bavor z Holovous Václav z Swreticz	Albrecht z Postupic a na Helfštejně
1. 9. 1472	Dobeš z Boskovic Vilém z Bolíkovíc Jeroným z Pivína Jindřich z Krakovce Dětrich z Ivanče Václav Syrovátka ze Lhoty	Jan Babka ze Senice
24. 1. 1481	Václav z Boskovic (komorník) Karel z Vlašimi a na Úsově Jakub Šárovec ze Šárova Kryštof z Pěňčina a z Drahaňovic Martin z Galčic a na Dubčanech Mikuláš Šilhán	Anna, vdova po Mikuláši Hertlhaptovi
9. 6. 1483	Zikmund Prüschenek Dobeš z Boskovic Zikmund z Polheimu Kašpar z Rogendorgu	Jindřich Prüschenek ze Štetenberka
27. 1. 1484	Čeněk z Lomnice Beneš ml. z Boskovic Gedeon z Olešničky a Moravce Aleš z Herultic Jiřík ze Zhoře a na Sebranicích Jan z Věže	Johanka, abatyše kláštera tišnovského Ofka z Pěňčina
23. 4. 1488	Oldřich z Boskovic a Trnávky Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Ladislav z Boskovic Vladislav z Vajtmile Bedřich z Drnovic	Vít, opat žďárského kláštera
7. 6. 1490	Dobeš z Boskovic Oldřich z Boskovic a z Trnávky Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Ladislav z Boskovic Bedřich z Drnovic	Petr ze Zvole
25. 7. 1491	Beneš ml. z Boskovic Štěpán z Lomnice a na Náměšti Jan z Nové Vsi a na Radkově Gedeon z Olešničky a na Moravči Václav z Olešničky a na Kotvrdocích Matěj z Boru a na Žirotkách	Jan z Věže
11. 12. 1491	Ctibor z Cimburka a z Tovačova (hejtman) Albrecht z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Vznata z Lomnice Václav z Ludanic a z Veveří (podkomoří) Václav z Doubravice a z Osového	Vilém z Pernštejna Vratislav z Pernštejna Vít, opat kláštera konvent žďárského kláštera
2. 2. 1494	Beneš ml. z Boskovic	Jan z Opavy

	Ladislav z Boskovic Karel z Vlašimi a z Úsova Jiřík z Vlašimi a z Úsova Jan Zoubek ze Zdětína Václav z Doubravice	
6. 10. 1494	Ladislav z Boskovic Hynek z Ludanic a na Rokytnici Vilém z Tetova a na Hradišti	Jiří Tunkl z Brníčka a na Zábřehu jeho syn Jindřich Jan st. z Žerotína Petr z Žerotína (syn)
26. 6. 1503	Ladislav z Boskovic (komorník) Václav z Ludanic a na Veveří Jindřich Tunkl z Brníčka a ze Zábřehu Bohuš ze Zvole a z Kolštejna Vznata z Mělic a z Prus Havel Chudobín z Bořic	Jan Planknar z Kynšperka a na Biskupicích
19. 2. 1506	Beneš ml. z Boskovic Bohuš Rychvaldský z Kateřinic	Jan z Rochova
13. 7. 1514	Artleb z Boskovic a na Vranově Dobeš z Boskovic a na Rosicích Jindřich [///] Jindřich Přepyský z Rychmberka Václav [///] ³⁹⁵	Hynek Boček z Kunštátu a na Polné
11. 1. 1516	Ladislav z Boskovic Jiřík z Vlašimi a na Úsově (podkomoří) Jan Kuna z Kunštátu a na Rožnově Václav Berka z Dubé a z Lipé Vilém Kuna z Kunštátu Hynek z Kunčic Bernard Rychvaldský z Kateřinic Jindřich z Bělta	Jiří Thurzo z Bethlenfalvy
4. 1. 1521	Vaněk z Lomnice a na Meziříčí Dobeš z Boskovic a na Rosicích	Petr ze Sovince a na Doubravici
22. 11. 1524	Artleb z Boskovic a na Vranově Albrecht Bítovský z Lichtenburka Jan z Brtnice a na Hrotovicích Smil z Doubravice a na Osově Bohuš z Čechtína a na Oponešicích Jan Dubčanský ze Zdenína	Jan z Pernštejna a na Helfštejně
30. 6. 1529	Jan z Pernštejna a na Helfštejně (hejtman) Dobeš z Boskovic a na Rosicích Jaroslav Černožský z Boskovic	Jan z Lipé a na Krumlově
15. 5. 1532	Dobeš z Boskovic a na Rosicích Vladislav Meziříčský z Lomnice Jaroslav Černožský z Boskovic Procek z Cetně a na Lelekovicích Jan Kyjovský z Kyjovic Zikmund z Landeka a na Kuřimi	klášter v Nové Říši (Anna, převora)
6. 3. 1547	Hynek Brtnický z Valdštejna Jan z Boskovic a na Třebové Ctibor Syrakovský z Pěrkova a na Staré Vsi	Přemek z Víckova

³⁹⁵ Jméno je skryté pod plikou.

30. 11. 1565	Jan z Boskovic a na Třebové Jan ml. z Žerotína a na Losině Jetřich z Žerotína na Bludově Franc [///] z Šiltperku a v Zábřehu Petr Nakšera z Chotějovic Václav Borovský z Borový	Bohuňka Meziříčská z Lomnice a na Špilberce
--------------	---	---

Část Páni/paní z Boskovic – svědkové jsme záměrně rozdělili do dvou částí. Jednak jsme tak učinili kvůli velkému množství šlechtických rodů, které pánům z Boskovic svědčilo, jednak kvůli na první pohled evidentní odlišnosti mezi oběma částmi.

V prvním období se objevují stále stejní lidé, kteří se v pozicích střídají – vzájemně si svědčí, jakmile je jeden z nich vydavatel. Jedná se o pány z Lipé, Kunštátu, Lomnice/Meziříčí, Vildenberka, Kravař a Popovic. Velice často na listinách vystupuje i brněnský sudí, Děřich ze Spránku, avšak pouze jako svědek. Jistá konstantnost panuje i v boskovickém obsazení, neboť se setkáváme pouze se dvěma představiteli, s Artlébem a Ješkem.

Pro druhé období je charakteristická variantnost šlechtických rodů, nově zde vystupují především Žerotínové a Tunklové z Brníčka. Jako vydavatelé i svědci figurují páni z Lomnice, z Vlašimi, Cimburka, Kunštátu, Pernštejna a Žerotína. V pozici svědků se objevuje daleko více pánů z Boskovic než v letech minulých – v osmi případech pečetí jednu písemnost minimálně dva představitelé rodu.

Stopy pečetní činnosti pánů z Lomnice, Pernštejna, Kunštátu, Lipé a Hechtů z Rosic nacházíme na písemnostech napříč celého sledovaného období (13. až 16. století). Nesporným důkazem této skutečnosti je sňatková politika pánů z Boskovic, kteří se díky ní propojili s ostatními významnými (moravskými) rody.³⁹⁶ Dalším důležitým faktem, jež z tabulky vyplývá, je šlechtická provázanost s církví; opati/abatyše klášterů či celý konvent vystupují často jako vydavatelé listin, méně již pak jako svědci.

Páni/paní z Boskovic – rukojmí

ROK	RUKOJMÍ	YDAVATEL/SPOLU YDAVATEL
8. 5. 1379	Oldřich (II.) z Boskovic Beneš z Kravař Vok z Holštejna	Beneš z Vildenberka Procek z Vildenberka (jeho syn)

³⁹⁶ J. PILNÁČEK, *Staromoravští rodové – Rodokmen pánů z Boskovic (příloha připojená ke straně 32)*.

	Jan Kropáč z Holštejna Pavlík ze Sovince	
10. 10. 1383	Albert z Cimburka (syn vydavatele) Čeněk z Letovic Vok z Kravař Oldřich (II.) z Boskovic Jaroš z Cimburka Albert z Cimburka	Ctibor z Cimburka a z Tovačova
17. 2. 1447	Petr z Konice Kuna z Kunštátu Lacek ze Šternberka a z Lukova Vaněk z Boskovic a na Letovicích Procek z Kunštátu Jan Žibřid z Pernštejna	Žofka z Kunštátu
20. 1. 1461	Michal, hrabě z Hardeku (purkrabí magdeburský) Lev z Rožmitálu Jan z Pernštejna Procek z Kunštátu (komorník olomouckého práva) Vaněk z Boskovic a na Letovicích Jan z Cimburka a z Jičina	Zdeněk ze Šternberka
10. 11. 1461	Vaněk z Boskovic a na Letovicích Václav z Vlašimi a z Úsova Hynek ze Sovince a z Pňovic Vilém z Miličina a z Mohelnice Jan Seloutský z Dobré Vody Bohuška z Kokor	Karel z Vlašimi a z Úsova (podkomoří)
23. 4. 1496	Ladislav z Boskovic Beneš ml. z Boskovic Karel z Vlašimě a na Litovli Hynek z Popůvek na Pozořicích Aleš Krčma z Koněpas a na Tatenicích Jindřich z Pěnčína a na Drahanovicích	Jan Koleso z Rakových
29. 6. 1496	Ladislav z Boskovic (komorník) Albrecht z Boskovic Jan Pňovský ze Sovince (sudí) Zikmund Osovský z Doubravice a na Hrotovicích Přibík Mládenec z Miličina a na Šumvaldě Janek z Mírova a na Rájci	Jindřich Tunkl z Brníčka a ze Zábřehu
6. 2. 1498	Jan Meziříčský z Lomnice Ladislav z Boskovic (komorník) Karel z Vlašimě Jakub ze Šárova --- (jen řez v plíce) Bernard z Kateřinic	Šebestián Salczer z Loděnice
6. 2. 1499	Ladislav z Boskovic (komorník) Jiřík z Vlašimě --- Jan Koleso z Rakových Aleš Krčma z Koněpas Jiřík Havíř z Vican	Jan Záviš z Odřetína
6. 11. 1509	Jan z Boskovic a na Svojanově Václav z Lomnice a v Meziříčí Václav Ořečovský z Honbic a v Dolním Němčí	Oldřich ze Zvole

	Jan Ořechovský z Honbic a na Moštěnicích Burian z Vlčnova a na Valetinách Václav Hřivín z Újezda	
13. 12. 1511	Jiří z Vlašimě a z Úsova (podkomoří) Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích Jindřich Přepyský z Rychemberka Hynek z Popůvek na Pozořicích Heralt z Chotěvic Václav Vahanský z Vahančic	Jiřík Koleso z Rakových Václav Koleso z Rakových
27. 3. 1534	Jan z Lipé na Krumlově (maršálek KČ) Kryštof z Boskovic (komorník) Jan z Pernštejna na Helfštejně Ješek Pňovský ze Sovince Jan z Kounic na Slavkově Albrecht z Víckova na Čejkovicích	Jiřík Hořický z Horky Jakub Hořický z Horky Václav Hořický z Horky Mikuláš Hořický z Horky Jan Hořický z Horky
28. 3. 1536	Jan z Lipé na Krumlově (maršálek KČ, komorník MM) Vilém Kuna z Kunštátu Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích Vilém z Víckova Mikuláš z Víckova a na Syrovicích Albrecht z Víckova na Čejkovicích	Zikmund Valecký z Mírova
29. 6. 1536	Jan z Lipé a na Krumlově (komorník MM) Jan z Pernštejna na Helfštejně Dobeš Černoهورský z Boskovic a na Rosicích Jan z Kunovic a na Uherském Brodě (podkomoří MM) Vilém z Víckova a na Cimburku Procek z Víckova a na Prusinovicích	Jan st. ze Šternberka (sudí)
8. 11. 1543	Smil Kuna z Kunštátu Kryštof z Boskovic Zdeněk Brtnický z Valdštejna na Brtnici Václav Prusinovský z Víckova a na Cimburku (hofrychtěř) Jindřich ze Zástřízl Augustýn z Žižkova? [///]	Zdeněk Žampach z Potštejna
23. 4. 1546	Václav z Boskovic a na Bučovicích Václav z Kounic na Slavkově Petr z Kounic a na Chřenovicích Vilém z Víckova a na Cimburku Zikmund Valecký z Mírova Jan ze Zástřízl a na Buchlově	Jan, biskup olomoucký Přemek z Víckova na Prusinovicích (podkomoří)

Opět jsme barevně rozlišili nejčastěji se opakující rody (pokud se na písemnostech objevily více než třikrát). Celkem v osmi případech pečtili Prusinovští z Víckova, a to jak z pozice vydavatelů, tak z pozice svědků. Víckovští se stávají ručiteli až ve 30. letech 16. století, Vlašimští ručí poprvé v roce 1461, přičemž po roce 1511 se s nimi jako s ručiteli nesetkáváme. Kounicové a Pernštejnové se ručitelské pozici objevují rovněž až od 30. let 16. století. Jediným konstantním rodem jsou páni z Lomnice a z Kunštátu, ale

i oni prvně pečeti až ve 40. letech 15. století. Nejstarší období zaznamenává pány z Kravař, Holštejna, z Cimburka a z Vildenberka. Po roce 1461 se se zmíněnými rody nesetkáváme, neboť až na pány z Cimburka všechny větve během 15. století vymírají³⁹⁷

Dle šlechtických predikátů můžeme potvrdit, že se všechny usedlosti, až na jihočeské Dunajovice, nacházejí na Moravě. Ručitelé pravděpodobně nebyli vybírání podle speciálního klíče – vždy se jednalo o rodového příslušníka, církevní/zemskou autoritu (nejvyšší zemští úředníci), moravského souseda pánů z Boskovic a v neposlední řadě o sňatkovou politikou získaného spojence (Václav z Vlašimi a z Úsova).³⁹⁸

Závěrem shrneme, že jsme zmapovali sociální síť Boskoviců tím, že jsme sledovali, kdo jim svědčil na listinách, a komu naopak svědčili oni. Díky barevnému rozlišení nejvíce se opakujících rodů můžeme bezpečně určit, s jakými rody se ve všech rovinách setkáváme nejčastěji. Především se jedná o následující rody: páni z Lomnice, páni z Vlašimi, páni z Pernštejna, páni z Lipé a páni z Kunštátu. Zmíněné nejčastěji se opakující rody souvisí s promyšlenou sňatkovou politikou.³⁹⁹

Nejvyšší zemští úředníci se objevují ve všech pozicích, ať už se jedná o pány z Boskovic, či o představitele jiných šlechtických rodů.⁴⁰⁰ V písemnostech se setkáváme se všemi nejvyššími zemskými úředníky (na Moravě): moravský zemský hejtman, nejvyšší maršálek, nejvyšší zemský komorník, nejvyšší zemský sudí, hofrychtěř, podkomoří, nejvyšší zemský písař.⁴⁰¹ Co se pořadí zemských úředníků při pečeti týče, hierarchie byla zpravidla dodržována.⁴⁰² Narazili jsme však na výjimky. Autorita

³⁹⁷ Rod pánů z Kravař vymírá v roce 1466, páni z Cimburka v roce 1502. Viz T. KNOZ – J. DVOŘÁK, *Šlechta v proměnách věků*, Matice moravská pro Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura, Brno 2011, s. 71.

³⁹⁸ J. PILNÁČEK, *Staromoravští rodové – Rodokmen pánů z Boskovic (příloha připojená ke straně 32)*.

³⁹⁹ Viz J. HALADA, *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*, Praha 1999, s. 99, 295, 332; M. PLAČEK – P. FUTÁK, *Páni z Kunštátu: rod erbu vrchních pruhů na cestě k trůnu*, Praha 2006, s. 187, 209, 286; P. VOREL, *Páni z Pernštejna: (českomoravský rod v zrcadle staletí)*, Pardubice 1993, s. 42–43. Více o aristokratickém sňatku např. P. Maťa, *Svět české aristokracie (1500-1700)*, Praha 2004, s. 605.

⁴⁰⁰ Na přelomu 14. a 15. století byl panský stav na Moravě dotvořen a patřilo do něj 20–25 rodů, přičemž „jádro“ tvořilo osm rodů – páni z Kunštátu, z Lomnice, ze Šternberka, z Kravař, z Cimburka, z Bítova, z Boskovic a z Lipé, T. KNOZ – J. DVOŘÁK, *Šlechta v proměnách věků*, s. 69. Není náhodou, že Boskovičtí často uzavírali sňatky právě s těmito nejmocnějšími rody (svědčí o tom i častý výskyt představitelů silných rodů na listinách); David PAPAŽÍK, *Nejvýznamnější šlechtické rody na Moravě podle zemských desk*, in: Ad vitam et honorem: profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám, Brno 2003 s. 522–525; Robert ŠIMŮNEK, *Reprezentace české středověké šlechty*, s. 219.

⁴⁰¹ Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK – J. DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*, Praha 2005, s. 90–91.

⁴⁰² Dle sněmovního usnesení z roku 1523 mohli úřady zemského hejtmana, komorníka a sudího obsazovat pouze páni, což plně koresponduje s našimi závěry. Viz T. KNOZ – J. DVOŘÁK, *Šlechta v proměnách věků*, s. 77.

zemského hejtmána byla dodržována vždy, jeho pečeť ve všech případech předchází pečetím ostatních úředníků. Rovněž maršálkova a komorníkova pečeť si zachovává přední pozici v celkovém výčtu pečetí (komorníkova pečeť stojí pokaždé za pečetí maršálka). Pozice sudího je ve vztahu k ostatním úředníkům stabilní. K větší variabilitě dochází u dalších tří úředníků – pečeť podkomořího na listině z roku 1457 stojí před pečetí komorníka a pečeť podkomořího na písemnosti z roku 1566 se nachází před pečetí hofrychtěře.

5. Diplomatický rozbor

Boskovičtí pečetitelé vystupují jako vydavatelé celkem v 98 případech. V 58 případech jsou spoluvydavatelé. (Spolu)vydavatelská činnost se týká výhradně církevních osob – v našem případě Perchty (II.) z Boskovic a Johanky z Boskovic; vydavatelem je klášter, podílníky jsou pak obě jeho hlavní složky – tj. abatyše a konvent.⁴⁰³ V pozici svědků se Boskovičtí objevují v 78 případech a jako rukojmí vystupují devětadvacetkrát. Naše práce vydala i doklady místopečetění. Role místopečetitele je v koroboraci rovněž vylíčena: „*Tento vajpis dán jest z knih pana Jana z Lipého ... za úřadu jeho pod pečeti urozených pánů, pana Dobeše z Boskovic, kterýž seděl na místě téhož pána svrchupsaného ...* (1533). Nalezli jsme případy, kdy starší bratr pečeti i za mladšího (1557, 1560).

Výskyt *cauentiae sigilli* je až na jeden případ pokaždé reflektován ve znění koroborace: „*Tomu na svědomí já, svrchupsaný Jan, pečeti své při sobě nemaje, prosil sem urozeného pána, pana Beneše z Boskovic a na Černé Hoře, že jest pečeti svú místo mej přitisknutí dal k tomuto listu*“ (1504). Setkáváme se se čtyřmi druhy užití *cauentiae sigilli* – pečeti zděděná po manželovi (1460); vydavatel u sebe nemá pečeti (1504, 1584); užití pečeti příbuzného (1522); využití pečeti jiného rukojmího (1547). Třetí uvedený příklad je naprosto ojedinělý. Vydavatel listiny, Artleb z Boskovic a na Vranově, hejtman Markrabství moravského, užil pečeti svého bratrance, Kryštofa z Boskovic, aniž by tuto skutečnost uvedl v koroboraci. Tento případ je o to víc delikátní, že se jednalo o nejvyššího zemského úředníka, a tedy nepřichází v úvahu, že by nevládnul pečeti (navíc svůj typár otiskl již v minulosti).⁴⁰⁴

Naše práce rovněž vydala důkaz o použití autentické pečeti. Autentická pečeti se těšila všeobecné platnosti i ve vztahu k třetím osobám, což je i náš případ. Abatyše Perchta (II.) z Boskovic a Johanka z Boskovic přivěšovaly svoji pečeti ke kupním smlouvám svých poddaných a v záležitostech darování majetku (1477, 1508, 1510, 1512). Užití autentické pečeti zaznamenáváme ještě u Albrechta z Boskovic, který spoluvydává listinu, již se Dorota i se synem *poroučí* Václavovi z Boskovic a dává mu

⁴⁰³ Viz M. BOLOM-KOTARI, *Pečeti moravských premonstrátů*, s. 219.

⁴⁰⁴ Na stejný problém upozornil již Karel Maráz ve své disertační práci, MARÁZ, Karel, *Pečeti na Moravě*, s. 165.

všechnen majetek (1477). Vzhledem k tomu, že se jedná o poddanou, nepředpokládáme, že by vlastnila pečetidlo, a tedy potřebovala významnou osobu s autoritativní pečeti.

Můžeme potvrdit dědičnost typářů, pakliže se otec a syn jmenovali stejně.⁴⁰⁵ Jedinci, kteří pečetili a kteří zdělili jméno po otci, vždy využívali stejného typáře. V našem případě hovoříme o Vaňkovi z Boskovic a jeho synovi Vaňkovi z Boskovic a na Letovicích a o Beneši Černoorském z Boskovic a jeho synovi Beneši ml. z Boskovic a na Černé Hoře.

Co se diplomatického materiálu týče, v naprosté většině se jedná o listiny na pergamenu, s nimiž se setkáváme po celou sledovanou dobu (13. až 16. století). Pergamenové listiny nejčastěji fixují kupní/prodejní smlouvy. Jak již bylo výše uvedeno, Boskovičtí často figurují jako rozhodčí ve sporech, a tedy se značná část listin věnuje právě rozhodnutím. Obsahy dalších písemností jsou rozmanité – výměny majetků, dary, úmluvy, potvrzení, svatební smlouvy, závěti, vyznání k dani, zástavy, vzdání se dědičného majetku ve prospěch příbuzného, zavázání se k plnění zemských práv aj. Pečeti jsou na pergamenu ve všech případech přivěšeny.

Papírové písemnosti prvně evidujeme roku 1432. Není pravidlem, že by papírové písemnosti odrážely pouze méně významné záležitosti. Všechny kvitance se nacházejí na papíře. V roce 1494 se na papírové listině fixuje dokonce prodej panství. Osobní korespondence, výpisy z desk zemských a prostá oznámení se nachází výhradně na papíře. Pečeť je na papírových listinách/listech vždy přitisknuta, nikdy přivěšena. V případech osobní korespondence jsou pečeti přitištěny výhradně v uzavírací funkci.

Nejstarší písemnosti, v nichž Boskovičtí figurují, jsou psány latinsky. S latinou se nadále setkáváme již jen u církevních představitelů. Náš výzkum vykázal pouze sedm německých listin. Čeština je jazykem naprosté většiny písemností. První česky psaná písemnost pochází ze dne 13. prosince 1410.⁴⁰⁶

Písmo písemností se klasicky přizpůsobuje době vzniku. Pro námi sledované období připadá v úvahu bastarda a česká novogotická kurzíva. Ve výjimečných případech jsme se setkali s textem, který byl celý veden v polokurzívě (1560). Až na první literu

⁴⁰⁵ Srov. W. EWALD, *Siegelkunde*, s. 111; F. BENEŠ, *Význam pečeti pro bádání o minulosti*, Praha 1945, s. 9; T. KREJČÍK, *Pečeť v kultuře středověku*, s. 89.

⁴⁰⁶ AMB, *SLML*, inv. č. 192.

není písmo zdobené, teprve u posledních pečetitelů (Kunka z Boskovic a Jan Šembera z Boskovic, konec 16. století) nalézáme celokreslenou intitulaci.

Jednotlivé obsahové formulace jsou ustálené a až na drobné variace v podstatě neměnné. Tato praxe potvrzuje středověký konzervatismus, který stabilitu obsahových formulací umožňoval.

6. Srovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními Tovačovské knihy

V následující kapitole se zaměříme na právní pořízení, která vydal náš výzkum a u nichž Tovačovská kniha⁴⁰⁷ zmiňuje pečeti.⁴⁰⁸ Předem však nutno podotknout, že ne všechny typy právních pořízení, které se v naší práci vyskytly, Tovačovská kniha definuje. Uvedeme tedy články Tovačovské knihy, jichž se náš výzkum týká, a porovnáme, zda počet pečeti na písemnosti odpovídal předepsaným pravidlům.⁴⁰⁹

K nejčastějším právním pořízením patří prodej majetku. V mnoha případech evidujeme *prodej a odkaz majetku církvi*:

Zábrdovický klášter prodává dne 1. března 1327⁴¹⁰ cisterciáčkám na Starém Brně ves Ořešín za 40 hřiven grošů. Na listině je přivešeno deset pečeti. Kromě tří pečeti vydavatelů je připojeno i sedm pečeti svědků.

Listinou ze dne 8. května 1379⁴¹¹ prodává Beneš a jeho syn Procek z Vildenberka Albertovi ze Šternberka, biskupovi litomyšlskému, Petrovi z Rožmberka, proboštovi u Všech svatých v Praze, a Sezimovi z Ústí, proboštu v Týně, vsi Moravičany a Palonín s příslušenstvím za 886 hřiven grošů pražských. Kromě vydavatelů pečeti listinu také Oldřich (II.) z Boskovic, Beneš z Kravař, Vok z Holštejna, Jan Kropáč z Holštejna a Pavlík ze Sovince. Dohromady se na listině nachází sedm pečeti.

11. října 1383⁴¹² se uskutečnil prodej mezi Ctiborem Tovačovským z Cimburka, a lanškrounským klášteřem, přičemž Ctibor prodal ves Nezamyslice s patronátním právem tamního kostela i se dvorem a mlýnem a ves Budětsko s příslušenstvím za 750 kop grošů. Pečeť vydavatele je doplněna o pečeti rukojmích: Albert z Cimburka (syn

⁴⁰⁷ Vincenc BRANDL (ed.), *Kniha Tovačovská aneb Pana Ctibora z Cimburka a z Tovačova Pamět obyčejů, řádů, zvyklostí starodávných a řízení práva zemského v Markrabství Moravském*, Brno 1868.

⁴⁰⁸ Počet pečeti u *prodeje a odkazu majetku církvi, prodeje majetku světské osobě a výměny majetku* Tovačovská kniha sice neudává, ale rozhodli jsme se je zařadit, neboť představují většinu právních pořízení vyplývajících z našeho výzkumu.

⁴⁰⁹ Tovačovská kniha neboli svod moravského zemského práva představuje jednu z nejrozšířenějších právních knih u nás a je také neocenitelným zdrojem právního myšlení v dějinách našich zemí. Viz K. MARÁZ, *Možnosti využití našich právních památek jako pramene pro českou sfragistiku na příkladu vybraných článků (kapitol) z Tovačovské knihy*, in: *Sto let od narození profesora Jindřicha Šebánka*. Sborník příspěvků, Brno 2000, s. 137–138.

⁴¹⁰ MZA Brno, E 9, sign. 1327 III 01.

⁴¹¹ Tamtéž, E 40, sign. 1379 V 08.

⁴¹² Tamtéž, E 3, sign. 104.

vydavatele), Čeněk z Letovic, Vok z Kravař, Oldřich (II.) z Boskovic, Jaroš z Cimburka a Albert z Cimburka – celkem sedm pečeti.

Podkomoří Markrabství moravského, Karel z Vlašimi a z Úsova, prodává za 1 000 zlatých půl vsi Chvalkovic s příslušenstvím Jakubovi, proboštovi šternberského kláštera, a jeho konventu. Listina ze dne 10. listopadu 1461⁴¹³ obsahuje sedm pečeti.

Další prodej učinil Jan Babka ze Senice, jenž 1. září 1472⁴¹⁴ prodal svůj purkrechtní lán, na němž seděl Michal Štrucar, Perchtě z Boskovic a klášteru Králové na Starém Brně za 15 hřiven grošů. Na listině se nachází opět sedm pečeti.

Ctibor z Tovačova prodává Janovi, biskupovi varačinskému, svůj díl na vsi Lešanech, který získal po Machně z Valdštejna, a to za 982 zlatých uherských. Listina z 28. ledna 1491⁴¹⁵ nese sedm pečeti – pečeti vydavatele a šesti svědků.

25. července 1491⁴¹⁶ prodal Jan z Věže své dědictví – horu Hájek a tři lidi – Janovi z Lechvic a Václavovi z Mezlesic za 115 zlatých uherských. Vedle vydavatele se na listině nachází pečeti Beneše ml. z Boskovic, Štěpána z Lomnice a na Náměšti a vladků Jana z Nové Vsi a na Radkově, Gedeona z Olešničky a na Moravči, Václava z Olešničky a na Kotvrdovicích a Matěje z Boru a na Žirotkách.

Oldřich ze Zvole prodává žďárskému klášteru za 500 zlatých uherských dva dvory ve Zvoli a třetí pustý Zdětín. Listina z roku 1509⁴¹⁷ obsahuje opět sedm pečeti.

Roku 1558⁴¹⁸ prodal Václav z Boskovic spolu se svým mladším bratrem Janem z Boskovic 10 hřiven grošů ročního platu bratrstvu Božího těla při kostele sv. Mořice v Olomouci a knězi Melicharu Rotritterovi, oltářníku oltáře Božího těla a Panny Marie v témže kostele, za 100 hřiven grošů a úrok pojistil na svém městě Moravské Třebové. Na listině jsou tentokrát pouze dvě pečeti, jedna patří Václavovi, druhou pečeť přivěsilo město Moravská Třebová.

Majetek byl církvi odkázán na následujících listinách:

⁴¹³ Tamtéž, *E 5*, sign 54.

⁴¹⁴ Tamtéž, *E 9*, sign. 1472 IX 01.

⁴¹⁵ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 326, poř. č. 391.

⁴¹⁶ MZA Brno, *E 10*, sign. 1491 VII 25.

⁴¹⁷ Tamtéž, *E 8*, sign. 1509 XI 6.

⁴¹⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 830, poř. č. 906.

Jan z Meziříčí odkazuje listinou ze dne 27. ledna 1330⁴¹⁹ žďárskému klášteru svůj statek v Trkmanicích i s patronátním právem, rychtou a jiným příslušenstvím. Na listině je přivěšeno osm pečeti.

Mikuláš ze Zbraslavi dává všechn svůj majetek ve Zbraslavi klášteru cisterciáček na Starém Brně. Listina ze dne 14. října 1334⁴²⁰ obsahuje rovněž osm pečeti – pečeť vydavatele a sedmi svědků.

Roku 1348⁴²¹ odkázala Jitka z Unčovic, vdova po Čenkovi z Pirkštejna, svým třem sestrám, jeptiškám u sv. Kateřiny, část z výnosu ze vsi Ješova. Listina je ojedinělá, neboť se na ní nachází pouze čtyři pečeti. Vedle Jitky z Unčovic pečeti páni Ješek z Kravař, Ješek z Boskovic a Procek z Vildenberka.

Kněz, Petr ze Zvole, odkazuje žďárskému klášteru větší díl vsi Zvole, tvrz se dvorem i s jeho poplužím, ves Branišov, tři mlýny a zvolskému kostelu daroval Holikovský lán a ves Roženku s rybníkem, zvaným "Na Holikovském". Na listině z 23. dubna 1488⁴²² je přivěšeno sedm pečeti.

Ladislav z Boskovic listinou ze dne 17. září 1495⁴²³ odkazuje žďárskému klášteru z vinného desátku v Blučině ročně tři dreilinky vína. Klášter má za to konat při výročí jeho smrti zádušní mše za něj, za jeho zesnulého bratra a za duše celého boskovického rodu. Vydavatel prosil šest svědků, aby přivěsili své pečeti vedle jeho.

Tovačovská kniha prodej majetku bohužel blíže nespécifikuje. Z naší sondy vyplývá, že prodej majetku církvi povětšinou verifikuje sedm pečeti. Nalezli jsme však výše uvedené výjimky – deset pečeti na listině z roku 1327 a pouhé dvě pečeti na listině z roku 1558. V prvním případě se můžeme jen domnívat, že byl počet svědků ustanoven na minimálním počtu sedmi pečetitelů bez ohledu na počet vydavatelů. Tuto domněnku však nemůžeme potvrdit, neboť nemáme k dispozici více exemplářů. Podobně i druhý jmenovaný případ zůstává neobjasněný – na listině je pouze vydavatelova pečeť a pečeť pojistitele – města Moravské Třebové.⁴²⁴

⁴¹⁹ MZA Brno, E 8, sign. 1330 I 27.

⁴²⁰ Tamtéž, E 9, sign. 1334 X 14.

⁴²¹ Tamtéž, E 18, sign. 1348.

⁴²² Tamtéž, E 8, sign. 1488 IV 23.

⁴²³ Tamtéž, E 8, inv. č. 133, sign. A 125.

⁴²⁴ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 193.

Dalším nejčastěji zastoupeným právním pořízením jsou *prodeje majetku světské osobě*:

Dne 7. května 1391⁴²⁵ prodal Vaněk ml. z Boskovic markraběti Joštovi ves Doubravici nad Svitavou za 375 hřiven. Na listině se vedle vydavatelovy pečeti nacházejí čtyři pečeti svědků, konkrétně pečeti Jana ze Šternberka, Jaroslava z Meziříčí, Otonka, řečeného Kozy z Češic a Vincence z Herultic.

Žofka z Kunštátu prodává za 400 hřiven grošů Lelekovice Janovi Dupníkovi z Nitkovic. Na listině ze dne 17. února 1447⁴²⁶ je přivěšeno sedm pečeti – první patří vydavatelce listiny, zbylých šest patří rukojmím.

Bratři Václav, Albrecht a Jaroslav z Boskovic prodávají hrad Deblín s městečkem a s celým příslušenstvím městu Brnu za 2500 zlatých uherských. Další rodinní příslušníci vystupují jako rukojmí – Beneš Černohorský z Boskovic a Oldřich z Boskovic a z Trnávky. Vedle nic pečeti ještě rukojmí Procek z Kunštátu, Markvart z Lomnice, Karel z Vlašimě a na Úsově a Aleš z Krakovce. Celkem je na listině ze dne 25. dubna 1466⁴²⁷ devět pečeti.

Kunka z Kravař a Strážnice a Ladislav z Boskovic a na Třebové prodávají roku 1491⁴²⁸ Ctiborovi z Cimburka a Tovačova ves Klenovice na Hané s příslušenstvím za 2 648 a půl zlatých uherských a dva groše. Listina obsahuje osm pečeti, přičemž zde jako rukojmí vystupují dva představitelé boskovického rodu – Albrecht z Boskovic a Beneš ml. z Boskovic. Zbylé pečeti patří Janu st. z Lomnice, Karlovi z Vlašimě a na Úsově, Jakubovi z Šárova na Krumsíně a Janu Kolesovi z Rakovéhoho.

Dne 6. října 1494⁴²⁹ prodal Jiřík Tunkl z Brníčka a na Zábřehu i se synem Jindřichem novohradské, šumperské a bludovské panství Janu staršímu z Žerotína a na Fulneku a jeho synu Petrovi za 14 000 zlatých uherských. Na listině se nachází celkem sedm pečeti.

⁴²⁵ SOA Třeboň, *Cizí statky*, inv. č. 225.

⁴²⁶ Vyšší Brod, *OCist, Urkunden (1173–1846)*, sign. 1447 II 17.

⁴²⁷ AMB, *SLML*, inv. č. 498.

⁴²⁸ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *Velkostatek Tovačov*, inv. č. 358.

⁴²⁹ Tamtéž, pracoviště SOKA Šumperk, *Archiv města Šumperk*, sign. 40, inv. č. 9.

Dne 23. dubna 1496⁴³⁰ prodal Jan Koleso z Rakových městu Olomouci ves Šenkovství markrabské s dvorem, mlýnem, loukou, zahradami a podsedy v Hodolanech za 220 zlatých uherských. Na listině je sedm pečeti.

Listinou z 6. února 1498⁴³¹ se fixuje prodej olomouckého dědičného fojtství, jež činí Šebestián Salczer z Loděnice, toho času dědičný fojt olomoucký. Vedle fojtství prodává městu Olomouci mlýn Kutlmül se vším příslušenstvím za 2 200 zlatých uherských. Na písemnosti visí šest pečeti.

Jan Záviš z Odřetína prodává ves Svinošice s příslušenstvím Janovi z Hrochova za 400 zlatých.⁴³² Ladislav z Boskovic tu vystupuje jako jeden z rukojmích. Listina nese obligátních sedm pečeti.

Jan z Rochova prodává svůj dvůr ve Svinošicích Matějovi, jeho ženě a budoucím potomkům za 50 kop českých grošů, přičemž každý rok bude Matěj pánovi odevzdávat roční plat ve výši 45 grošů českých (na sv. Jiří) a 45 grošů českých (na sv. Václava). Tato listina z roku 1506⁴³³ je výjimečná tím, že obsahuje pouze tři pečeti.

Dne 13. prosince 1511⁴³⁴ se uskutečnil prodej mezi bratry Jiříkem a Václavem Kolesovými z Rakových a Vážany, přičemž bratři prodávají Vážanům pustou ves Lhotu (Veličinu) se vším příslušenstvím za 300 hřiven grošů míšenských. Vedle dvou vydavatelů pečeti šest rukojmích.

Zdeněk Žampach z Potštejna prodává své dědičné zboží, ves Morkůvky, se vším příslušenstvím městu Brnu za 3 700 zlatých moravských. Na listině ze dne 8. listopadu 1543⁴³⁵ je přivěšeno sedm pečeti.

23. dubna 1546⁴³⁶ prodávají Přemek z Víckova a olomoucký biskup, Jan Doubrava, poručníci nezletilých dětí Zikmunda Nekeše, Kuřim městu Brnu za 9 125 zlatých. Osm pečeti k listině poutá pergamenový proužek.

Jan Jetřich Černoهورský z Boskovic a na Úsově prodává městu Litovli svůj dům stojící na litovelském rynku za 500 kop grošů českých s podmínkou, že stavení bude

⁴³⁰ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 361, poř. č. 427.

⁴³¹ Tamtéž, AMO, inv. č. 368, poř. č. 434.

⁴³² AMB, SLML, inv. č. 880.

⁴³³ Tamtéž, inv. č. 944.

⁴³⁴ MZA, pracoviště SOKA Blansko, Archiv obce Vážany, inv. č. 1.

⁴³⁵ AMB, SLML, inv. č. 1358.

⁴³⁶ Tamtéž, inv. č. 1383.

použito ke zřízení městské radnice.⁴³⁷ Listina je naprosto ojedinělá tím, že je zpečetěna pouze jednou pečetí – pečetí vydavatele, Jana Jetřicha.

Příbuzenský prodej se uskutečnil mezi bratry Albrechtem Černohorským z Boskovic a Janem Šemberou a Jiřím Kryštofem Černohorským z Boskovic. Bratři prodávají klášter a městečko Vizovice s vesnicemi, které náleží k panství. Listina z 23. září 1557⁴³⁸ nese sedm pečetí.

Podobně další prodej ze 14. března 1560⁴³⁹ provedli opět Albrecht Černohorský z Boskovic a jeho bratr Jan Šembera, kteří prodávají příbuznému Janu Jetřichovi Černohorskému z Boskovic ves Lutoninu. Na listině je opět sedm pečetí.

Poslední prodej mezi světskými osobami eviduje listina z 9. února 1575⁴⁴⁰ – Jan Šembera Černohorský z Boskovic prodává Boženě z Lipé na Černé Hoře ves Horní Němčičky. Listinu verifikuje sedm pečetí.

Nejčastěji prodej majetku světské osobě ověřuje sedm pečetí (konkrétně v osmi případech). Nalézáme však i exempláře s osmi pečetěmi. V Tovačovské knize se nám nepodařilo nalézt ustanovení přesně specifikující tento druh prodeje. Tato skutečnost je zřejmě důvodem rozličnosti v množství pečetí na listinách, neboť byl prodej, mimo zmíněných, verifikován ještě devíti, pěti nebo třemi pečetěmi. Narazili jsme však dokonce na případ prodeje pouze s vydavatelovou pečetí.⁴⁴¹

Kvitance evidujeme celkem ve třinácti případech:

První kvitanci zaznamenáváme dne 21. září 1443.⁴⁴² Beneš z Boskovic kvituje, že od purkmistra a rady města Znojma přijal vyúčtování jejich úřadování od sv. Vavřince (tj. 10. srpna) minulého roku 780 kop a 27,5 grošů příjmů a stejného vydání. Obdobně Beneš z Boskovic kvituje příjem 718 kop 15 grošů a 6,5 denárů příjmů a stejného vydání za vyúčtování doby jejich úřadování od středy před sv. Matoušem (tj. 18. září) minulého roku. Ze stejného důvodu potvrzuje, že přijal od purkmistra a rady města Znojma na den sv. Longina (tj. 15. března) vyúčtování doby jejich úřadování ode dne Dušiček minulého

⁴³⁷ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AML, inv. č. 81, sign. A-I-37.

⁴³⁸ NA, ACK, sign. 2164.

⁴³⁹ Tamtéž, sign. 2175.

⁴⁴⁰ Tamtéž, sign. 2201.

⁴⁴¹ Srov. K. MARÁZ, *Pečet' na Moravě*, s. 193.

⁴⁴² MZA Brno, E 6, inv. č. 134, sign. A g 106.

roku 799 kop a 17 grošů příjmů a stejného vydání. Všechny kvitance jsou zpečetěny jen pečeti vydavatele.

Dne 25. září 1456⁴⁴³ Jindřich z Boskovic kvituje příjem 6 hřiven grošů od brněnských měšťanů k hradu Blansku. Pod kvitancí se nachází pečeť vydavatele.

Ješek z Boskovic potvrzuje, že dostal od brněnských měšťanů 6 hřiven grošů k hradu Blansku. Kvitance ze dne 5. června 1459⁴⁴⁴ je ověřena pečeti vydavatele.

Jindřich z Boskovic kvituje příjem 6 hřiven ročního platu od brněnských měšťanů, který mu odevzdávají vždy na suché dny. Kvitanci ze dne 17. prosince 1460⁴⁴⁵ verifikuje pečeť vydavatele.

Dne 22. května 1476⁴⁴⁶ Dobeš z Boskovic potvrzuje, že od brněnského purkmistra a rady dostal svatojiřský lozunk a královský důchod, který je Dobeši vyplácen pro zaopatření hradu Špilberku. Kvitance je opatřena pouze vydavatelovou pečeti, přitištěnou pod papírovým krytem.

Z naprosto stejného důvodu pečetil Dobeš kvitanci z 23. dubna 1477⁴⁴⁷ a z 28. září 1485.⁴⁴⁸ K verifikaci je opět použita jen vydavatelova pečeť, v prvním případě signet, ve druhém případě se jedná o osobní hlavní pečeť.

Tas z Boskovic kvituje dne 22. září 1480⁴⁴⁹ příjem 6 hřiven od brněnských měšťanů, které mu vydávají každý rok o suchých dnech. Kvitanci pečeti Tas z Boskovic svým signetem.

Výjimku představuje kvitance ze dne 26. června 1503,⁴⁵⁰ která je zpečetěna sedmi pečetěmi. Jan Planknar z Kynšperka a na Biskupicích kvituje za sebe a svého bratra Wolfarta, že od Bedřicha Špičky z Krumsína přijal 475 zlatých uherských. Ladislav z Boskovic vystupuje jako svědek.

Podobně kvitance ze dne 28. června 1504⁴⁵¹ eviduje sedm pečeti. Jan z Čertoryj a z Dětkovic kvituje příjem 30 zlatých od Petra, hraběte od Sv. Jiří a z Pezinku, kteréžto

⁴⁴³ AMB, *SLML*, inv. č. 399.

⁴⁴⁴ Tamtéž, inv. č. 407.

⁴⁴⁵ Tamtéž, inv. č. 416.

⁴⁴⁶ Tamtéž, inv. č. 601.

⁴⁴⁷ Tamtéž, inv. č. 610.

⁴⁴⁸ Tamtéž, inv. č. 718.

⁴⁴⁹ Tamtéž, inv. č. 644.

⁴⁵⁰ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *AMO*, inv. č. 403, poř. č. 469.

⁴⁵¹ Tamtéž, inv. č. 424, poř. č. 490.

peníze zaplatil jako jeho rukojmí Kateřině Třicátníkové. Beneš z Boskovic vystupuje jako místopěčetitel, neboť Jan z Čertoryj „*pečeti své při sobě nemaje*.“

Ladislav Velen z Boskovic dne 4. srpna 1544⁴⁵² potvrzuje, že přijal od Pertolda z Lipé 1 500 kop českých grošů a od Bohunky z Pernštejna 500 kop. Celkový počet pečeti je u této kvitance sedm pečeti.

O kvitancích se v Tovačovské knize zmiňuje *kapitola 189. O rukojmích*. Podle kapitoly mělo být u kvitancí sedm pečeti či méně než sedm, a dokonce stačila pouze pečeť vydavatele.⁴⁵³ Na základě tohoto ustanovení konstatujeme, že pečetní praxe byla v souladu s teorií, na výjimky jsme nenarazili.

Výměny majetku se v pramenech vyskytují čtyřikrát:

Nejprve se výměna majetku fixuje na listině ze dne 13. srpna 1327.⁴⁵⁴ Černín z Popovic vyměňuje s klášterem cisterciáček na Starém Brně svoji ves Stanovitě za klášterní ves Násedlovice. Artléb z Boskovic, svědek výměny, přivěsil osmou z celkových osmi pečeti.

Dne 22. listopadu 1524⁴⁵⁵ Jan z Pernštejna prodává a směňuje desátek z dvaceti věder vína za pustou ves Proseč s Annou, abatyší kláštera v Oslavanech, a celým konventem. Na listině se nachází sedm pečeti.

Výměna majetku ze dne 30. června 1529⁴⁵⁶ se uskutečnila mezi Janem z Lipé a na Krumlově a olomouckým biskupem Stanislavem (Thurzem). Jan z Lipé směnil své léno Nechvalín s tvrzí za ves Těšice z majetku biskupa a metropolitní kapituly v Olomouci. Na listině jsou čtyři pečeti.

A konečně Zikmund Válecký z Mírova vyměňuje s Václavem z Hradešina, nejvyšším mistrem křížovníků s červenou hvězdou řádu sv. Augustina, s Janem, převorem, a Janem, proboštem na Hradišti Peltemperku, devatenáct usedlých s jedenácti lány, s jedním podsedkem a s ročním platem. Na listině ze dne 28. března 1536⁴⁵⁷ je přivěšeno sedm pečeti.

⁴⁵² MZA Brno, ACK, sign. 2079.

⁴⁵³ V. BRANDL (ed.), *Knihy Tovačovská*, kap. 189, s. 106.

⁴⁵⁴ MZA Brno, E 9, sign. 1327 VIII 13.

⁴⁵⁵ AMB, SLML, inv. č. 1136.

⁴⁵⁶ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, *Lenní dvůr Kroměříž*, sign. RIa2, inv. č. 119.

⁴⁵⁷ MZA Brno, E 44, sign. 44.

Minimálně verifikují listinu fixující výměnu majetku čtyři pečeti (pečeť vydavatele a tři svědků). Ve většině případů je na listině sedm pečeti. V Tovačovské knize se mi nepodařilo nalézt článek, který by blíže výměnu majetku upravoval.⁴⁵⁸

Pramenná sonda vydala jednu *výpověď ve věci hranic*:

Jan z Nozřetína a Svinošic a Jiřík Dupník z Nitkovic činí úmluvu kvůli společné hranici, již tvoří potok. Oba mohou plně užívat rybník, který je na pomezí hranice. Na listině z roku 1459⁴⁵⁹ jsou pečeti obou vydavatelů a dalších tří svědků.

V Tovačovské knize je o hranicích pouze drobná zmínka, dle které mají zmíněný typ listiny pečeti pověření úředníci.⁴⁶⁰ V tomto směru se teorie s praxí neprotkly, listinu pečeti ti, jichž se dohoda o hranici týká.

Poslední pořízení a s ním související *poručenství* evidujeme na třech listinách:

Anna z Boskovic, manželka kdysi Kubova, činí poslední pořízení, jímž ustanovuje poručnicí Elšku z Liblic a odkazuje jí tvrz Sedlíšťku s příslušenstvím a s poddanými a dále 102 grošů ročního platu v Cerekvici (n. Loučnou). Poslední pořízení ze dne 4. prosince 1460⁴⁶¹ je ověřeno sedmi pečeti.

O dva dny později činí Anna z Boskovic Elšku z Liblic poručnicí svého majetku, o němž učinila poslední pořízení, zvláště tvrze Sedlíšťky s příslušenstvím, a dává jí právo po své smrti tímto majetkem svobodně disponovat.⁴⁶² Na listině se nachází osm pečeti.

Jetřich Dobeš Černoorský z Boskovic na Vizovicích činí poslední pořízení, přičemž svůj majetek odkazuje své sestře Zuzaně z Boskovic. Pořízení ze dne 20. ledna 1566⁴⁶³ obsahuje sedm pečeti.

Všechny uvedené listiny jsou zpečetěny minimálně sedmi pečeti. Řídíme se ustanovením Tovačovské knihy *kapitoly 158. O poručenství*, podle něhož mají být tato pořízení ověřena minimálně sedmi pečeti (vydavatele a šesti dalších lidí).⁴⁶⁴ Teorie potvrzuje praxi ve všech případech.⁴⁶⁵

⁴⁵⁸ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 195.

⁴⁵⁹ AMB, *SLML*, inv. č. 412.

⁴⁶⁰ V. BRANDL (ed.), *Knihy Tovačovská*, nečíslovaná kapitola, s. 127.

⁴⁶¹ NA, *České gubernium - guberniální listiny*, Praha, sign. 317.

⁴⁶² Tamtéž, sign. 318.

⁴⁶³ NA, *ACK*, sign. 2189.

⁴⁶⁴ V. BRANDL (ed.), *Knihy Tovačovská*, kap. 158, s. 86.

⁴⁶⁵ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 194.

Dále se setkáváme s *dobrou vůlí*:

Karel z Vlašimi a z Úsova dává dobrou vůli na zápisy, které má od českých králů na Úsov, Litovel, Rousínov, na plat v Olomouci, na ves Mladeč, na domy v Olomouci a v Brně a na ves Lipinku Tasovi, biskupovi olomouckému, a Václavovi, Oldřichovi, Albrechtovi, Jaroslavovi a Ladislavovi, bratřím z Boskovic, Barboře z Boskovic, své nevěstě, a Václavu z Boskovic, svému sestřenci, aby po něm zbylým statkem podělili sirotky po jeho bratru Václavovi.⁴⁶⁶ Na listině ze dne 21. března 1470⁴⁶⁷ je přivěšeno sedm pečetí.

Dne 27. ledna 1484⁴⁶⁸ dává Johanka, abatyše kláštera tišnovského, a její sestra Ofka z Pěčína budoucí abatyši a konventu tišnovského kláštera dobrou vůli na list Štěpána z Lomnice a na Náměšti a Ofky z Vartnova, znějící na částku 300 zlatých uherských a na list Filipa Buly z Bořitova, znějící na šest lidí ve vsi Rýsově a v Jilmovém. Vedle dvou pečetí vydavatelek je na listině šest pečetí svědků.

Dle ustanovení Tovačovské knihy v *kapitole 180. Dobré vuole*, má být každá dobrá vůle ověřena pečetí jistce a dalšími pečetěmi „šesti dobrých lidí“.⁴⁶⁹ A sedm pečetí skutečně verifikuje obě dobré vůle.⁴⁷⁰

Svědectví na dluh se objevuje na listině ze dne 29. června 1536⁴⁷¹. Jan starší z Šternberka a na Kvasicích, nejvyšší sudí Markrabství moravského, spolu se svými rukojmími vyznává, že je dlužen Vilémovi z Žerotína 450 kop grošů. Vedle pečeti vydavatele se na listině vyskytuje šest pečetí rukojmích, což je v souladu s ustanovením *kapitoly 170. O listech na peníze neb na dluh* v Tovačovské knize.⁴⁷²

Z výše uvedeného vyplývá, že pečetní praxe, pakliže právní počín Tovačovská kniha v oblasti pečetí upravuje, téměř výhradně odpovídá ustanovením (až na jednu výjimku).⁴⁷³ Naprostá většina písemností je stvrzována sedmi pečetěmi.⁴⁷⁴ Pečetní variabilita se týká, dle očekávání, právně nedefinovaných pořízení. Nutno podotknout, že

⁴⁶⁶ Zmíněná listina je důležitým genealogickým pramenem. Karlův sestřenec, Václav z Boskovic, je skutečně synem Karlovy sestry, Johanky z Vlašimi. Viz. Pilnáček, rodokmen

⁴⁶⁷ MZA Brno, E 9, sign. 1470 III 21.

⁴⁶⁸ Tamtéž, E 10, sign. 1484 I 27.

⁴⁶⁹ V. BRANDL (ed.), *Knihy Tovačovská*, kap. 180, s. 102.

⁴⁷⁰ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 199.

⁴⁷¹ ZA Opava, pracoviště SOKA Olomouc, AMO, inv. č. 606, poř. č. 679.

⁴⁷² V. BRANDL (ed.), *Knihy Tovačovská*, kap. 170, s. 94. Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 202.

⁴⁷³ Srov. K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, s. 202.

⁴⁷⁴ Srov. Tamtéž, s. 203.

ne všechna pořízení, která naše sonda vydala, ustanovení Tovačovské knihy zmiňují.⁴⁷⁵ Uvádíme proto pouze případy, u nichž můžeme pečetní praxi s teorií porovnat. Knihou nedefinovaná zpečetěná pořízení zmiňujeme pouze tehdy, objevují-li se v pramenech opakovaně a tvoří tak podstatnou část výzkumu.

Na základě srovnání výsledků našeho výzkumu s výzkumem Karla Maráze můžeme potvrdit, že jsme dospěli ke stejným závěrům. Výsledky naší práce se výrazně nerozcházejí.

⁴⁷⁵ Srov. Tamtéž, s. 202.

7. Srovnání pečetní praxe s teoretickými ustanoveními Vladislavského zřízení zemského

Vladislavské zřízení zemské pečeti v několika případech právních pořízení zmiňuje, avšak často neudává jejich konkrétní počet.⁴⁷⁶ Většina znění upozorňuje na pečeť následující formulí: „...dal pod pečetmi neb pod pečeti...“⁴⁷⁷; „...pečeť svú k tomuto našemu aby prítiskl na svědomie“.⁴⁷⁸ Oblast pečetění není dostatečně specifikována.

Narazili jsme však na výjimku. *Dobrá vůle* je definována článkem 397. počínajíc slovy: „*Item dobrá vuole o listy, ...*“, přičemž o pečetích je psáno toto: „*Ale již po tento den ktož by komu list chtěl dáti, ten má dáti jemu list na to pod svú pečeti visutú a dvú nebo tří pánov aneb zeman // usedlých podlé sebe pečetmi na svědomie také visutými.*“⁴⁷⁹ V tomto směru tedy nedochází k protknutí s Tovačovskou knihou.⁴⁸⁰

Našeho výzkumu se týká především článek týkající se přiznání k berni: „*A když tu berni dávati bude, tehdy každý z stavu panského a rytieřského list pod pečeti svú má při té berni osobám těm dáti, že to k svému svědomie béře, že jest spravědlivě z statku svého tu berni dal i také z lidí a poddaných svých, a to rozdílně co z lidí a co z statku svého.*“⁴⁸¹ Zmíněné ustanovení ve Vladislavském zřízení zemském potvrzuje pečetní praxi, s níž jsme se setkali v pramenech.

Naše sonda vydala celkem dvacet přiznání k berni:

Dne 2. září 1583⁴⁸² se Jan z Boskovic a na Třebové vyznává k berni z poddaných na panství Třebová. Jedná se o 10 grošů za každého poddaného. Pečeť vydavatele je přitíštěna pod textem a chrání ji papírový kryt.

⁴⁷⁶ Petr KREUZ – Ivan MARTINOVSKÝ – Jana VOJTÍŠKOVÁ (edd.), *Vladislavské zřízení zemské a navazující prameny*, Praha 2007.

⁴⁷⁷ Tamtéž, s. 187, čl. 279.

⁴⁷⁸ Tamtéž, s. 202, čl. 331.

⁴⁷⁹ Tamtéž, s. 212, čl. 397.

⁴⁸⁰ „Dobrá vůle má dělána býti listem otevřeným na pergameně s pečetmi šesti dobrých lidí, pánuov neb z rytířstva ... a s jistcovú sedmú pečeti.“ Viz V. BRANDL (ed.), *Knihá Tovačovská*, kap. 180, s. 102.

⁴⁸¹ P. KREUZ – I. MARTINOVSKÝ – J. VOJTÍŠKOVÁ (edd.), *Vladislavské zřízení*, s. 279, čl. 36.

⁴⁸² MZA Brno, A 7 – *Berní přiznávací listy*, sv. Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných, páni, č. 4, kart. 1.

Stejný vydavatel pečeti přiznání k berni ze dne 5. září 1583,⁴⁸³ v němž se vyznává k berni z poddaných na panství v Zábřehu ve výši 500 zlatých. Pečeť vydavatele se nachází pod papírovým krytem.

Dne 8. září 1583⁴⁸⁴ se Jan Šembera Černohorský z Boskovic vyznává k berni z poddaných na Úsově ve výši 275 zlatých a 10 grošů. Pečeť je opět chráněna papírovým krytem.

Dne 24. srpna 1584⁴⁸⁵ pečeti týž pán z Boskovic berní přiznání, v němž ohlašuje, že odevzdává výběřcímu sumu ve výši 799 zlatých a 24 1/5 grošů, jakožto daň z poddaných na svých panstvích. Pečeť je k listu připojena obvyklou formou.

Kunka z Boskovic a na Bílovicích se vyznává k berni z poddaných ve výši 4 zlatých a 24 grošů (jedná se o 96 usedlých po 1 a půl groších). Kunka přitiskla svůj signet na list ze dne 25. srpna 1584.⁴⁸⁶

Táž pečeti ve stejný den přiznáváci list na sumu 32 zlatých (96 usedlých po 10 groších).⁴⁸⁷ Pod textem se nenachází pečeť vydavatelky, ale Václava z Bubna.⁴⁸⁸

Dne 26. srpna 1585⁴⁸⁹ vydává Jan z Boskovic a na Třebové list přiznáváci, v němž se vyznává k berni z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů) a odevzdává 19 grošů. Týž den odevzdává ze stejného důvodu 22 grošů⁴⁹⁰ a na jiném panství 475 zlatých a 10 grošů (za 1 426 osob po 10 groších).⁴⁹¹ Na všech listech je opět přitisknuta pouze jedna pečeť vydavatele.

Jan z Boskovic a na Třebové se vyznává k berni z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína) ve výši 475 zlatých a 10 grošů⁴⁹² a ze stejného důvodu k berni ve výši 407 zlatých a 20 grošů (1 223 osob po 10 groších).⁴⁹³ Ve

⁴⁸³ Tamtéž, č. 12, kart. 1.

⁴⁸⁴ Tamtéž, č. 5, kart. 1.

⁴⁸⁵ Tamtéž, sv. Bartoloměj 1584, Brno, z poddaných, páni, č. 18, kart. 2.

⁴⁸⁶ Tamtéž, č. 62, kart. 2.

⁴⁸⁷ Tamtéž, č. 42, kart. 2.

⁴⁸⁸ Carentia sigilli.

⁴⁸⁹ MZA Brno, A 7 – *Berní přiznáváci listy*, sv. Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 6, kart. 5.

⁴⁹⁰ Tamtéž, sv. Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů), páni, č. 6, kart. 4.

⁴⁹¹ Tamtéž, č. 5, kart. 4.

⁴⁹² Tamtéž, sv. Mikuláš 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 7, kart. 5.

⁴⁹³ Tamtéž, č. 6, kart. 5.

stejný den se také vyznává k berni z hmotných věcí ve výši 19 grošů.⁴⁹⁴ Všechny tři příznávací listy ze dne 6. prosince 1585 jsou zpečetěny vydavatelovým signetem a umístěny pod papírovým krytem.

Stejný vydavatel se dne 26. srpna 1587⁴⁹⁵ vyznává k berni z poddaných, z prodaného dobytka a z obilí na panství v Zábřehu ve výši 505 zlatých a 22 a půl grošů. Pod textem je umístěna vydavatelova pečeť – signet pod papírovým krytem.

Na listě ze dne 28. prosince 1587⁴⁹⁶ se Kunka z Boskovic a na Bílovicích vyznává k berni z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, ryb, vlny, klisen, hřebců, mléčného, z některých krámských věcí a peněz úročných. Vydavatelka list stvrzuje svým signetem.

Jan Šembera Černoorský z Boskovic se vyznává k berni z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat, mléčného a některých věcí krámských) ve výši 73 zlatých a 28 grošů. Pečeť na příznávacím listu ze dne 25. června 1588⁴⁹⁷ je již tradičně chráněna papírovou krytkou.

Dne 24. června 1589⁴⁹⁸ se Kunka z Boskovic a na Bílovicích vyznává k berni z prodaného zboží ve výši 39 zlatých a 23 a půl grošů. List je opatřen pečeti vydavatelky.

Stejná vydavatelka pečeti přiznání k berni ze dne 24. srpna 1589.⁴⁹⁹ Vyznává se k berni z dobytka ve výši 130 zlatých. Na listě je vydavatelčina pečeť.

Dne 28. srpna 1589⁵⁰⁰ se Kunka z Boskovic a na Bílovicích vyznává k berni z poddaných na svém panství v Zábřehu. Odevzdává 403 zlatých, přičemž své vyznání stvrzuje pečeti.

Jan Šembera Černoorský z Boskovic se vyznává k berni z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat,

⁴⁹⁴ Tamtéž, č. 5, kart. 5.

⁴⁹⁵ Tamtéž, sv. Bartoloměj 1587, Olomouc, z poddaných, z prodaného dobytka, z obilí, páni, č. 4, kart. 8.

⁴⁹⁶ Tamtéž, vánoce 1587, Brno, z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, ryb, vlny, klisen, hřebců, mléčného, z některých krámských věcí a peněz úročných, páni, č. 37, kart. 7.

⁴⁹⁷ Tamtéž, sv. Jan Křtitel 1588, Olomouc, z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat, mléčného a některých věcí krámských), páni, č. 36, kart. 10.

⁴⁹⁸ Tamtéž, sv. Jan Křtitel 1589, Brno, z prodaného zboží, páni, č. 32, kart. 11.

⁴⁹⁹ Tamtéž, sv. Bartoloměj 1589, Olomouc, z dobytka, páni, č. 182, kart. 13.

⁵⁰⁰ Tamtéž, z poddaných, páni, č. 5, kart. 13.

mléčného a některých věcí krámských) ve výši 21 zlatých a 14 grošů. Přiznávací list ze dne 30. prosince 1589⁵⁰¹ nese pod papírovým krytem přitíštěnou pečeť.

Týž pečetitel se dne 10. října 1596⁵⁰² vyznává k berni z poddaných, svobodníků, farářů, mlynářů, handlířů, novokřtěnců a zápisných peněz ve výši 1 592 zlatých a 16 grošů. List je opatřen pečeti vydavatele.

Závěrem této kapitoly nutno shrnout, že jsme se ve Vladislavském zřízení zemském nesetkali, až na dvě uvedené výjimky, s podrobnou definicí pečetní praxe. *Dobré vůle* se v oblasti pečetění odlišují od ustanovení v Tovačovské knize. Pečetní praxe se naopak shoduje s článkem Vladislavského zřízení zemského, který upravuje pečetění ve věci *přiznání k berni*. Všechna uvedená přiznání obsahují dle ustanovení pouze pečeť vydavatele. Ve všech případech se jedná o signety a všechny jsou umístěny pod papírovým krytem.

⁵⁰¹ Tamtéž, termín vánoční 1589, Brno, z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolních, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hříbat, mléčného a některých věcí krámských), páni, č. 3, kart. 12.

⁵⁰² Tamtéž, sv. Václav 1596, Brno, z poddaných, svobodníků, farářů, mlynářů, handlířů, novokřtěnců a zápisných peněz, páni, č. 23, kart. 19.

Závěr

Cílem práce bylo přiblížit zájemci o dané téma sfragistickou problematiku pánů z Boskovic, začlenit a popsat nasbírané pečeti a vnímat je jako neoddělitelnou součást písemností, k nimž byly připojeny. Zaměřili jsme se na obsah písemností, v nichž Boskovičtí figurují jako vydavatelé či svědci/rukojmi, abychom jejich diplomatiku zařadili do širšího kontextu. Na základě koroborace jsme vysledovali sociální vazby pánů z Boskovic a následně určili rody, s nimiž spolupracovali nejčastěji. Vyzískané výsledky pečetní praxe jsme srovnali se dvěma dobovými prameny – s Tovačovskou knihou a s Vladislavským zřízením zemským.

Námi provedená sonda vydala celkem 263 otisků 89 pečetních druhů a typů pánů a paní z Boskovic, třebaže se ne všechny do dnešních dní dochovaly. Co se diplomatického materiálu týče, zařadili jsme do výzkumu i písemnosti, jejichž pečeti jsme analyzovali již v bakalářské práci.⁵⁰³ Dohromady jsme se tedy zabývali 199 písemnostmi a pečetěmi k nim připojenými. Ačkoli se nejedná o nízké číslo, stále nemáme k dispozici veškerou pečetní materii a s ní spojený diplomatický materiál pánů z Boskovic. Další možnosti bádání zajisté nabízejí zahraniční archivy, jejichž fondy se nám z časových důvodů bohužel nepodařilo vytěžit.

Důkladnou analýzou bylo zjištěno, že se pečeti ani písemnosti nevymykají dobovým pravidlům.⁵⁰⁴ Pečetní obraz rovněž respektuje dobu z hlediska výtvarného vyhotovení. Výzkum mimo jiné potvrdil užití karentní a autentické pečeti. Karentní pečeť byla užita tehdy, pakliže dotyčný u sebe neměl pečetidlo či vlastním typářem nedisponoval. Autentické pečeti využívali církevní představitelé, a to v případě zpečetění právního počínu svých poddaných, kdy byla pečeť vnímána jako reprezentace autority. Koroborace písemností jsou po celou dobu pečetní činnosti pánů z Boskovic konstantní, na výjimky bylo upozorněno v textu. Rozbor sociálních vazeb odhalil, že mezi rody, s nimiž Boskovičtí spolupracovali nejčastěji, patří především paní z Lomnice, Pernštejna, Kunštátu, Vlašimi a Lipé; na listinách je potkáváme po celé sledované období (13. až 16. století). S daným faktem nesporně souvisí sňatková politika, která měla na pečetní proces velký vliv. Až na jednotliviny sídlili všichni šlechtici, figurující na listinách, na

⁵⁰³ Viz Lenka TICHÁ, *Pečeti pánů z Boskovic od 13. do 16. století*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2018, bakalářská práce.

⁵⁰⁴ Srov. J. PAVELKOVÁ, *Pečeti pánů z Kunštátu*, Brno 2009; K. MARÁZ, *Pečeť na Moravě*, Brno 2001.

moravských panstvích. V případě pečetení se jednalo o uzavřenou skupinu lidí, která mezi sebe pouštěla „cizince“ jen výjimečně. Na základě srovnání pečetní teorie a praxe můžeme potvrdit, že byla teorie dodržována. Ani jeden ze dvou rozebíraných pramenů však nedefinoval pečetní praxi natolik dostatečně, abychom mohli vyvodit stoprocentní závěry. Například majetkové transakce, které se v listinách fixovaly nejčastěji, nebyly ani v jednom z pramenů z hlediska pečetení definovány. Respektování předepsaných pravidel můžeme aplikovat i na vystupování nejvyšších zemských úředníků na listinách, neboť pořadí jejich pečetí skutečně korespondovalo s hierarchickým uspořádáním.

Největší úskalí představovala práce s digitalizovaným materiálem, z něhož nelze vytěžit všechna potřebná data. Z fotografie nevyčteme velikost a velice často ani opis, což značí výrazný badatelský problém. Velikosti i opisy totiž hrají roli při určování politického postavení jedince a absence zmíněných dat pak ubírá na platnosti výzkumných závěrů. V naší práci jsou digitalizované materiály záležitostí především nejstarší pečetní činnosti.

Výzkum se dá samozřejmě posunout ještě dál, čehož jsme si plně vědomi. Nabízí se probádání zahraničního diplomatického a zároveň sfragistického materiálu. Nosný by zajisté byl i detailní rozbor jednotlivých dokumentů, který by přinesl zajímavé obsahové skutečnosti.

Na předešlých stranách jsme se pokusili zmapovat diplomaticko-sfragistickou činnost významného moravského rodu a přijmout tak výzvu Karla Maráze, který k dalšímu osvětlování šlechtické sfragistiky nabádá.⁵⁰⁵ Rádi bychom touto prací inspirovali zájemce o dané studium, aby v budoucnosti podobně zpracovali diplomatický materiál dalších rodů a přispěli tak k ucelení problematiky šlechtické sfragistiky ve všeobecném měřítku.

⁵⁰⁵ K. MARÁZ, *Možnosti využití našich právních památek jako pramene pro českou sfragistiku na příkladu vybraných článků (kapitol) z Tovačovské knihy*, s. 141.

Seznam pramenů a edic

SEZNAM PRAMENŮ – TABULKOVÝ SOUPIS PEČETÍ

Hlavní boskovická linie

PEČETITEL	DATUM	TYP	ULOŽENÍ	ODKAZY
Oldřich (I.) z Boskovic	30. 9. 1297	osobní hlavní pečeť	MZA, Maltézští rytíři - české velkopřevorství, inv. č. 2693	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RM/NA_RM_12970930_2693_r.jpg
	20. 7. 1312	osobní hlavní pečeť	NA, Archiv České koruny, inv. č. 68	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_13120720_00068_r.jpg
Artléb z Boskovic	8. 6. 1323	pečeť ztracena	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1323 VI 08	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13230608_Q8-r.jpg
	12. 2. 1326	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1326 II 12	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13260212_J3-r.jpg
	1. 3. 1327	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1327 III 01	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13270301_L1-r.jpg
	13. 8. 1327	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1327 VIII 13	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13270813_M24-r.jpg
	10. 8. 1329	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1329 VIII 10	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13290810_M22-r.jpg
	3. 9. 1329	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1329 IX 03	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_13290903_E9-L6_r.jpg

	27. 1. 1330	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1330 I 27	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_13300127_E8-A200-215-r.jpg
	14. 10. 1334	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1334 X 14	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M5-r.jpg
	14. 10. 1334	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1334 X 14	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M4-r.jpg
	24. 12. 1334	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1334 XII 24	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Ciste(rciacky-Stare-Brno/MAZB_13541224_A22-r.jpg
Ješek z Boskovic	14. 10. 1334	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1334 X 14	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13341014_M5-r.jpg
	18. 6. 1339	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1339 VI 18	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13390618_A25-r.jpg
	12. 3. 1347	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1347 III 12	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_13470312_A56-r.jpg
	1348	ztracena	MZA, E 18 – Dominikánky Olomouc, sign. 1348	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E18-Dominikani-Olomouc/MAZB_1348xxxx~13489999_E18-B2-r.jpg
Oldřich (II.) z Boskovic	28. 10. 1370	osobní hlavní pečet'	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 69, ev. j. č. 4	http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-69.htm
	8. 5. 1379	osobní hlavní pečet'	MZA, E 40 – Kartuziáni Olomouc, sign. 1379 V 08	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-Kartuziani-Olomouc/MAZB_13790508_E40-E4-r.jpg

	8. 1379	5.	osobní hlavní pečeť	MZA, E 40 – Kartuziáni Olomouc, 1379 V 08 sign.	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-Kartuziani-Olomouc/MAZB_13790508_E40-E4a-r.jpg
	15. 1379	7.	osobní hlavní pečeť	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 143	http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-143.htm
	15. 1382	11.	osobní hlavní pečeť	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 158	http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0
	11. 1383	10.	osobní hlavní pečeť	MZA, E 3 – Augustiniáni Olomouc, sign. 104	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E3-Augustiniani-Olomouc/MAZB_13831011_E3-G13-104-r.jpg
	20. 1385	1.	osobní hlavní pečeť	SOA Třeboň, Cizí statky, inv. č. 363	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CiziStatkyTrebou_13850120_0363_r.jpg
Perchta Boskovic z	23. 1379	12.	velká pečeť	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 145	http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0
Vaněk Boskovic z	15. 1379	7.	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 143	http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-143.htm
	21. 1390	7.	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 217	http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-217.htm
	7. 1391	5.	3. typ osobní hlavní pečeti	SOA Třeboň, Cizí statky, inv. č. 225	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CiziStatkyTrebou_13910507_0225_r.jpg
	13. 1410	12.	3. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 192	
	28. 1428	1.	3. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 258	
Jan (Ozor) Boskovic z	15. 1379	7.	osobní hlavní pečeť	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 143	http://www.mza.cz/a8web/a8apps1/a1/docs/A0001-143.htm

Jan z Boskovic a z Loučky	11. 7. 1446	osobní hlavní pečeť	MZA, E 55 – Premonstráti Klášterní Hradisko, sign. 83	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni_Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg
	15. 6. 1449	osobní hlavní pečeť	SOA Třeboň, Historica Třeboň, sign. 1526	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Historica/SOAT-HistoricaTrebou_14490615_1142_r.jpg
Vaněk z Boskovic a na Letovicích	30. 4. 1432	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 267	
	7. 5. 1443	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 314	
	11. 7. 1446	osobní hlavní pečeť	MZA, E 55 – Premonstráti Klášterní Hradisko, inv. č. 83, sign. J 18	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni_Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg
	17. 2. 1447	osobní hlavní pečeť	Vyšší Brod, OCist, Urkunden (1173–1846), sign. 1447 II 17	http://images.monasterium.net/pics/871/VYBRO_1447_0214nach~14470214_72%2CIV_r.jpg
	12. 2. 1457	osobní hlavní pečeť	MZA Brno, E 9 – Cisterciacký v Brně, sign. 1457 II 12	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14570212_S16-r.jpg
	1459	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 412	
	20. 1. 1461	osobní hlavní pečeť	SOA Třeboň, Cizí rody, sign. z Rožmberka 4/11, inv. č. 200	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebou_14610120_0200_Rozmberka04-11_r.jpg
	10. 11. 1461	osobní hlavní pečeť	MZA Brno, E 5 – Augustiniáni Šternberk, sign 54	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E5-Augustiniani-Sternberk/MAZB_14611110_E5-J11-642-r.jpg
Václav z Boskovic	25. 4. 1466	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 498	

	21. 10. 1477	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	
	24. 1. 1481	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 301, poř. č. 366	
	28. 9. 1482	ztracena	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1482 IX 28	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14820928_E8-A212-227-r.jpg
Jaroslav Boskovic z	25. 4. 1466	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 498	
	21. 10. 1477	osobní hlavní pečeť	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	
	28. 9. 1482	ztracena	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1482 IX 28	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14820928_E8-A212-227-r.jpg
	20. 1. 1484	sekret	ZA Opava, pobočka Olomouc, MCO, sign. AIVc27, inv. č. 534	
Albrecht Boskovic z	25. 4. 1466	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 498	
	25. 7. 1477	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 612	
	21. 9. 1477	2. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 613	
	21. 10. 1477	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	

	6. 1488	3.	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 958, sign. EIa23	
	23. 1488	4.	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1488 IV 23	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg
	14. 1490	4.	ztracena	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Letovice, inv. č. 1, e. č. 1	
	7. 1490	6.	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b	
	17. 1491	10.	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Velkostatek Tovačov, inv. č. 358	
	11. 1491	12.	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. D 5	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14911211_D5-r.jpg
	29. 1495	6.	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 356, poř. č. 421	
	17. 1495	9.	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, inv. č. 133, sign. A 125	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14950917_E8-A125-133-r.jpg
	29. 1496	6.	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 363, poř. č. 429	
	1. 1499	3.	3. typ osobní hlavní pečeti	NA, Benediktini- klášter Břevnov, Praha Benediktinské arciopatství sv. Vojtěcha a sv.	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg

			Markéty v Břevnově, sign. 248	
Ladislav z Boskovic	21. 10. 1477	menší pečeť	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	
	28. 9. 1482	?	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1482 IX 28	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14820928_E8-A212-227-r.jpg
	6. 3. 1488	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 38, sign. Ala20a	
	23. 4. 1488	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1488 IV 23	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg
	14. 4. 1490	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Letovice, inv. č. 1, e. č. 1	
	7. 6. 1490	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b	
	17. 10. 1491	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Velkostatek Tovačov, inv. č. 358	
	18. 12. 1491	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 3, e. č. 3	
	2. 2. 1494	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 351, poř. č. 416	
	6. 10. 1494	signet	ZA Opava, pracoviště SOkA Šumperk, Archiv	

			města Šumperk, sign. 40, inv. č. 9	
29. 1495	6.	4. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 356, poř. č. 421	
17. 1495	9.	4. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, inv. č. 133, sign. A 125	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14950917_E8-A125-133-r.jpg
23. 1496	4.	5. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 361, poř. č. 427	
29. 1496	6.	5. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, inv. č. 363, poř. č. 429	
6. 1498	2.	4. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 368, poř. č. 434	
6. 1499	2.	5. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 880	
1. 1499	3.	ztracena	NA, Benediktini- klášter Břevnov, Praha Benediktinské arciopatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově, sign. 248	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg
26. 1503	6.	6. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 403, poř. č. 469	
16. 1504	11.	6. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1504 XI 16	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_15041116_E8-A138-147-r.jpg
25. 1505	6.	6. typ osobní	MZA, E 40 – Kartuziáni	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E40-

		hlavní pečeti	Olomouc, sign. 1505 VI 25	Kartuziani- Olomouc/MZAB_15050625 E40-G16_r.jpg
	8. 11. 1509	6. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 54, sign. Ala32	
	11. 1. 1516	6. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 965, sign. Elb4	
Kryštof z Boskovic a na Třebové	5. 7. 1522	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 530, poř. č. 601	
	26. 6. 1526	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, Archiv České koruny, sign. 1961	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15260626_01961_r.jpg
	27. 3. 1534	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 597, poř. č. 670	
	29. 4. 1537	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 76, sign. A-I- 34	
	8. 11. 1543	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 1358	
	27. 4. 1545	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 79, sign. A-I- 35	
	17. 7. 1546	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 1387	
	28. 9. 1547	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 698, poř. č. 772	

	28. 9. 1547	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 699, poř. č. 773	
Ladislav Velen z Boskovic	4. 8. 1544	osobní hlavní pečet'	MZA, Archiv České koruny, sign. 2079	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg
Václav z Boskovic a na Třebové	23. 5. 1525	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA Brno, E 9 - Cisterciacký v Brně, sign. K 19	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15250523_K19-r.jpg
	1. 9. 1558	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 830, poř. č. 906	
	7. 7. 1563	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, Archiv České koruny, sign. 2185	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15630707_02185_r.jpg
	14. 7. 1565	signet	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 905, poř. č. 981	
	17. 7. 1565	1. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, inv. č. 906, poř. č. 982	
Jan z Boskovic a na Třebové	6. 3. 1547	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 1391	
	7. 7. 1563	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, Archiv České koruny, sign. 2185	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15630707_02185_r.jpg
	30. 11. 1565	1. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Vážany, inv. č. 2	
	9. 2. 1575	2. typ osobní	MZA, Archiv České koruny, sign. 2201	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-

		hlavní pečeti		<u>ACK 15750209 02201 r.j</u> <u>pg</u>
	20. 9. 1579	1. typ signetu	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 1015, poř. č. 1093	
	15. 12. 1581	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 85, sign. A-I- 40	
	2. 9. 1583	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných, páni, č. 4, kart. 1	
	5. 9. 1583	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných, páni, č. 12, kart. 1	
	24. 8. 1585	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Rodinný archiv Žerotínů– Bludov, inv. č. 12, sign. VI/5	
	26. 8. 1585	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 6, kart. 5	
	26. 8. 1585	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů), páni, č. 6, kart. 4	

	26. 8. 1585	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1585, Olomouc, z poddaných (dobytka, vín, obilí, piva, novokřtěnců a svobodných dvorů), páni, č. 5, kart. 4	
	6. 12. 1585	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Mikuláš 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 7, kart. 5	
	6. 12. 1585	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Mikuláš 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 6, kart. 5	
	6. 12. 1585	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Mikuláš 1585, Olomouc, z poddaných (židů, svobodných dvořáků, novokřtěnců, z dobytka, obilí, vína), páni, č. 5, kart. 5	
	26. 8. 1587	3. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1587, Olomouc, z poddaných, z prodaného dobytka, z obilí, páni, č. 4, kart. 8	

Černohorská linie

PEČETITEL	DATUM	TYP	ULOŽENÍ	ODKAZY
Beneš Černohorský z Boskovic	14. 1. 1423	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 235	
	30. 4. 1432	2. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 267	
	7. 5. 1443	3. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 314	
	21. 9. 1443	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 6 – Benediktini Rajhrad, inv. č. 134, sign. A g 106	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14430921_E6-Ag106-134-r.jpg
	3. 11. 1444	sekret	MZA, E 6 – Benediktini Rajhrad, inv. č. 135, sign. Ag 107	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14441103_E6-Ag107-135-r.jpg
	15. 3. 1446	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 6 – Benediktini Rajhrad, inv. 140, sign. Ag 112	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E6-Benediktini-Rajhrad/MAZB_14460315_E6-Ag112-140-r.jpg
	11. 7. 1446	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 55 – Premonstráti Klášterní Hradisko inv. č. 83, sign. J 18	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E55-Premonstrati-Klasterni Hradisko/MZAB_14460711_E55-J18-83_r.jpg
	11. 11. 1448	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1328, sign. Ola 7	
	13. 11. 1450	3. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciacký v Brně, sign. O 3	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14501113_O3-r.jpg

	12. 2. 1457	4. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 9 – Cisterciacký v Brně, sign. 1457 II 12	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14570212_S16-r.jpg
	3. 3. 1458	ztracena	MZA, E 39 – Kartuziáni Královo Pole, sign. 1458 III 03	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E39-Kartuzani-Kralovo-Pole/MAZB_14580303_E39-11-r.jpg
	19. 3. 1466	4. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, MCO, inv. č. 498, sign. AIVb26	
	25. 4. 1466	4. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 498	
Tas Černohorský z Boskovic	8. 8. 1460	velká pečeť	ZA Opava, pobočka Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž, sign. QXd3, inv. č. 112	
	30. 10. 1461	velká pečeť	ZA Opava, pobočka Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž, sign. QIb3, inv. č. 16	
	4. 2. 1463	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 238. poř. č. 299	
	22. 5. 1464	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 244, poř. č. 305	
	27. 1. 1466	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 254, poř. č. 315	
	11. 11. 1466	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž,	

			sign. QIc2, inv. č. 5	
	13. 11. 1466	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 260, poř. č. 322	
	22. 1. 1468	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, MCO, inv. č. 505, sign. AIVb27	
	13. 4. 1469	velká pečeť	Diecézní archiv Biskupství brněnského, Farní úřad Telč 6, sign. 6	http://images.monasterium.net/img/CZ-DABB/FUT//DABB_FUT_14690413_r.JPG
	22. 11. 1469	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1022, sign. Flb9	
	23. 4. 1473	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, MCO, inv. č. 514, sign. AIVc9	
	25. 7. 1477	velká pečeť	AMB, SLML, inv. č. 612	
	27. 7. 1477	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1315, sign. Nla5	
	28. 10. 1477	signet	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 393	http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0
	15. 1. 1480	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1480 I 15	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14800115_G4-r.jpg
	15. 4. 1480	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1480 IV 15	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14800415_D12-r.jpg
	22. 9. 1480	signet	AMB, SLML, inv. č. 644	

	17. 1482	1.	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, MCO, inv. č. 527, sign. AIVc22	
	29. 1482	4.	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. A 30	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14820129_A30-r-1.jpg
Jindřich Jičínský Boskovic	6. 1470 1475	2. –	osobní hlavní pečeť	MZA, A 1 – Stavovské listiny, inv. č. 381	http://www.mza.cz/a8web/a8sl4/?fkod=A%20%20%201&invc=393&dd=1&ddpn=1&usel=0&uan=0
Dobeš Boskovic	1. 1472	9.	sekret	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. 1472 IX 01	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14720901_L18-r.jpg
	22. 1476	5.	sekret	AMB, SLML, inv. č. 601	
	23. 1477	4.	signet	AMB, SLML, inv. č. 610	
	21. 1477	10.	menší pečeť	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	
	26. 1482	4.	signet	SOA Třeboň, Cizí rody, sign. z Rožmberka 4/13, inv. č. 249	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebon_14820426_0249_Rozmberka04-13_r.jpg
	9. 1483	6.	2. menší pečeť	SOA Třeboň, Cizí rody, sign. z Rožmberka 4/15, inv. č. 254	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Rody/SOAT-CiziRodyTrebon_14830609_0254_Rozmberka04-15_r.jpg
	28. 1485	9.	1. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 718	
	21. 1486	10.	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 314, poř. č. 379	
	14. 1490	4.	2. typ osobní	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města	

		hlavní pečeti	Letovice, inv. č. 1, e. č. 1	
	7. 6. 1490	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b	
Perchta (II.) z Boskovic	29. 8. 1476	velká pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1476 VIII 29	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14760829_Q34-r.jpg
	25. 3. 1478	velká pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1478 III 25	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14780325_D22-r.jpg
	14. 4. 1480	velká pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1480 IV 14	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_14800414_E9-D23_r.jpg
	9. 1. 1481	velká pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1481 I 09	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14810109_A46-r.jpg
	31. 12. 1481	velká pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1481 XII 31	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_14811231_E9-D24_r.jpg
Barbora z Boskovic	5. 10. 1477	osobní hlavní pečet'	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. A 37	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14771005_A37-r.jpg
Beneš mladší z Boskovic	21. 10. 1477	1. typ osobní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Boskovice, inv. č. 2, e. č. 2	
	27. 1. 1484	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 10 – Cisterciacky Předklášteří u Tišnova, sign. 1484 I 27	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MZAB_14840127_E10-A8_r.jpg
	6. 3. 1488	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO,	

			inv. č. 38, sign. Ala20a	
	23. 4. 1488	1. typ osobní pečeti	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1488 IV 23	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg
	14. 4. 1490	1. typ osobní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Letovice, inv. č. 1, e. č. 1	
	7. 6. 1490	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b	
	28. 1. 1491	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 326, poř. č. 391	
	25. 7. 1491	1. typ osobní pečeti	MZA, E 10 – Cisterciačky Předklášteří u Tišnova, sign. 1491 VII 25	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MZAB_14910725_E10-H5_r.jpg
	17. 10. 1491	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Velkostatek Tovačov, inv. č. 358	
	11. 12. 1491	ztracena	MZA, E 9 – Cisterciačky v Brně, sign. D 5	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14911211_D5-r.jpg
	2. 2. 1494	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 351, poř. č. 416	
	11. 4. 1495	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Nový Jičín, Archiv města Příbor, inv. č. 4	

	29. 6. 1495	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 356, poř. č. 421	
	23. 4. 1496	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 361, poř. č. 427	
	1. 3. 1499	1. typ osobní pečeti	NA, Benediktini – klášter Břevnov, Praha Benediktinské arciopatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově, sign. 248	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/RBB/NA-RBB_14990301_248_r.jpg
	28. 6. 1504	1. typ osobní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 424, poř. č. 490	
	19. 2. 1506	1. typ osobní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 944	
Dobeš Černohorský a z Boskovic na Rosicích	13. 12. 1511	1. typ osobní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Vážany, inv. č. 1	
	13. 7. 1514	2. typ osobní hlavní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Lysice, inv. č. 1, e. č. 1	
	4. 1. 1521	1. typ osobní pečeti	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Doubravice nad Svitavou, inv. č. 3, e. č. 3	
	1. 9. 1523	3. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1244, sign. GIIc1	
	30. 6. 1529	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Lenní	

			dvůr Kroměříž, sign. R1a2, inv. č. 119	
	18. 1. 1531	signet	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 565, poř. č. 637	
	15. 5. 1532	4. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 59 – Premonstráti Zábrdovice, sign. 26	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E59-Premonstrati-Zabrdovice/MZA_E59_26_15320515_r.JPG
	1533	4. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 582, poř. č. 654	
	28. 3. 1536	4. typ osobní hlavní pečeti	MZA, E 44 – Křížovnici Znojmo, sign. 44	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E44-Krizovnici-Znojmo/MZA_E44_44_ID2-4_15360328_r.JPG
	29. 6. 1536	4. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 606, poř. č. 679	
	12. 6. 1538	signet	AMB, SLML, inv. č. 1296	
	12. 3. 1539	4. typ osobní hlavní pečeti	AMB, SLML, inv. č. 1302	
	30. 7. 1539	4. typ osobní hlavní pečeti	NA, Archiv České koruny, sign. 2029	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15390730_02029_r.jpg
Tas Černohorský z Boskovic	26. 6. 1526	osobní hlavní pečet'	NA, Archiv České koruny, sign. 1961	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15260626_01961_r.jpg
Jaroslav Černohorský z Boskovic	30. 6. 1529	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž, sign. R1a2, inv. č. 119	

	15. 5. 1532	menší pečeť	MZA, E 59 – Premonstráti Zábrdovice, sign. 26	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E59-Premonstrati-Zabrdovice/MZA_E59_26_15320515_r.JPG
	4. 8. 1544	osobní hlavní pečeť	NA, Archiv České koruny, sign. 2079	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg
Jetřich Dobeř Černohorský z Boskovic	20. 1. 1566	osobní hlavní pečeť	NA, Archiv České koruny, sign. 2189	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15660120_02189_r.jpg

Svojanovská linie

PEČETITEL	DATUM	TYP	ULOŽENÍ	ODKAZY
Oldřich Černohorský z Boskovic	14. 1. 1423	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 235	
Ješek z Boskovic	5. 6. 1459	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 407	
	21. 7. 1470	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, MCO, sign. AIVc6, inv. č. 510	
Jan z Boskovic a na Svojanově	6. 11. 1509	osobní hlavní pečeť	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1509 XI 6	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_15091106_E8-A142-153-r.jpg
Jindřich z Boskovic	25. 9. 1456	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 399	
	6. 12. 1460	ztracena	NA, České gubernium - guberniální listiny, Praha, sign. 318	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/CG-L/NA-CG-L_14601206_318_r.jpg
	17. 12. 1460	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 416	
	21. 3. 1470	osobní hlavní pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1470 III 21	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_14700321_S19-r.jpg

Trnavsko-bučovická linie

PEČETITEL	DATUM	TYP	ULOŽENÍ	ODKAZY
Oldřich z Boskovic a z Trnávky	25. 4. 1466	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 498	
	6. 3. 1488	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 38, sign. Ala20a	
	23. 4. 1488	osobní hlavní pečeť	MZA, E 8 – Cisterciáci Žďár, sign. 1488 IV 23	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E8-Cisterciacki-Zdar/MAZB_14880423_E8-A116-124-r.jpg
	14. 4. 1490	osobní hlavní pečeť	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv města Letovice, inv. č. 1, e. č. 1	
	7. 6. 1490	osobní hlavní pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 40, sign. Ala20b	
Johanka z Boskovic	29. 9. 1508	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1508 IX 29	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15080929_O4-r.jpg
	12. 3. 1510	velká pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Archiv města Uničov, inv. č. 57, sign. 8/1510	
	13. 7. 1510	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1510 VII 13	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB_15100713_R22_r.jpg
	8. 8. 1511	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1511 VIII 08	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB_15110808_S23-r.jpg
	24. 2. 1512	velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-

			Brně, sign. 1512 II 24	Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB 15120224 R23_r.jpg
	5. 1512	3. velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1512 III 05	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB 15120305 S24-r.jpg
	29. 1512	9. velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1512 IX 29	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB 15120929 R25_r.jpg
	25. 1512	12. velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1512 XII 25	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MZAB 15121225 R26_r.jpg
	20. 1523	4. velká pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1523 IV 20	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB 15230420 G26-r.jpg
	23. 1525	5. menší pečeť	MZA, E 9 – Cisterciacky v Brně, sign. 1525 V 23	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E9-Cisterciacky-Stare-Brno/MAZB 15250523 K19-r.jpg
Apolonie z Boskovic	24. 1521	4. ztracena	MZA, E 10 – Cisterciacky Předklášteří u Tišnova, sign. 1521 IV 24	http://images.monasterium.net/img/CZ-MZA/E10-Cisterciacky-Tisnov/MAZB 15210424 E10-F1-r.jpg
Artleb z Boskovic a na Vranově	13. 1514	7. ztracena	MZA, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Lysice, inv. č. 1, e. č. 1	
	20. 1521	1. osobní hlavní pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AO, inv. č. 1241, sign. GIb22	
	22. 1524	11. osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č 1136	
Jan Jetřich Černohorský z Boskovic	28. 1547	9. osobní hlavní pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 698, poř. č. 772	

	28. 1547	9.	osobní hlavní pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 699, poř. č. 773	
	1. 1557	1.	osobní hlavní pečeť	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 81, sign. A-I- 37	
	1. 1560	10.	osobní hlavní pečeť	NA, Archiv České koruny, sign. 2176	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15601001_02176_r.jpg
Václav z Boskovic a na Bučovicích	4. 1544	8.	osobní hlavní pečeť	NA, Archiv České koruny, sign. 2079	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15440804_02079_r.jpg
	23. 1546	4.	osobní hlavní pečeť	AMB, SLML, inv. č. 1383	
	18. 1553	4.	signet	SOA Třeboň, Cizí statky Třeboň, sign. 157	http://images.monasterium.net/pics/CZ-SOAT/Cizy-Statky/SOAT-CiziStatkyTrebou_15530418_0157_01.jpg
Albrecht Černohorský z Boskovic a na Bučovicích	23. 1557	9.	1. typ osobní hlavní pečeti	NA, Archiv České koruny, sign. 2164	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15570923_02164_r.jpg
	14. 1560	3.	2. typ osobní hlavní pečeti	NA, Archiv České koruny, sign. 2175	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15600314_02175_r.jpg
	12. 1562	8.	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 884, poř. č. 960	
	26. 1563	7.	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Archiv obce Nová Hradečná, inv. č. 1	

	26. 7. 1563	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Archiv obce Hradečná II, inv. č. 2	
	27. 7. 1563	1. typ signetu	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 891, poř. č. 967	
	21. 1. 1567	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AMO, inv. č. 915, poř. č. 991	
	1. 1. 1568	2. typ signetu	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 83, sign. A- II-49	
Kunka z Boskovic	25. 8. 1584	1. typ signetu	MZA, A7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1584, Brno, z poddaných, páni, č. 62, kart. 2	
	25. 8. 1584	pečeť Václava z Bubna	MZA, A7 – Berní příznávací listy, sv. Bartoloměj 1584, Brno, z poddaných, páni, č. 42, kart. 2	
	24. 8. 1585	ztracena	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, Rodinný archiv Žerotínů– Bludov, inv. č. 12, sign. VI/5	
	28. 12. 1587	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, vánoce 1587, Brno, z vín, sladkého pití, piv přespolečných, obilí, mouky, sladu, ryb, vlny, klisen, hřebců, mléčného, z některých krámských věcí a peněz úročných, páni, č. 37, kart. 7	
	24. 6. 1589	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv.	

			Jan Křtitel 1589, Brno, z prodaného zboží, páni, č. 32, kart. 11	
	24. 8. 1589	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, sv. Bartoloměj 1589, Olomouc, z dobytka, páni, č. 182, kart. 13	
	28. 8. 1589	3. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, sv. Bartoloměj 1589, Olomouc, z poddaných, páni, č. 5, kart. 13	
Jan Šembera Černohorský z Boskovic	9. 2. 1575	1. osobní hlavní pečeti	NA, Archiv České koruny, sign. 2201	http://images.monasterium.net/img/CZ-NA-I/ACK/NA-ACK_15750209_02201_r.jpg
	8. 9. 1583	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, sv. Jiljí 1583, Olomouc, z poddaných, páni, č. 5, kart. 1	
	24. 8. 1584	1. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, sv. Bartoloměj 1584, Brno, z poddaných, páni, č. 18, kart. 2	
	25. 6. 1588	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, sv. Jan Křtitel 1588, Olomouc, z prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolních, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hříbat, mléčného a některých věcí krámských), páni, č. 36, kart. 10	
	30. 12. 1589	2. typ signetu	MZA, A 7 – Berní přiznávací listy, termín vánoční 1589, Brno, z	

			prodaného zboží (z vín, sladkého pití, piv přespolních, obilí, mouky, sladu, vlny, ryb, koní, klisen, hřibat, mléčného a některých věcí krámských), páni, č. 3, kart. 12	
	30. 1. 1590	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 90, sign. A-I- 44	
	30. 1. 1590	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 91, sign. A-I- 45	
	13. 2. 1590	2. typ signetu	AMB, SLML, inv. č. 2285	
	26. 6. 1591	2. typ signetu	AMB, SLML, inv. č. 2336	
	25. 4. 1596	2. typ osobní hlavní pečeti	ZA Opava, pracoviště SOkA Olomouc, AML, inv. č. 94, sign. A-I- 48	
	10. 10. 1596	ztracena	MZA, A 7 – Berní příznávací listy, sv. Václav 1596, Brno, z poddaných, svobodníků, farářů, mlynářů, handlířů, novokřtěnců a zápisných peněz, páni, č. 23, kart. 19	
NEZAŘAZENO Anna z Boskovic	4. 12. 1460	pečeť jejího muže, Kuby z Jevišovic	NA, České gubernium - guberniální listiny, Praha, sign. 317	<a href="http://images.monasteriu
m.net/img/CZ-NA-I/CG-
L/NA-CG-
L_14601204_317_r.jpg">http://images.monasteriu m.net/img/CZ-NA-I/CG- L/NA-CG- L_14601204_317_r.jpg
	6. 12. 1460	ztracena	NA, České gubernium - guberniální listiny, Praha, sign. 318	<a href="http://images.monasteriu
m.net/img/CZ-NA-I/CG-
L/NA-CG-
L_14601206_318_r.jpg">http://images.monasteriu m.net/img/CZ-NA-I/CG- L/NA-CG- L_14601206_318_r.jpg

EDICE

BRANDL, Vincenc, *Knih Tovačovská aneb Pana Ctibora z Cimburka a z Tovačova Pamět obyčejů, řádů, zvyklostí starodávných a řízení práva zemského v Markrabství Moravském*, Brno 1868.

EMLER, Josef (ed.), *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae III, IV*, Praha 1890.

CHYTIL, Josef (ed.), *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VII*, Brno 1858.

KREUZ, Petr – MARTINOVSKÝ, Ivan – VOJTÍŠKOVÁ, Jana (edd.), *Vladislavské zřízení zemské a navazující prameny*, Praha 2007.

Seznam literatury

- BENEŠ, František, *Význam pečeti pro bádání o minulosti*, Praha 1945.
- BLÁHOVÁ, Marie, *Historická chronologie*, Praha 2001.
- BOČEK, Antonín, *Přehled Knížat a Markrabat i jiných nejvyšších důstojníků zemských v markrabství moravském*, Brno 1850.
- BOLOM-KOTARI, Martina, *Pečeti moravských premonstrátů v letech 1436–1784*, Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita v Brně 2013, disertační práce.
- BRÁNSKÝ, Jaroslav, *Boskovice v proměnách času*, Boskovice 1990.
- BRÁNSKÝ, Jaroslav, *Čtyři z Boskovic*, Boskovice 2008.
- DUFKOVÁ, Kateřina, *Jan Šembera Černoohorský z Boskovic. Moravský Petr Vok*, Praha 2014.
- EWALD, Wilhelm, *Siegelkunde*, München 1972.
- HALADA, Jan, *Lexikon české šlechty*, Praha 1999.
- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*, Praha 2005.
- HLOBIL, Ivo – PETRŮ, Eduard, *Humanismus a raná renesance na Moravě*, Praha 1992.
- HRABĚTOVÁ, Irena, *Erbovní pověsti v českých spisech Bartoloměje Paprockého z Hlohol*, Brno 1992.
- KNOZ, Tomáš – DVOŘÁK, Jan, *Šlechta v proměnách věků*, Brno 2011.
- KOUŘIL, Miloš, *Diplomat a humanista Tas Černoohorský z Boskovic*, in: Libor Jan – Zdeněk Drahoš (edd.), *Osobnosti moravských dějin*, Brno 2006, s. 155–162.
- KREJČÍK, Tomáš, *Dějiny umění a sfragistika*, in: *Sto let od narození profesora Jindřicha Šebánka (Sborník příspěvků)*, Brno 2000, s. 109 – 112.
- KREJČÍK, Tomáš, *Pečeť v kultuře středověku*, Ostrava 1998.
- KREJČÍKOVÁ, Jarmila – KREJČÍK, Tomáš, *Úvod do české sfragistiky*, Ostrava 1989.

KREJČÍKOVÁ, Jarmila – KREJČÍK, Tomáš, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987.

LOUDA, Jiří, *Moravští zemští hejtmani*, Praha 1996.

MARÁZ, Karel, *K možností využití pečeti jako pramene pro heraldiku na příkladu pečeti středověké šlechty na Moravě v letech 1471–1526. Pečeti šlechtičen*, in: *Ad vitam et honorem: profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám*, Brno 2003, s. 141–147.

MARÁZ, Karel, *Možnosti využití našich právních památek jako pramene pro českou sfragistiku na příkladu vybraných článků (kapitol) z Tovačovské knihy*, in: *Sto let od narození profesora Jindřicha Šebánka (Sborník příspěvků)*, Brno 2000, s. 137–143.

MARÁZ, Karel, *Pečeť na Moravě ke konci středověku a počátku novověku (Příspěvek k poznání pečeti olomouckých biskupů a moravské šlechty v období 1471–1526)*, Brno 2001, disertační práce.

MARÁZ, Karel, *Sfragistika, studijní texty pro posluchače pomocných věd historických a archivnictví*, Brno 2014.

MARTÍNKOVÁ, Jana, *Moravská Třebová za pánů z Boskovic (1486–1589)*, in: *Moravskotřebovské noviny*, 1997, č. 5.

MAŤA, Petr, *Svět české aristokracie: (1500-1700)*, Praha 2004.

MILEC, Miroslav – SEDLÁČKOVÁ, Helena, *Rodové pečete II*, Brno 2014.

MUSILOVÁ, Ivana, *Náboženské poměry na boskovickém panství v předbělohorském období z pohledu svědectví soudobých lokálních pramenů městské správy*, *Studia Historica Brunensia* 62, 2015, č. 1, s. 399–424.

PAPAJÍK, David, *Nejvýznamnější šlechtické rody na Moravě podle zemských desk*, in: *Ad vitam et honorem: profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám*, Brno 2003, s. 519–532.

PAPROCKÝ z Hlohol a Paprocké vůle, Bartoloměj, *Zrcadlo slavného Markrabství Moravského v kterémž jeden každý stav, dávnost, vzácnost i povinnost svau uhléda, krátce sebrané a vydané roku 1593 skrze Bartoloměje Paprockého z Hlohol a Paprocké vůle*, (reed. 1. vydání 1593), Ostrava 1993.

PAVELKOVÁ, Jindra, *Pečeti pánů z Kunštátu, exkurz do sfragistické problematiky významného moravského rodu*, Brno 2009.

PILNÁČEK, Josef, *Staromoravští rodové*, Vídeň 1930 (reed. Brno 2011).

PLAČEK, Miroslav – FUTÁK, Peter, *Páni z Kunštátu: rod erbu vrchních pruhů na cestě k trůnu*, Praha 2006.

SEDLÁČEK, August, *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, sv. 5, Praha 2003.

STEHLÍK, Miloš, *Státní hrad a zámek v Boskovicích*, Brno 1970.

SVOBODA, Miroslav, *Pečeti abatyší starobrněnského kláštera cisterciáček ve fondu města Hustopečí*, in: *Jižní Morava* 36, 2000, s. 45 – 54.

ŠEBÁNEK, Jindřich – FIALA, Zdeněk – HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, *Česká diplomatika do roku 1848*, Praha 1984.

ŠEMBERA, Alois Vojtěch, *Páni z Boskovic a potomní držitelé hradu boskovického na Moravě: Přidáno popsání hradu, města a okresu boskovického*, Vídeň 1870.

ŠIMŮNEK, Robert, *Paměť a tradice v prostředí české šlechty v pozdním středověku*, in: *Mediaevalia Historica Bohemica* 10, 2005, s. 199–246.

ŠIMŮNEK, Robert, *Reprezentace české středověké šlechty*, Praha 2013.

TICHÁ, Lenka, *Pečeti pánů z Boskovic od 13. do 16. století*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2018, bakalářská práce.

VOREL, Petr, *Páni z Pernštejna: (českomoravský rod v zrcadle staletí)*, Pardubice 1993.

Elektronické zdroje

Databáze www.monasterium.net

Databáze Digitálního archivu Zemského archivu v Opavě <http://digi.archives.cz/da/>

Program Silverlight, fungující pod záštitou MZA v Brně, jenž zpřístupňuje digitalizované archiválie z fondu *AI Stavovské listiny*

<http://www.mza.cz/a8web/A8Apps1All/ARCViewer/ARCViewer.htm?fkod=A1&invc=43&dd=1&ddin=1&ddpn=1>

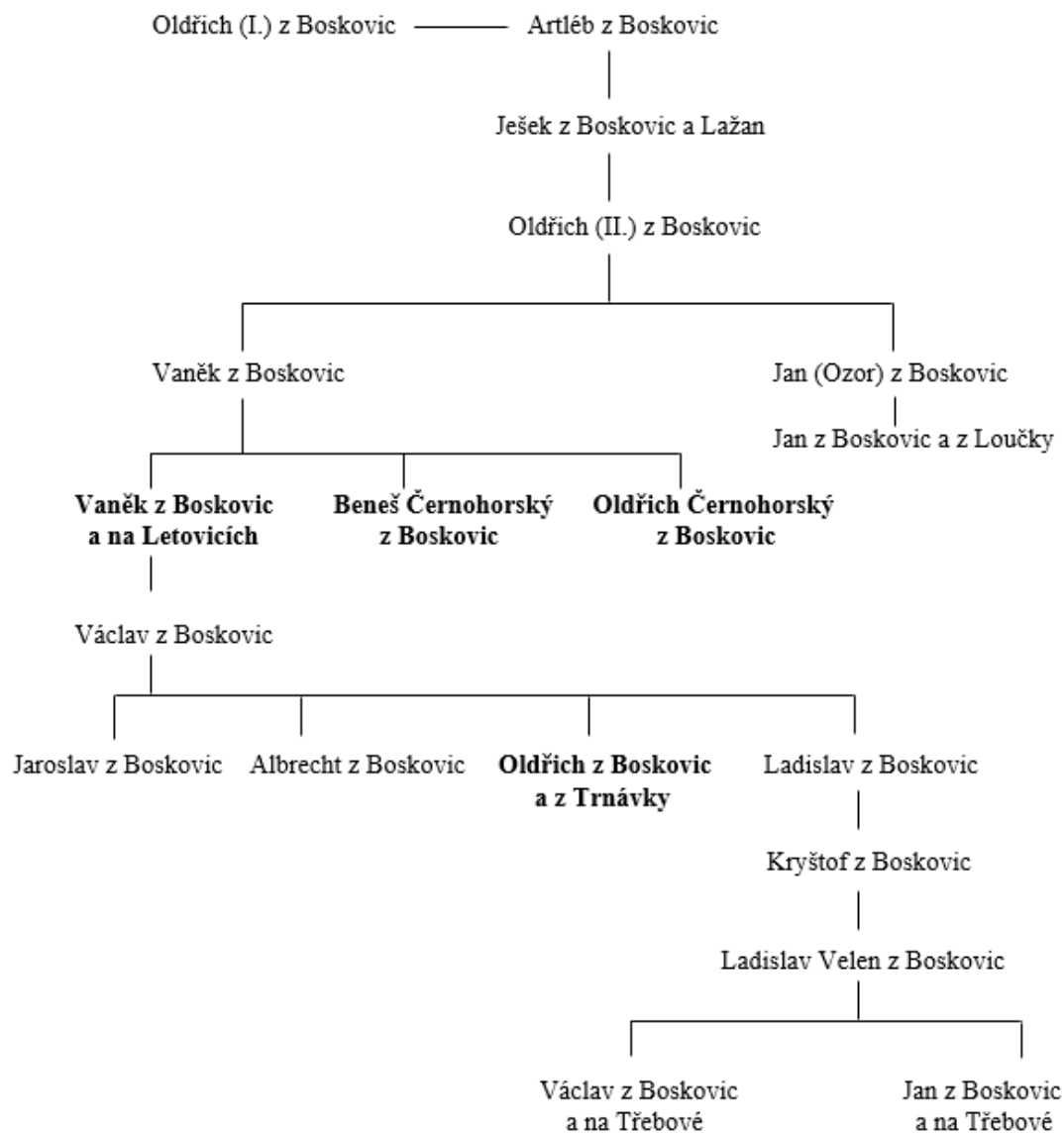
Seznam příloh

Obrázek 1 Rozrod pečetitelů v hlavní boskovické linii	II
Obrázek 2 Rozrod pečetitelů v černoohorské linii	III
Obrázek 3 Rozrod pečetitelů ve svojanovské linii	III
Obrázek 4 Rozrod v trnavsko-bučovické linii.....	IV

Přílohy

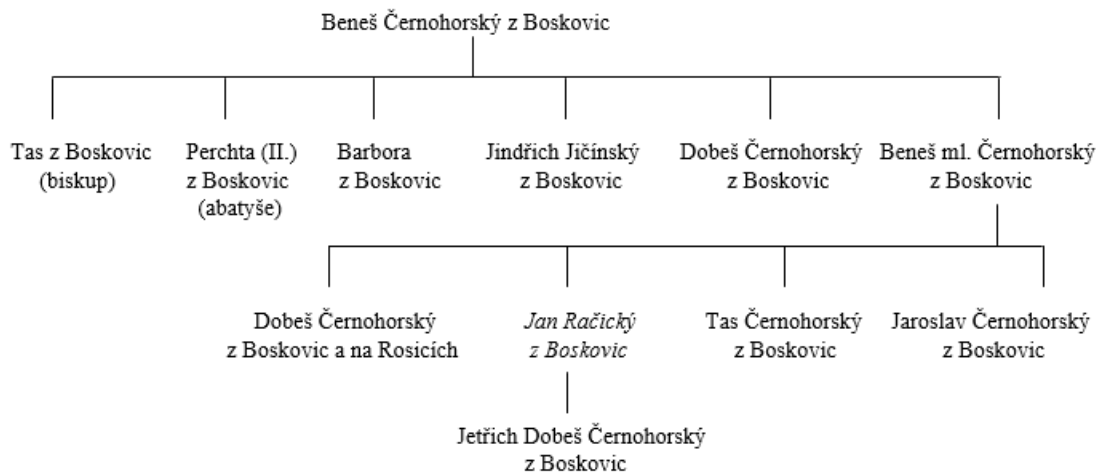
ROZROD DOLOŽENÝCH PEČETITELŮ

Hlavní boskovická linie

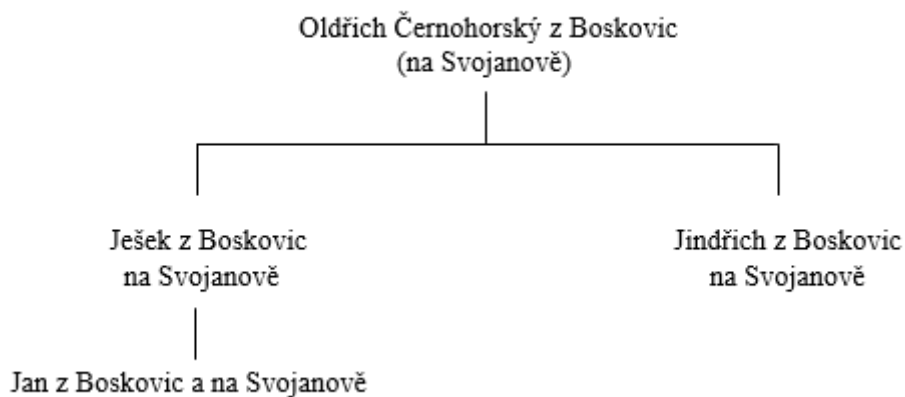
Obrázek 1 Rozrod pečetitelů v hlavní boskovické linii (vytvořila autorka)

Černohorská linie⁵⁰⁶

Obrázek 2 Rozrod pečetitelů v černohorské linii (vytvořila autorka)

Svojanovská linie

Obrázek 3 Rozrod pečetitelů ve svojanovské linii (vytvořila autorka)

⁵⁰⁶ Představitelé, jejichž jména jsou vyvedena v kurzívě, po sobě pečet' nezanechali. Do rozrodu jsme je zařadili z toho důvodu, že pečetili jejich potomci.

Trnavsko-bučovická linie

Obrázek 4 Rozrod v trnavsko-bučovické linii (vytvořila autorka)

VÝBĚR BOSKOVICKÝCH PEČETÍ

1. typ osobní hlavní pečeti Artléba z Boskovic, 1329 (foto Martina Bolom Kotari)

1. typ osobní hlavní pečeti Vaňka z Boskovic, 1379 (MZA, A1, inv. č. 143)

3. typ osobní hlavní pečeti Vaňka z Boskovic, 1410 (foto autorka)

3. typ osobní hlavní pečeti Beneše Černohorského z Boskovic, 1448 (foto autorka)

Velká pečeť biskupa Tasa z Boskovic, 1464 (foto autorka)

Osobní hlavní pečeť Oldřicha z Boskovic a z Trnávky, 1466 (foto autorka)

Menší pečeť Ladislava z Boskovic, 1477 (foto autorka)

1. typ osobní hlavní pečeti Ladislava z Boskovic, 1488 (foto autorka)

2. typ osobní hlavní pečeti Dobeše z Boskovic, 1490 (foto autorka)

Velká pečeť abatyše Johanky z Boskovic, 1520 (foto autorka)

Osobní hlavní pečeť Artleba z Boskovic a na Vranově, 1521 (foto autorka)

I. typ osobní hlavní pečeti Kryštofa z Boskovic, 1522 (foto autorka)

2. typ signetu Kunky z Boskovic, 1589 (foto autorka)

2. typ osobní hlavní pečeti Jana Šembery z Boskovic, 1596 (foto autorka)